PAUL OCHIALBI

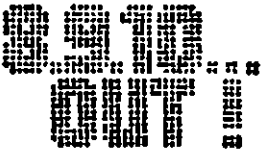

Coperta : ANDREI G. DAN

Paul Ochialbi

EXTRA-OUT

EDITURA
SPORT-TURISM

BUCUREŞTI, 1982

Amintiri

Toată această pasiune a mea pentru box s-a născut în vara anului 1938. Eram elev în clasa a 4-a a liceului „Spiru Haret", cu numărul 115 cusut cu fir auriu pe un ecuson pătrat de culoare violet. Prin apropierea străzii I.G. Saita, care dădea în bulevardul Domniței (astăzi Hristo Botev), se afla un maidan, unde în fiecare duminică sau joi se organizau gale ad-hoc între lucrătorii blănari și croitori.

Pentru prima oară în viața mea am văzut atunci un boxer purtînd mănuși adevărate. Acela era Vasile Roșca, lucrător la un atelier de blănărie din cartier. Așa-zisele meciuri m-au pasionat și m-au cucerit, cu toate că în loc de prelată ringul era acoperit cu praf, iar corzile erau frînghii de uscat rufe legate de două vagoane de transportat mobilă, uitate pe acel maidan de pomină. Aici aveau loc partide „tari", cu „capete de afiș", în care Vasile Roșca se impunea cu autoritate în fața unui alt talentat adversar, un croitor, Petre (numele de familie nu l-am cunoscut niciodată). După aceste „meciuri celebre", care entuziasmau puștii, „combatanții" se spălau într-o găleată adusă de micii olteni, vînzători de „rahat cu apă rece", prezenți la fața locului pentru a face vînzare.

La numai cîteva săptămîni, însă, patru tapițeri... geloși, care lucrau la un patron de pe Calea Moșilor, au luat inițiativa de a face „concurență" acestor gale de pugilat. În timp ce patronul lor era plecat la amiază să-și ia dejunul și să se odihnească, harnicii tapițeri lucrau de zor la confecționarea unor mănuși de box umplute cu cîlți și au improvizat chiar, într-o cămăruță înconjurată cu frînghii, un ring pe podea de 3×3 m. Ingenioșii tapițeri au lipit pe ușă și un afiș, scris stîngaci cu mîna, în care prezentau programul galelor.

frecventam des maidanul pugiliștilor, ca și ringul tapițerilor. Mă cunoșteau toți de „client". Spre surprinderea mea, într-o zi am citit pe afișul tapițerilor că urma să lupt cu un ucenic cizmar zis „Țăndărică", care cred că avea o greutate ca a mea. De teamă, în noaptea aceea n-am închis ochii, iar a doua zi nu m-am prezentat la „gală". Tapițerii s-au supărat foc pe mine că le-am stricat programul (ziceau că n-au avut „muște", deși cred că eu și adversarul meu eram mai curînd de categoria... „țînțarilor"), iar pe „Țăndărică", care nici el nu a... urcat în ring, preferînd „forfaitul", deși locuia în curtea tapițerilor, l-au tras zdravăn de urechi.

Regretaților mei părinți nici nu le trecea prin gînd că eu, fiu de artist (tatăl meu a fost membru fondator al „Filarmonicii" din București), în timpul liber și după ce, bineînțeles, îmi făceam lecțiile, în loc să mă duc să bat mingea sau să joc oină, așa cum ne învățaseră profesorii Petre Tănăsescu și, mai tîrziu, Camil Morțun de la „Spiru Haret", luam calea maidanului pentru a urmări întîlniri de box, disputate în limitele... nici unui regulament, între tineri entuziaști, dintre care mai tîrziu unii au ajuns chiar campioni ai țării. Tatăl meu n-a iubit niciodată sportul, iar mama, ardeleancă din Apoldul de Jos, cu atît mai puțin. Îmi făceau fel de fel de reproșuri, recomandîndu-mi să nu alerg pe maidan după vreo minge ca să nu transpir, să nu merg pe bicicletă și să nu beau apă rece, ca să nu dau în pneumonie. Tata mă ținea mai mult în casă și intenționa să-mi formeze o mică cultură muzicală, dar nu mi-a recomandat niciodată să-i urmez meseria. Discutînd odată despre aceasta, mi-a spus răspicat: „Urmează ce-ți place. Cum îți așterni, așa vei dormi".

Bătrînul meu tată, care seară de seară cînta și în orchestra Operei, pe vremuri cu clădirea în piața Valter Mărăcineanu, din spatele grădinii Cișmigiu, mă lua de mînă și mă ducea de două ori pe săptămînă la spectacol. Înainte să se ridice cortina cea roșie de pluș mă trata cu o savarină la bufetul orchestrei, care se afla într-un beci. Apoi mă plasa pe o strapontină și vrînd-nevrînd trebuia să urmăresc „Rigoletto" (cred că l-am auzit de zece ori), „Tosca", „Trubadurul", „Traviata", „Bal mascat", „Bărbierul din Sevilla", „Boema", „Madam Butterfly" și atîtea altele.

Avea obiceiul ca în prima pauză să viziteze cabina dirijorului pentru a mă prezenta „șefului", acela care dă intrarea compartimentelor și șlefuiește partitura după interpretarea și talentul său. Așa i-am cunoscut pe maeștrii George

Enescu, Ionel Perlea, Umberto Pessione, Egizzio Massini — care mai tîrziu a deținut funcția de președinte al federației de box — și alți mînuitori de prestigiu ai baghetei. În cea de-a doua pauză a spectacolului „bătrînul" venea grijuliu să vadă ce fac și cele 10 minute le petreceam în cabina artiștilor, unde am avut ocazia să strîng mîna sau să fiu mîngîiat pe obraji de Dinu Bădescu, Șerban Tasian, Niculescu-Basu, Ștefănescu-Goangă, Jean Atanasiu, Emil Marinescu, Florica Cristoforeanu, George Folescu sau Alexandru Algazi, care de puști m-a cucerit cum cînta. Sîmbătă după-amiază, obligatoriu, trebuia să fiu prezent la repetiția generală a „Filarmonicii". Nu aveam voie să lipsesc, mai ales cînd dirija „Gogu", cum îi spunea tata prietenului său intim, mult regretatul maestru George Georgescu. De teama tatii am lăsat baltă galele de box din cartier și asistam la aceste repetiții sau concerte, admirînd arta interpretativă a unor virtuozi ca celiștii Pablo Casals, Gaspar Casado, Enrico Mainardi, pianiștii Dinu Lipatti, Madeleine Cocorăscu, Wilhelm Kempf, Aurelia Cionca, violoniștii Yehudi Menuhin, Fritz Kreisler și alți maeștri de seamă. Cînd am scris aceste rînduri mi-am adus aminte și de colegi mai apropiați ai tatălui meu, muzicanți de vază care au contribuit la faima mondială a „Filarmonicii" bucureștene, violoniștii Teodorescu, Sarvaș, Sandu Mihai, Feldman, Barbu, celiștii Thaler, Boniș, violistul Popovici, basiștii Pruner, Kriegel, Opran, trompetistul Adamache, flautistul Jianu, poate unul dintre cei mai buni din lume, și alții, toți artiști de clasă, de la primul pînă la ultimul pupitru.

Dar într-o zi, încălcînd grav „regulamentul de ordine", instituit de tatăl meu, potrivit căruia între orele 15 și 17 eram obligat să respect programul de odihnă, să stau culcat în pat sau să citesc, am zbughit-o pe maidanul cu boxeri pentru a vedea o „bătaie" între blănarul Roșca și croitorul Petre. Se strînseseră în jurul ringului dintre vagoanele de mobilă zeci și zeci de curioși, care săriseră gardul sau rupseseră o șipcă pentru a pătrunde în... „arenă". Și cînd îmi era lumea mai dragă, cînd meciul devenise mai atractiv, cînd Roșca începuse să-l domine pe Petre, îl văd pe tata intrînd prin șipca desfăcută a gardului, pe maidan, cu cureaua de la pantaloni în mînă. Pur și simplu am înlemnit. Totul părea pierdut. Dacă tata nu ar fi zis nimic, aș fi dormit liniștit în noaptea aceea. Foarte agitat însă, învîrtind deasupra capului cureaua de piele, a început să strige : „Îl vedeți, acesta este băiatul

meu, care în loc să stea acasă, preferă praful maidanelor ca să vadă box. Am să-i dau eu box cînd vom ajunge acasă". În general, tata era un tip agitat, nu era rău și așa cum iute se încălzea, tot atît de repede se răcea. Deși stăteam aproape de maidan, a oprit o birjă, care ne-a dus în cîteva minute acasă. Din ziua aceea, niciodată nu m-a mai întrebat dacă mai merg la box. Dealtfel, activitatea pugilistică a maidanului se „mutase" la circul plasat pe locul de astăzi al hotelului „Intercontinental".

La sfîrșitul anului 1938, după ce am promovat clasa a 4-a, tata mi-a spus într-o după-amiază să mergem împreună în oraș ca să-mi cumpere un cadou. Și am luat-o cu el agale pe Calea Victoriei. În apropierea poștei centrale s-a oprit și mi-a zis cu seriozitate : „Îți cumpăr orice, afară de minge de fotbal, bicicletă sau mănuși de box. În fond, ce ai vrea tu ?" Atunci m-am „răzbunat" și eu, rugîndu-l să-mi cumpere o carte. Am intrat la librăria editurii „Hertz" și de pe un stand am luat o carte groasă, care se intitula : „Regele boxerilor și al fotbaliștilor". Aflasem de la spectatorii mai documentați ai maidanului că în filele acelei cărți sînt descrise meciurile memorabile de box dintre Marcel Dunot și un oarecare McFarlan pentru campionatul mondial. Tata, probabil distrat, nu a sesizat conținutul acestei cărți, nici pasiunea pe care o aveam în continuare pentru box, și a achitat-o imediat, într-o mare indiferență. Poate resemnat, dar mai mult ca sigur liniștit, el m-a asigurat că de acum am ce citi și că voi rămîne acasă între orele 15 și 17, evitînd alergăturile, transpiratul, consumul de apă rece care aduce... pneumonia.

Anii au trecut și am devenit spectator permanent al boxului, fie că reuniunile aveau loc în grădina Moiceanu, la Roxy, la Circul Milea, Palladium, la Doherty, Arenele Romane, pe Venus sau pe ONEF (astăzi Stadionul Republicii) și pe alte ringuri ale unor cinematografe de pe calea Griviței sau din Giulești. Mi-am făcut ucenicia la „galerie", urmărind o serie de campioni ca tipografii Ion Popa și Nicolae Rădan, Marin Gaspar, Anton Oșca, Constantin Tutoianu, blănarul Vasile Roșca, parchetarul Ludovic Sîngheorghe, zugravul Valentin Andreev-Andrei, Ion Stoianovici, Puiu Obăgilă, Constantin Cionoiu, contabilul la telefoane Vasile Șerbănescu, Ilie Petrescu, Moți Spakov, Gheorghe Lungu, lăcătușul Petre Pop, Gh. Axioti și, mai tîrziu, Lucian Popescu, marea glorie a boxului românesc, ploieștenii Gheorghe Popescu și Ion Mi-

hăilescu, braşoveanul Constantin David, Petre Tofan, Ion Sandu, Ion Chiriac, şalangerul lui Theo Medina etc.

Ca student al Academiei Comerciale, datorită colegilor mei de mai tîrziu — care m-au ajutat în munca de reporter-ucenic — Sebastian Bonifaciu şi Emanuel Valeriu, care-mi ofereau bilete gratuite la galele de box în schimbul ştirilor pe care le redactam pentru ziarul de specialitate, am reuşit, în scurt timp, să cobor de la galerie la masa presei, alături de ziarişti consacraţi în ale boxului, ca Gheorghe Rusu, Mihai Lupescu, Florin Brătan etc., completîndu-mi cunoştinţele şi, înlăturînd modestia, făcînd progresele necesare.

În acele timpuri se organizau multe gale de box, vara. Dar nici iarna, cînd afară mercurul termometrelor arăta minus 25 de grade, organizatorii nu stăteau cu mîinile în sîn. În fiecare duminică dimineaţa, în modestul circ cu bănci de lemn, de tristă amintire, denumit „Milea", de la bariera Vergului, amatorii „artei nobile" urmăreau meciuri palpitante. În circ era foarte frig, organizatorii umpleau mai mult simbolic sobele de tuci cu rumeguş. Din cauza frigului, boxerii care nu aveau halate se prezentau în ring, pentru a saluta publicul, purtînd pe umeri paltoanele lor. Două perechi de ghete nr. 44 serveau celor 20 de combatanţi de la muscă la grea, iar dacă unul dintre boxeri purta nr. 39 sau 40, completa vîrful ghetei cu vată luată de la medicul de serviciu.

În perioada antebelică, boxul românesc a avut de înfruntat multe obstacole în dezvoltarea sa. Această disciplină sportivă, ca şi toate celelalte, purta pecetea orînduirii burghezo-moşiereşti. În box, însă, parcă mai mult decît în alte sporturi, dominau profesionismul, spiritul mercantil, afacerismul veros. Boxerii noştri, care munceau 10—12 ore în ateliere insalubre, erau obligaţi să-şi vîndă talentul pentru o bucată de pîine. Organizatorii şi managerii, oameni lipsiţi de scrupule, urmăreau doar comercializarea acestui sport, folosind metodele cele mai bune de a scoate boxeri „rentabili", fără să le pese nici un moment de creşterea valorii boxului nostru.

Cu toate acestea, înfruntînd vitregele condiţii de pe vremea aceea, o întreagă pleiadă de boxeri talentaţi din ţara noastră au realizat performanţe remarcabile, atrăgîndu-şi preţuirea şi respectul cercurilor pugilistice internaţionale. Lucian Popescu a strălucit aproape un deceniu pe firmamentul

boxului european, cucerind trei centuri de campion continental, Toma Aurel a fost și el campion al Europei, iar Gheorghe Axioti, Mihai Fulea, Mielu Doculescu, Gh. Stamate, Gh. Popescu, Moți Spakov, Ion Popa și Ion Chiriac s-au numărat deopotrivă printre cei care, prin performanțele lor, au făcut cinste boxului românesc. Cei mai mulți dintre boxerii noștri de odinioară au plătit un greu tribut pentru că și-au încredințat cariera sportivă managerilor afaceriști. Puiu Obăgilă, un boxer talentat, capabil de frumoase performanțe, a sfîrșit pe un pat de spital, ros de ftizie ; Ion Gorun, într-o vreme campion de seamă, a căzut pradă alcoolismului, iar Mitu Gogea, un uriaș de peste 2 metri, care apărea drept o curiozitate la circurile provinciale, devenit deodată boxer, a încetat și el din viață din cauza eforturilor neindicate la care fusese supus organismul său anormal. Unii își mai amintesc probabil momentele penibile de la reuniunile profesioniste, cînd spectatorii aruncau pe ring bani, „răsplătindu-i" pe boxeri asemenea unor saltimbanci de rînd. De asemenea, reuniunile de box erau prilej de afaceri necurate, de pariuri imorale care influențau deseori rezultatele meciurilor și provocau scandaluri de tristă amintire.

Cu interzicerea profesionismului la mijlocul anului 1948, s-a pus capăt, o dată pentru totdeauna, aspectelor nefaste ale boxului de odinioară. Partidul și guvernul, pornind vasta acțiune pentru redresarea sportului românesc, pentru schimbarea structurii sale de clasă și a țelurilor sale, au creat și boxului noi și minunate condiții de dezvoltare. Boxerii nu mai practică sportul lor preferat din nevoia cîștigării existenței. Ei sînt muncitori, tehnicieni, funcționari, prețuiți la locurile lor de muncă pentru conștiinciozitatea cu care își îndeplinesc sarcinile, ca și pentru însuflețirea cu care luptă între corzile ringului. Campionii de ieri sînt antrenorii de astăzi. Fostele glorii ale boxului românesc se ocupă astăzi cu tragere de inimă de creșterea tinerelor generații de boxeri. Sălile de antrenament au acum instalații moderne și posedă întregul inventar sportiv necesar. Antrenamentele decurg după planuri bine stabilite și riguros științifice, ținînd seama de calitățile individuale ale fiecărui boxer.

Cum era și firesc, performanțele de valoare n-au întîrziat să apară. În decursul anilor din urmă, boxerii noștri au susținut numeroase întreceri în țară și peste hotare, repurtînd victorii de mare prestigiu în fața redutabililor pugiliști din

U.R.S.S., Polonia, S.U.A., Italia, Cuba și alte țări cu veche tradiție în sportul cu mănuși. Dacă în trecut boxerii amatori români înregistraseră o evoluție modestă la Jocurile Olimpice sau campionatele europene, astăzi ei se numără printre cei mai valoroși din lume și sînt stimați în cercurile sportive internaționale. Este suficient să arătăm că după cel de-al doilea război mondial, participînd la campionatele europene, reprezentanții „herminei albe" din țara noastră au cucerit nu mai puțin de 77 de medalii (9 de aur, 23 de argint și 45 de bronz), iar printre medaliații olimpici s-au numărat și românii N. Linca (aur), Gh. Negrea, V. Tiță, M. Dobrescu, I. Alexe, Simion Cuțov, I. Monea (argint), C. Dumitrescu, Calistrat Cuțov (bronz) și alții.

Iată de ce astăzi, cînd sportul nostru oferă optime condiții de pregătire, tinerii au datoria să muncească mai mult pentru a răsplăti prin performanțe tot mai multe aceste minunate daruri.

Cînd a venit ziua de 15 decembrie 1949 și i-am spus tatălui meu că am îmbrățișat definitiv meseria de reporter sportiv și i-am arătat permisul de liberă intrare la box, mi-a spus : „Am bănuit eu ceva cînd ți-am cumpărat «Regele boxerilor și al fotbaliștilor». Cum îți așterni, așa vei dormi".

Într-un început de mai 1957, în avionul de Praga, urcau membrii orchestrei simfonice a „Filarmonicii", în frunte cu maestrul George Georgescu și tata. În fundul avionului, pe un fotoliu stăteam și eu, trimisul special la campionatele europene. Era pentru prima oară cînd participam la o astfel de mare competiție. După cîteva zile, „Filarmonica" obținuse un mare succes în sala „Smetana", maestrul dirijînd a 5-a de Beethoven, care pur și simplu i-a făcut k.o. pe melomanii „Orașului de aur". În același timp, pe ringul de la „Zimny Stadion", boxerul Gheorghe Negrea (semigrea) aducea culorilor sportive ale patriei noastre prima centură continentală la amatori. Ambele evenimente au fost transmise telefonic redacției de reporterul sportiv Paul Ochialbi. A fost, fără îndoială, una din marile mele satisfacții. În relatarea telefonică boxul făcuse pentru un moment casă bună cu muzica. Au mai fost și altele. Nu vă rămîne decît să continuați să răsfoiți paginile acestei cărți.

„Este mincinos acela care spune că nu-i e dor de locurile natale!“

Prin anul 1924, bucureștenii, mari pasionați ai boxului, frecventau după-amiezile sala teatrului „Alhambra“ din str. Sărindar, unde se organizau gale amicale cu „capete de afiș“. Seara, la lumina reflectoarelor, intrau în scenă actorii de varietăți, iar după ora 24 își începeau activitatea... angajații cabaretului. Reflectoarele teatrului erau îngrijite și dirijate cu pricepere de doi frați electricieni, Marcu și Moți Spakov, băieți săraci, fără părinți, crescuți de o soră mai mare, care locuia pe str. Bradului la nr. 10. Marcu era un băiețandru mai liniștit, mai docil, în schimb Moți era un tip agitat, puternic, pus pe harță, de îndată ce cineva îl călca pe bombeu sau se uita mai lung la el.

Într-o după-amiază a căzut de serviciu la teatru Marcu, care s-a dus mai devreme ca să vadă și gala de box în care evoluau D. Vîrtej, C. Vîlsan, M. Agopian, Dan Chirilă și alte vedete ale vremii. Gala l-a cucerit pe Marcu, care, întorcîndu-se acasă, probabil că s-a gîndit pe drum ce frumos este să lupți acolo sus între corzi și să te aplaude mulțimea — ia să-și încerce și el șansa de a cîștiga un ban în plus ! Dar ce și-a zis el apoi : mai puternic ca mine este Moți. Ar fi cazul să-l prezint pe el managerilor care organizează reuniunile de la „Alhambra“. Zis și făcut. După o discuție interesantă, Moți n-a făcut... pasul înapoi la propunerile fratelui său și amîndoi au pornit către sala „Tirul“ unde antrenorul principal, Petre Alexandrescu, l-a pus imediat pe Moți la treabă. Aici, în fiecare după-amiază acesta, dornic să intre în vederile antrenorului, transpira alături de alți colegi de sală, printre care se numărau. J. Dezideriu Gr. Panaitescu, C. Vîlsan și alții.

Stau la o masă a cofetăriei din blocul „Turn“ din Piața Palatului și Marcu Spakov, antrenorul emerit, fostul „om de colț“ al clubului Steaua, răspunde cu promptitudine la întrebările mele.

— Şi cînd şi-a făcut Moţi debutul ?

— A fost o întîmplare pe care n-am să o uit niciodată. Nici nu împlinise două luni de cînd se pregătea la Petre Alexandrescu, cînd în sală îşi face apariţia un manager. Acesta-l roagă pe maestru să-i dea un adversar pentru Dan Chirilă, care în acele timpuri deţinea titlul de campion al ţării (uşoară) la profesionişti. Petre Alexandrescu refuză. Pe cine să recomand ? Toţi fugeau de Dan Chirilă, care-şi făcea adversarii k.o. A doua zi se prezintă la sală organizatorul galei, în persoana unui oarecare ceasornicar Stamate. Moţi aude discuţia şi intră în subiect : „Maestre, eu mă bat cu Dan Chirilă, nu mi-e teamă de el". Zis şi făcut. Moţi Spakov urma să-l înfrunte pe Dan Chirilă. La 17 ani, cît avea pe atunci, Moţi a făcut un meci mare, terminînd la egalitate după 6 reprize a 3 minute cu Dan Chirilă, fiind chiar felicitat la cabină de campionul „en titre". A fost primul mare succes înregistrat de Moţi, după care acţiunile sale au crescut. Au urmat o serie de succese obţinute la Bucureşti în faţa lui A. Corăscu, D. Călinescu, D. Teică, C. Nour şi R. Kraus. În anul 1928 Moţi a plecat la Paris, revenind după un scurt timp în ţară.

— Bine, nea Marcule, dar am auzit că Moţi a avut curajul să-l înfrunte pe colosul Dumitru Pavelescu, care era mai greu cu 30 kg ?

— Într-adevăr, Moţi era un „mijlociu" şi l-a provocat, la 22 noiembrie 1928, pentru titlul naţional al greilor, pe Dumitru Pavelescu. Întîlnirea a avut loc la circul „Sidoli" şi Moţi a luptat extraordinar, reuşind să-l facă k.o. în repriza a 8-a pe Pavelescu. Moţi era pregătit de mine şi de Constantin Nour, care a avut o mare influenţă în ceea ce priveşte şlefuirea tehnicii fratelui meu. Pe atunci, Moţi avea 23 de ani şi în continuare a deţinut centura timp de 12 ani, bucurîndu-se de o largă popularitate.

— A mai boxat cu Pavelescu în revanşă ?

— În anul 1929, la 7 decembrie, Pavelescu a declarat ziariştilor, cu 5 minute înainte de a urca în ring, că Spakov nu va rezista nici trei reprize. Rezultatul ? Pavelescu a căzut ca un butuc retezat de un ferăstrău în rundul 8, pierzînd prin k.o. Apoi Moţi, amabil, i-a mai acordat o şansă. Al treilea meci cu Pavelescu s-a disputat la „Roxy", la 21 februarie 1931, cînd nea Pavel, în urma unei lovituri la plex, a căzut exact în colţul nostru, unde mă aflam eu şi Nour. Costică

Nour, care și-a dat seama de situația grea în care se afla Pavelescu, i-a recomandat acestuia să nu mai reia lupta, spunîndu-i : *„Nea Pavele, este mai bine jos. Dacă te scoli te bombardează Moți"*. Și ce credeți că a răspuns nea Pavel : *„Ai dreptate Costică"*, și s-a întins cît era de lung pe prelata ringului.

— Dar ce puteți să ne spuneți de întîlnirile Moți Spakov — Gheorghe Axioti ?

— Acest Axioti a fost un campion al dîrzeniei, un boxer lucid, rapid, care lovea puternic, un pugilist de temut. În primul meci amical, disputat la 13 decembrie 1930, la „Sidoli", a cîștigat la puncte Axioti, care a profitat de faptul că Moți nu era în formă și era obosit după turneul pe care-l întreprinsese în Franța. În plus, pe Moți îl dureau mîinile din cauza antrenamentelor intensive și pierduse acolo un meci prin k.o. în rundul 7 în fața campionului Europei, care mai tîrziu a devenit campion al lumii, francezul Marcel Thil. În partida retur, care a avut loc la 7 aprilie 1931, pe ringul „Arenelor Romane", Moți a cîștigat la puncte după 10 reprize, la capătul unei partide în care Gogu Axioti s-a bătut, nu glumă. Un al treilea meci s-a terminat la egalitate.

— Pînă cînd a boxat Moți ?

— Moți a fost un demn reprezentant al boxului românesc peste hotare. Fratele meu a boxat pînă cînd am avut de suferit din cauza regimului de dictatură fascistă. Am fost internați într-un lagăr de concentrare, la muncă obligatorie, în apropiere de Galați, la Corbii Vechi (Nămoloasa). După eliberarea țării de sub jugul fascist, odată cu venirea la putere a regimului de democrație populară, m-am încadrat în munca de antrenor și sper că am fost util noului val de boxeri amatori, fiind și distins cu titlul de antrenor emerit. La dorința soției sale, în anul 1947, Moți cu fiul lor au plecat în Israel, după care s-au stabilit în Australia, la Sydney, unde a fost funcționar la căile ferate.

Moți Spakov a vizitat Bucureștiul în anii trecuți, în vară. Prima oară a fost văzut pe străzile Bucureștiului în 1978, iar apoi în 1980. A doua oară, la cîteva zile după ce a poposit pe meleagurile frumoasei țări în care s-a născut, venit din „țara cangurilor", Moți Spakov m-a chemat la telefon, rugîndu-mă să nu uit să-i aduc o carte pe care am scris-o. Am luat din bibliotecă lucrarea intitulată „File din boxul românesc"

și iată-mă alături de Moți și Marcu la o masă, tot la cofetăria din blocul „Turn". Moți a fost impresionat cînd i-am oferit cartea în dar, spunîndu-mi : „Vreau să le arăt vecinilor mei din Sydney că am fost boxer. De data aceasta o să mă creadă."

Era neschimbat, mereu pus pe șotii, și întreba de... Pavelescu. Apoi mi-a spus că soția sa a decedat de mai multă vreme, iar fiul său, Titi, are 4 copii. Spakov a fost încîntat de schimbările din orașul în care a văzut lumina zilei. De asemenea, a declarat că Palatul Sporturilor este o adevărată bijuterie. L-am întrebat dacă nu cumva este obosit de o călătorie atît de lungă, Sydney—București, cu cîteva escale grele. Moți mi-a dat un răspuns care m-a impresionat : „Nu este deloc greu. Este mincinos acela care spune că nu-i e dor de locurile natale. Voi veni și în 1981".

Fostul boxer Spakov nu s-a mai putut ține de cuvînt. Într-o noapte a lunii martie a anului trecut, așezîndu-se în pat, a mai respirat de cîteva ori, după care inima sa a încetat să mai bată. Împlinise 75 de ani. Cu el a dispărut una din cele mai populare și simpatice figuri ale boxului nostru dinaintea celui de-al doilea război mondial.

Speranțe spulberate

În vara anului 1935 canicula făcea ravagii în București. Străzile erau pustii, liniștite, doar din cînd în cînd se mai auzeau vocile oltenilor care-ți ofereau pepeni sau struguri din coșurile lor grele, agățate pe o cobiliță, ce-i „cocoșau" pe bieții vînzători, mai întotdeauna în picioarele goale (micii negustori care se sculau cu noaptea în cap, odată cu cîntatul cocoșilor, purtînd pantaloni cîrpiți și cămăși rupte, semn al sărăciei, cutreierau Bucureștiul de altă dată de la un capăt la altul, în speranța deșartă că va veni ziua cînd vor aduna banii necesari deschiderii unor tarabe).

Într-o astfel de după-amiază, aproape pe înserat, bat la fereastra mea cei doi frați Kittner, colegi de școală, care, uimiți, mi-au spus că la croitorul Georgescu, cel de după ho-

telul „Select" de pe str. Sfinților, la numai cîteva case de noi, au văzut un uriaș și că s-a adunat o droaie de oameni în fața micuței vitrine a „maestrului". Am lăsat pe masă manualul de latină al prof. Popescu-Zimnicea și am șters-o imediat din casă, îndreptîndu-mă spre locul cu pricina. Odată ajuns acolo m-am strecurat printre curioși pînă la vitrina maestrului croitor. Înăuntru, ce să vezi ? Un uriaș stătea zîmbind în fața oglinzii montate pe un perete, iar pe un scaun se urcase croitorul, avînd în mînă un centimetru pentru a-i lua... măsura. La doi metri de ei se afla un fotograf, care a imortalizat pe peliculă acest eveniment. În dorința de a-și face reclamă, ingeniosul croitor, probabil și un admirator al boxului, a așezat a doua zi la loc de cinste, în mijlocul vitrinei, această fotografie. Alăturat erau scrise, pe un carton de forma coperților de caiete pentru matematică, următoarele : „Aici își face haine uriașul boxer Gogea Mitu".

Într-o asemenea ocazie l-am văzut și eu pe Gogea Mitu pentru prima și ultima oară în viața mea. Uriașul avea o înălțime de 2,25 m și o greutate de 130 kg, presa vremii denumindu-l „Carnera nr. 2" sau „noua cometă a boxului românesc". Dar, în fond, cine era Gogea Mitu ? Pe numele său adevărat, după cum scrie „Almanahul boxului" din anul 1947, Gogea Mitu se numea Gogu Ștefănescu (GOAGĂ) și se născuse la 14 iulie 1912, în satul Mîrșani din județul Dolj. Gonit de sărăcie la București, doljanul, datorită fizicului său impresionant, a ajuns număr de atracție la bîlciul din Tîrgul Moșilor, unde un patron isteț a știut să speculeze curiozitatea vizitatorilor. Bietul tînăr trebuia să rămînă cîte 10—12 ore într-un cort prin fața căruia defilau zeci și zeci de spectatori care plăteau 5 lei un bilet de intrare pentru a-l vedea pe fenomenalul uriaș.

La 21 de ani, părăsind penibila situație de „manechin-circar", Gogu Ștefănescu-GOAGĂ, alias Gogea Mitu, se angajează hamal în gară — ne declară într-o convorbire antrenorul Mihai Fulea, care-l cunoștea foarte bine pe Gogea Mitu. Maestrul Fulea ne-a arătat în continuare că cel care l-a descoperit și i-a îndreptat pașii către box a fost antrenorul de origine italiană Umberto Lancia, care a trăit multă vreme în țara noastră, astăzi fiind decedat. Umberto l-a inițiat pe acest uriaș în abc-ul boxului, încurajîndu-l mereu că în scurt timp îl va

bate și pe celebrul italian Primo Carnera. Dar nu Umberto Lancia a fost acela care i-a schimbat numele lui Gogu Ștefănescu în Gogea Mitu. Odată, la unul dintre antrenamentele care aveau loc în sala CFR-ului, un boxer de categorie inferioară, urmărindu-l pe uriaș, ar fi zis : *Ce gogea-mi-te pugilist ?* Și de atunci i-a rămas „oficial" numele de Gogea Mitu.

Cariera lui Gogea Mitu a fost scurtă, ne spune într-o discuție unul dintre foștii antrenori ai feroviarilor din Capitală, pensionarul Dinu Dobre, încă un mare animator al boxului bucureștean. Dinu Dobre l-a ajutat pe Umberto Lancia în pregătirea lui Gogea Mitu. Într-o după-amiază, continuă Dobre, Lancia ne-a indicat să ne antrenăm pe aleile din parcul Herăstrău (în zona Bordeiului), unde Gogea Mitu trebuia să facă o lungă ședință de cros. După antrenament, Gogea, fără să aibă asentimentul antrenorului, s-a dus să se... bălăcească în Herăstrău. El a înaintat și încet, încet a ajuns ca apa să-i treacă de gît. Neștiind să înoate și, în plus, uriașele sale picioare înnămolindu-se în mîl, era pe punctul de a se îneca.

Atunci Dinu Dobre a sărit în apă și cu o mînă de-a dreptul salvatoare l-a tras pe Gogea Mitu, scoțîndu-l la mal, cu fața de culoarea lămîii și jurînd că de această întîmplare nu va afla niciodată maestrul Umberto Lancia.

Odată ajunși pe mal, după ce s-au îmbrăcat, cei doi „eroi" ai acestei întîmplări au luat-o pe jos spre Calea Victoriei. Sute de pietoni l-au recunoscut pe Gogea Mitu și în cîteva minute un adevărat cortegiu se afla în spatele cuplului Gogea Mitu—Dinu Dobre. Cum nu mai puteau continua drumul din cauză că la un moment dat se blocase circulația, Dinu Dobre a chemat un taxi. Antrenorul a urcat primul, însă uriașul Gogea Mitu n-a putut lua loc pe scaun, deoarece mașina era prea mică. Atunci au renunțat la taxi și s-au îndreptat cu pași mari spre fostele Galerii ale Blanduziei, unde se afla un magazin de articole sportive al negustorului Vișineanu, în dorința de a-i comanda lui Gogea Mitu o pereche de ghete de box... nr. 56. Lumea s-a masat „ca la urs" în fața prăvăliei, așteptînd ieșirea lui Gogea Mitu. Intenționat, Dinu Dobre și Gogea Mitu au întîrziat mai mult de o oră, însă curioșii au avut răbdare, n-au părăsit locul, dornici să obțină un autograf de la Gogea Mitu. Pentru a salva situația, deoarece magazinul nu avea ușă din dos, patronul a ieșit afară și a anunțat mulțimea că în magazin nu se mai află Gogea Mitu (cei doi se ascunse-

seră după un paravan), care, chipurile, a șters-o pe din dos. Apoi, negustorul a învîrtit de două ori cheia în ușă și a plecat. Bineînțeles că după un scurt timp el a revenit la prăvălie pentru a-i elibera pe cei doi... deținuți.

Pentru prima oară în cariera sa de boxer, Gogea Mitu a lăsat o bună impresie în anul 1935, cînd, într-o nocturnă disputată pe arena „Venus", uriașul din Dolj l-a ridiculizat pe italianul Grizzo, care s-a prăbușit ca o stîncă dinamitată sub rafalele elevului lui Lancia. În scurt timp, Gogea Mitu l-a făcut apoi k.o. pe un alt colos al boxului nostru, greul Dumitru Pavelescu. A fost un meci dramatic, în care spectatorii aflați în jurul ringului de la „GIB" au aruncat pălăriile în sus, trăgînd adevărate chiote de bucurie.

Managerii de peste hotare au aflat imediat de „Uriașul din România" și telegramele au început să sosească tot mai des pe adresa antrenorului-manager Umberto Lancia. În sfîrșit, tentat de cîteva oferte serioase, Gogea Mitu și Umberto Lancia s-au urcat în tren cu destinația Paris. N-a trecut multă vreme și pe pereții clădirilor și în vitrinele pariziene au apărut afișe multicolore care anunțau lupta „giganților" Gogea Mitu—Bergman (un uriaș de 2,05 m). Spectatorii francezi au fost captivați de acest meci, la sfîrșitul celor 6 reprize juriul acordînd o decizie de egalitate. Gogea Mitu era plimbat ca un număr de atracție pe străzile Parisului în mașini descoperite. I se făcea o reclamă neobișnuită, fiind prezentat la numeroase exhibiții care adunau în arene mii de spectatori. Proprietarii marilor restaurante îl invitau în fiecare zi la dejun, lipind pe vitrină un afiș în care se putea citi : „Astăzi uriașul boxer român Gogea Mitu ia dejunul la restaurantul nostru". Și uite așa, de la o zi la alta, Mitu împreună cu Umberto erau invitați la fel de fel de ospățuri. În același timp, flăcăul din Mîrșani-Dolj își pregătea valizele să plece de la Paris într-un lung turneu în Italia și Statele Unite ale Americii. Răcind după un antrenament, contractează o pneumonie, îmbolnăvindu-se apoi de tuberculoză. Întors în țară, medicul federației, dr. Puiu Stroescu, face eforturi de a-l salva pe acest tînăr, care nu avea plămînii dezvoltați pentru un fizic uriaș. În acel an, Gogea Mitu se stinge din viață. Uriașul din Mîrșani-Dolj a „apărut ca o cometă", dispărînd în aceeași manieră. Speranțe spulberate pentru cel care avusese promisiunea de a deveni al doilea Carnera.

Mamă, te rog să baţi un cui în perete!

Care dintre noi nu-şi aduce aminte cu plăcere de minunatul „om de colţ" al studenţilor bucureşteni, de la clubul sportiv „Ştiinţa", Jim Călinescu, antrenorul care i-a condus la atîtea victorii pe Tedi Niculescu şi Mihai Stoian, de mai multe ori campion naţional al „semimijlociilor", selecţionat în echipa naţională pentru „europenele" din 1957 de la Praga ? Parcă-l aud şi acum pe nea Jim, care se agita în colţul lui Stoian, pe arena Doherty, la stadionul Republicii sau la Floreasca, în timpul meciurilor, strigînd : „Pelicane, te deplasezi şi numai directe de stînga. Aşa, băiatule. Bine, foarte bine. Mai repetă lovitura şi evită să te baţi că este mai puternic". În alte ocazii, nea Jim îi indica lui Stoian să-şi studieze mai întîi adversarul şi apoi să-l „contreze" la momentul potrivit. Jim Călinescu, acest pionier al pugilatului nostru, a împlinit la 17 martie 1982 venerabila vîrstă de 76 de ani şi se află în plină activitate sportivă. Fostul adversar al lui M. Fulea, Gh. Axioti, Gh. Covaci, Cr. Negoiţă, A. Nicolau sau D. Teişanu, deşi pensionar, poate fi văzut în fiecare dimineaţă trecînd, sprijinindu-se de un baston, prin Piaţa Kogălniceanu, în drum spre Facultatea de Drept, unde predă lecţii de gimnastică pentru dezvoltare fizică generală. Jim Călinescu, un adept al mersului pe jos, a rămas fidel studenţilor în drept, lucrînd cot la cot cu fostul său elev, prof. Mihai Stoian.

Pe nea Jim de fapt îl cheamă Dumitru Călinescu, porecla de „Jim" datînd din timpul stagiului militar, cînd fostul campion naţional, originar din cartierul Grant al Bucureştiului, era marinar la Constanţa. Dumitru Călinescu-Jim, hai să-i scriem numele corect şi complet, a fost de puşti captivat de farmecul „careului magic" şi nu se poate spune că n-a avut sprijinul chiar al tatălui său, muncitor la C.A.M. După cum ne spunea însuşi maestrul Jim, tatăl său, ca un adevărat manager, îl urmărea pas cu pas şi dacă nu respecta regulile unei vieţi sportive exemplare, o încasa. Pentru că tatăl lui nea Jim era un... Jim Figg, unul din pionierii boxului din Anglia, care ştia foarte bine să mînuiască bastonul pe spatele fiului său căzut în culpă.

Răspunzînd invitației făcute, într-o zi m-am deplasat de dimineață (nea Jim este prezent la ora 7 în sală) la Facultatea de Drept, pentru că maestrul era în vervă și eram amator de cîteva retrospective ale ringului de altă dată. Nea Jim, dealtfel vorbăreț, este o companie simpatică, care te delectează cu istorioarele sale, timpul trecînd foarte repede. Să știți, ne spune el, în acest sport trebuie să gîndești foarte mult, să-ți studiezi bine adversarul și să practici un box tehnic. Boxul nu este o bătaie rudimentară, o încăierare între două brute, ci un spectacol, așa cum afirmă și Marcu Spakov cînd declară deseori ziariștilor acest lucru.

După ce l-am lăsat pe nea Jim să ne lămurească ce este boxul, mai ales că ne aflam în sala de sport a viitorilor avocați — iar din contactul cu elevii săi a început și el să se molipsească de pledoarii tactico-tehnice — l-am rugat să ne răspundă la întrebarea : în ce relații se află cu fostul său adversar, antrenorul Mihai Fulea, cu care în tinerețe s-a întîlnit de 5 ori. Nea Jim s-a scărpinat ușor pe chelie și ne-a răspuns : *„În cele mai bune relații. Fulea mi-a fost un adversar redutabil. De trei ori am cîștigat eu și de două ori el. Parcă mă împingea diavolul să semnez contracte ca să-l întîlnesc pe Fulea. Apoi, cînd mă gîndeam că trebuie să lupt, nu mai dormeam. Acesta lovea fantastic cu stînga la ficat. De două ori m-a făcut k.o., egalînd scorul. Ultima noastră confruntare a avut loc la 28 august 1936, la «Arenele Romane», cînd l-am învins la puncte. Mihai Fulea, de meserie cofetar, era un boxer care risca totul. După ce a abandonat boxul a devenit unul dintre cei mai pricepuți antrenori, inițiindu-și elevii să practice numai un box tehnic"*.

— Maestre, dacă nu mă înșeală memoria, dumneavoastră ați fost campion național mai întîi la semimijlocie, înainte de a trece la mijlocie ?

— Da, a spus cu fermitate nea Jim. Sînt convins că nu întîmplător mi-ați pus această întrebare, deoarece ea este legată de o... poveste nostimă.

Sîntem gata să o consemnăm. Iată despre ce este vorba, ne-a completat Călinescu-Jim : *„În anul 1928 mi-am pus titlul în joc în sala «Baraşeum», avîndu-l ca şalanger pe D. Teişanu. Conform regulamentului, la cîntarul oficial trebuia să aduc centura de campion, iar la urcarea în ring, înainte de a începe meciul, această centură trebuia să o predau juriului în fața spectatorilor. Dacă învingeam, o luam din nou acasă. Într-o zi, mi se pare că în timp ce efectuam ultimul antrena-*

ment înaintea partidei cu D. Teișanu (C.F.R.), care era antrenat de Lancia, mai mulți microbiști și susținători de ai mei au aflat din «tabăra» lui Teișanu că acesta ar fi spus mamei sale să bată un cui în perete".

— Bine, bine, am întrerupt discuția, dar de ce ?

— Pentru că, a completat interlocutorul nostru, D. Teișanu spera să-mi răpească centura și vroia să o agațe într-un cui, doar nu era să umble cu ea pe stradă. Apoi, înaintea cîntarului, ca să mă provoace, și apoi, în timp ce stăteam „în gardă" pentru a poza fotoreporterilor, D. Teișanu mi-a zis : „Jime, pupă centura că n-o s-o mai vezi".

Aceste două... „telegrame" trimise de Teișanu m-au cam pus pe gînduri. Cum a bătut gongul, mi-am dat seama însă că Teișanu s-a lăudat și că a încercat să mă timoreze. Timp de 10 reprize l-am dominat și i-am aplicat atîtea directe încît, fie vorba între noi, nu i-a mai încăput nici pălăria pe cap, încheie glumind maestrul Jim povestea sa despre meciul cu Teișanu.

Apoi, Jim Călinescu mi-a relatat cu lux de amănunte meciul pe care l-a cîștigat la „Arenele Romane", în cadrul unei mari gale internaționale, în fața celebrului american de culoare Joe Walker. Dar să-i dăm cuvîntul : „La acea gală, alături de nelipsitul meu tată, se afla și mama care, pentru prima oară, urmărea o partidă de box. Pînă în repriza a 4-a Joe Walker mă dominase și nasul meu arăta ca o pătlăgică. Mama a început să plîngă și tata a scos-o din arenă. A găsit un taxi și a dus-o acasă foarte repede. Cu același taxi tata s-a întors în arenă să afle rezultatul meciului. A nimerit tocmai în repriza a 9-a, cînd eu am întors întîlnirea în favoarea mea. Walker boxa bine de la distanță și mă împiedica să-l lovesc la ficat. Dar eu, în această repriză, am aplicat o altă tactică. Am fentat și am simulat o lovitură la figură. Americanul a ridicat brațele pentru a bloca lovitura, descoperindu-se la stomac. Am profitat de aceasta și am plasat un upercut sec la ficat, făcîndu-l k.o. Walker era slab la stomac, nu avea rezistența necesară".

— Nea Jim, iartă-mă că sînt indiscret ; dar am aflat de la unii mai în etate decît mine că ai pierdut centura semimijlociilor în condiții neașteptate. Bătrînul Jim m-a privit drept în ochi și a început să rîdă. „În 1935 — începe Jim Călinescu — m-am întîlnit cu Aurel Nicolau, care la un moment dat, în repriza a nu știu cîta, sînt ani de atunci și nu mai țin minte, m-a lovit intenționat cu genunchiul în plex, acuzîn-

du-mă că i-aș fi scos un... dinte. Atunci mi-am desfăcut șireturile în intenția de a scoate mănușile pentru a lupta cu pumnii goi ca pe timpul barcagiului englez Broughton de pe Tamisa. Desigur, juriul a declarat «non-combat» și am pierdut titlul, urmînd ca federația să desemneze alți doi pugiliști care să-și dispute titlul vacant.

În discuția pe care am avut-o, nea Jim a insistat asupra vieții sportive, arătîndu-ne că un pugilist care calcă în strâchini plătește cu vîrf și îndesat aceste greșeli, suportîndu-le imediat pe pielea lui.

— Dar dumneavoastră n-ați călcat niciodată pe poteca unei vieți nesportive ? — a fost penultima întrebare a întîlnirii mele cu Jim Călinescu.

— Ba da. Dar mi-am primit lecția pe care o meritam. Fiind în „luna de miere", proaspăt căsătorit, am făcut grava greșeală de a accepta să-l întîlnesc pe italianul Vittorio Venturi, care mai tîrziu a făcut o strălucită carieră în America. Ce mi-am zis eu : îl iau repede în prima repriză și-l fac k.o. Italianul a blocat toate croșeele mele și iată că în repriza a doua s-au inversat lucrurile. O „contră", pe care nici n-am văzut-o, m-a trimis la podea. M-a salvat gongul. În rundul 3 am fost din nou la podea și arbitrul meciului, Niculescu Ianca, care număra intenționat foarte rar, cînd a ajuns la 5 m-a întrebat : „Jim, te mai scoli ?". Eu i-am răspuns că nu și atunci a început o numărătoare corectă, declarîndu-mă învins prin k.o. Aceasta s-a întîmplat în 1927 pe arena „Romcomit" și țin minte și acum că în cabină mă aștepta tata cu... bastonul în mînă.

Dar iată că între timp a sosit și fostul campion național Mihai Stoian, excelent prilej de a ne aduce aminte și de a-l întreba pe maestrul Jim Călinescu de ce nu l-a lăsat pe Stoian să lupte cu dinamovistul N. Linca.

— Niciodată nu m-am împotrivit, a declarat nea Jim. Stoian l-a învins clar pe Ilie Dragnea, cucerind titlul de campion național. Eu am cerut antrenorului federal din acele timpuri, Ion Popa, ca elevul meu să se bată într-o partidă amicală cu N. Linca, dar acesta a evitat, invocînd fel de fel de motive. Sînt sigur că Stoian îl învingea și pe N. Linca.

— Ar fi fost, fără îndoială, un meci de zile mari, am adăugat noi, care din păcate n-a avut loc, spre regretul miilor de spectatori.

Am părăsit sala lui Jim Călinescu, cu însemnări retrospective din boxul de altă dată, urîndu-i să trăiască „103 ani", așa cum obișnuiește el să-i salute acum pe toți cunoscuții săi.

S-a petrecut în Kansas

Orășelul trăia într-o agitație rară și preriile din Kansas erau în efervescență prin vara anului 1900. Toată această exaltare se concentra în jurul unui tînăr zvelt, cu un joc nervos de picioare, cu părul de culoarea bronzului, care mergea cu pas energic pe străzile umbrite de amurg. Purta sub braț un pachețel învelit în hîrtie de ziar, în care avea o pereche de ghete cu tălpi de cauciuc, un chilot și un maiou de sport.

— Mai spune ceva, „expresule", gîfîi tovarășul de drum, care încerca să se mențină în ritmul său, vei fi obosit înainte de a urca în ring. Mergi mai ușurel, te rog.

Tînărul cu părul de culoarea bronzului îi răspunse destul de agitat :

— O să încetinesc dacă dorești, dar mă simt cu adevărat în plină formă, dragul meu prieten Chulby. Acesta îl privi pe „idolul" său cu ochi blînzi.

— Și nici măcar nu ți-e frică de acest meci ? întrebă Chulby.

— De ce mi-ar fi ? Nu este vorba decît de un nou meci de box.

— Da, știu, spuse Chulby pe un ton aproape plîngăreț. Dar acest Frankie Brown este un boxer profesionist, campionul întregului Kansas. Să știi că mă tem pentru tine, deoarece nu ai destulă experiență.

Un rîs ironic izbucni din pieptul tînărului cu părul ca bronzul și un scurt zîmbet îi lumină obrazul slab.

— Ți-am promis de o sută de ori că nu o să mă... „bat". Nu este vorba decît de un meci, Chulby. În orașul acesta unii cred că Frankie este cel mai bun. Alții nu mă văd decît pe mine. Ne înfruntăm deci pentru a ști cine are dreptate, cine este mai tare în Kansas. Puțin convins, Chulby suspină :

— Nu văd deosebirea. Poți foarte bine să termini cu nasul plin de sînge, o ureche smulsă și cîteva coaste fisurate. Zău că mi-ar părea rău.

Ringul improvizat era acoperit cu o mare prelată, avînd în cele 4 unghiuri stîlpi de fier. Careul era legat cu frînghii solide.

Tînărul din Kansas ştia că, în curînd, dincolo de frînghii, sute de ochi vor fi aţintiţi asupra lui şi a adversarului său Frankie Brown, un tip îndesat, cu gîtul scurt şi musculos şi cu un cap ciudat în care arcadele erau tumefiate. În ochii limpezi ai prietenului lui Chulby se aprinse o flacără. El uită de susţinătorii săi plasaţi printre numeroşii spectatori şi care-i strigau cuvinte de încurajare. Făcu abstracţie de tot în afară de Frankie Brown. Omul din Kansas era slab şi înalt, dar de cum a început meciul, desfăşură un remarcabil joc de picioare. Cu îndemînare eschiva loviturile directe pe care adversarul său încerca să le plaseze cu „stînga", precum şi puterniceie contre, şi se îndepărta dibaci, evitînd lupta corp la corp.

Boxînd inteligent, el înţelegea că unica şansă de a cîştiga era de a-l întrece pe Brown la capitolul tactică. Mai mult decît puternic, acesta din urmă era totuşi şi expert. După ce şi-a concentrat tirul loviturilor asupra băiatului din Kansas, atacă rapid cu swinguri la figură, plasînd lovituri variate şi eficace. Era o luptă spectaculoasă, corectă şi dură. Pe de o parte un boxer consacrat care se numea Frankie Brown, iar pe de alta un amator cu reale calităţi tehnice şi tactice.

Brown, după o adevărată furtună, a încetinit un pic ritmul. Dar prietenul lui Chulby nu a putut obţine decît un uşor avantaj asupra rivalului său. Aşadar, cei doi boxeri păreau — cu mijloace diferite de luptă — egali în ceea ce priveşte valoarea. Arbitrii au decis „meci nul" şi întreaga prerie în sărbătoare salută verdictul prin aplauze.

După ce s-a terminat întîlnirea, cu faţa puţin marcată de lovituri, tînărul cu părul bronziu, foarte zîmbitor, a şi pornit spre cabine, cînd adversarul său Frankie Brown alergă după el ca să-l ajungă. Bătîndu-l uşor pe umăr, îi spuse :

— Mi-ai dat multe lovituri micuţule, stînga ta este foarte bună şi loviturile tale de dreapta sînt grele, m-au făcut să sufăr. Cu puţină „meserie" vei merge departe în carierea profesionistă.

Apoi plecară împreună. Frankie continuă să vorbească şi cînd trecură prin faţa unui restaurant luminat în pofida orei tîrzii. Omul cu părul bronziu propuse să se oprească acolo ca să ia o felie de pîine şi să bea un pahar cu lapte.

În timp ce își recîștigau forțele și își comentau bătălia, Frankie îi demonstra cu gesturi largi acestui tînăr din Kansas că ar putea deveni un mare profesionist. Acesta, însă, răspunse cu sinceritate :

— Boxul nu este o carieră pentru mine, nu lupt pentru bani. Este un sport viril care te dezvoltă în mod armonios și îți dă o mare încredere în posibilitățile tale. Dar cariera în ring a unui pugilist este prea scurtă, chiar și pentru un campion. Cînd ea a luat sfîrșit, găsești prea multe necunoscute în fața ta.

— Păcat că nu pot să te conving. Spune-mi ce altceva mai bun vrei să faci ? — îl întrebă Frankie Brown.

— Vreau să urmez cursurile unei școli superioare, să-mi fac o cultură care să-mi permită să-mi aleg o meserie corespunzătoare posibilităților mele.

— Văd, zise Brown. Nu-i nimic, hai să uităm povestea asta.

— Adio, Frankie Brown, și băiatul cu părul bronziu îi întinse mîna.

— Nu-mi spune Brown, spune-mi Rockie. Brown este un nume împrumutat, de boxer profesionist. Dar pe tine cum te cheamă ?

— Eisenhower. Dwight Eisenhower, zîmbi omul cu părul de culoarea bronzului.

Această poveste a fost extrasă de amicul meu, ziaristul francez Robert Colombini, din „As the Tixling is Bent", adevăratul autor fiind americanul Carl C. Hodges. Este o poveste reală din anii de pionierat ai boxului, o poveste cu multe învățăminte, plină de înțelepciune, care am considerat că merită să vadă și la noi lumina tiparului. *Merci,* Colombini, *Thank you,* Hodges.

De la Jean Gabin la Alain Delon

Boxul este un sport idolatrizat atît de actorii de teatru, cît și de cei ai marelui sau micului ecran. Deseori, după vreun „meci al secolului", fie că avea loc pe ringul Palatului Sporturilor din Paris sau pe cel al celebrei arene newyorkeze

Madison Square Garden, ziariștii alcătuiau mai întotdeauna un așa-zis „protocol" care în general începea cam astfel : în „fotoliile de ring" i-am zărit pe marele Jean Gabin, pe prietenul său Alain Delon, pe frumoasa Line Renaud, pe Jean-Paul Belmondo, care purta o discuție cu Lino Ventura, și pe alții. Ziariștii americani sînt poate mai „extravaganți" în ceea ce privește „protocolul" întocmit la galele de anvergură. Plasați lîngă fotoliile de ring, acești condeieri încep prin a scrie că pentru un loc în apropierea „careului magic" s-au plătit între 500 și 1000 de dolari și că Frank Sinatra avea un costum bleu impecabil, o cămașă „tăiată" la firma „Cardin" și o cravată argintie care strălucea în toată splendoarea ei. Alături de el se aflau Kirk Douglas, Barbra Streissand, cîntărețul Sammy Davis jr., prietenul intim al lui Cassius Clay, alias Muhammad Ali, superba Elisabeth Taylor, Paul Newman și alte vedete de film, de music-hall sau de baruri, regi ai trompetei sau ai saxofoanelor, jochei renumiți, croitori de clasă etc.

Am fi nedrepți dacă n-am așterne pe hîrtie că și noi, românii, avem actori care iubesc acest sport, la loc de frunte situîndu-i pe Kiki Brezeanu, Vasile Lucian, Colea Răutu, Dem. Rădulescu, Dem. Savu, Dinu Ianculescu și alții. Numai că noi nu obișnuim să alcătuim un astfel de... „protocol", fotoliile de ring costînd 25 de lei, fiind accesibile tuturor celor care vor să urmărească lupta mai de aproape de „schelă", chiar dacă la București, să zicem, s-ar disputa pe ringul Palatului Sporturilor un meci de atracție ca România—S.U.A.

Totuși, ne bucură că acești oameni de teatru sau de film, de oriunde ar fi, de pe orice meleaguri, iubesc acest sport pe care unii îl hulesc, în timp ce ei îi urmăresc activitatea cu o pasiune puțin comună, depășind în unele cazuri „hobby"-ul.

Cu ani în urmă (1973), aflîndu-mă la Paris într-un început de martie mai călduros ca niciodată, am căutat, prin intermediul cunoscutului actor de film Claude Rich, să-l găsesc pe regretatul Jean Gabin, eroul atîtor pelicule de răsunet (Pépé le Moko, Bestia umană, Seducătorul, Noaptea amintirilor, Clanul sicilienilor, Traversînd Parisul, Viața ingrată etc), cu dorința de a-l ruga să-mi împărtășească impresiile sale despre box. Cu toate eforturile noastre, Jean Gabin n-a putut fi găsit nicăieri. Nu se afla la Paris și pe nici un platou de filmare. Mecanicul de locomotivă din „Bestia umană" sau amorezul Pépé se odihnea în acele zile la ferma sa dintr-un sat aflat la cîteva sute de kilometri de capitala franceză.

Există o lege nescrisă în ziaristică : trebuie să te... „baţi" pentru a obţine ştirea urmărită sau reportajul dorit. Dacă ajunsesem la Paris, printre alte sarcini redacţionale era de datoria mea să cunosc părerea lui Gabin despre box, mai ales că aveam de gînd să scriu o carte. Aflasem de la Claude Rich că Jean Gabin frecventează spectacolele pugilistice cu ardoare. Şi după o alergătură de 10 km, expediat de la o adresă la alta ca un pachet poştal, timp în care cred că am înregistrat un record, am intrat în posesia unei declaraţii a lui Jean Gabin. Acesta, prin anul 1968, stătuse de vorbă pe platourile studioului de la Billancourt, în timp ce turna filmul „Ne touchez pas au grisbi" cu Fernand Trignol : „Îmi plăcea boxul de cînd îmi rodeam fundul pantalonilor scurţi pe băncile şcolii primare din Meriel (Seine-et-Oise), declara Jean Gabin. Mai tîrziu, primul care mi-a trimis o directă în plin nas a fost chiar cumnatul meu Poesy. Aveam 15 ani pe vremea aceea şi am vrut să fac pe... bărbatul. Desigur, am comis o imprudenţă luptînd la mănuşi cu cumnatul meu, care era deja boxer legitimat. Din ziua aceea, a început să-mi placă boxul. Nici o injecţie nu mă mai vindeca de acest adevărat virus. Am învăţat multe trucuri de la cumnatul meu care se antrena la noi acasă, la Meriel, împreună cu prietenii săi Eustache şi Hogan. În anul 1919, am urmărit meciul dintre Charles Ledoux şi Joe Bambridge, cînd acesta din urmă a urcat pe ring purtînd o manta ostăşească, în loc de halat. Am vizionat în acea epocă dramaticul meci Criqui—Ledoux şi am asistat la toate partidele lui Routis, Al. Brown -Panama, Fidel la Barba, Frankie Genaro, Francis Charles şi Marcel Nilles. În 1922, la Buffalo (S.U.A.), m-am numărat printre spectatorii meciului Carpentier—Siki. Apoi, în marină, l-am cunoscut pe Marcel Thil, care mai tîrziu a devenit campion al lumii. Acest băiat cu părul blond şi cîrlionţat m-a cucerit în mod deosebit. L-am admirat în multe partide grele susţinute în faţa lui Tarante, Gorilla Jones, Ignacio Ara, Len Harvey şi Gandon. De cîte ori mă duceam în Statele Unite, eram prezent săptămînal la toate întîlnirile care aveau loc pe Legion Stadium. I-am cunoscut personal, în 1942, pe celebrii Jack Dempsey şi Gene Tunney. Dintre meciurile văzute m-a impresionat cel mai mult cel dintre Ray Famechon şi Percy Bassett. Însă cel mai fantastic boxer pe care l-am văzut în viaţa mea a fost tot Ray «Sugar» Robinson. În cursul carierei male de actor am turnat trei filme cu subiecte de box : «Martin Roumagnac», «Miroir» de Marcel Carné, cu

Arletty și Lesaffre, și «Aerul Parisului». M-am simțit în largul meu în timpul filmării acestor producții, deoarece încă din tinerețe boxul a fost pasiunea mea".

Dar dacă Jean Gabin, care ne-a părăsit acum cîțiva ani, n-a susținut în cariera sa nici un meci oficial, în schimb talentatul actor Jean-Paul Belmondo a urcat în „careul magic", trecîndu-și în palmares 9 întîlniri, dintre care a cîștigat 4, o partidă încheindu-se la egalitate. În lucrarea „Histoires de... boxe" a confratelui Robert Colombini, Jean-Paul Belmondo se dovedește un prefațator de talent. Printre altele, el scrie : „În cursul adolescenței mele am învățat să cunosc bine boxul și să-l iubesc foarte mult. Sub culorile lui AVIA-Club am susținut 9 partide, pînă la urmă alegîndu-mă cu un nas turtit. Nu am practicat niciodată acest sport pentru a face din el o meserie. Pentru mine, a fost doar un antrenament al mușchilor. Boxul este un sport aspru, prețul victoriei fiind foarte ridicat. Cineva a spus că boxul este poezia săracului. Poate. Dar trebuie să fii bogat în inteligență și curaj pentru a-l practica. În scurta mea așa-zisă carieră pugilistică am cunoscut sălile reci sau supraîncălzite ale cluburilor de la periferia orașului. Am văzut cum se întorceau în cabine colegii mei veseli sau îngrozitor de triști. Primii își ascundeau uneori bucuria și apoi amabili își consolau învinșii. Boxul este o mare lecție de frăție omenească. Am simțit, de asemenea, acea neliniște în suflet, acel gol subit care te cuprinde cînd îți vine rîndul să urci treptele ringului. Nimic nu mai are aceeași dimensiune. Lumea întreagă te abandonează. N-am să uit niciodată cuvintele excepționalului gazetar sportiv Robert Colombini care spunea : Boxul este totuși o dramă continuă între 12 corzi. O dramă în permanentă schimbare, deoarece scenariul este imprevizibil. Mai mult decît toate celelalte discipline sportive, boxul are paginile sale dureroase, eroice, scrise cu sudoare și cu sînge, cu episoadele sale neobișnuite și cu manevrele sale de culise. Îi iubesc și îi admir pe boxeri. Este nevoie de o cantitate incredibilă de curaj pentru a practica această profesiune și cînd pugilatul devine nobila artă, atunci să știți că este sportul nr. 1".

Jean-Paul Belmondo a vizitat cu ani în urmă și țara noastră, filmînd prin împrejurimile Brașovului. El a fost impresionat de frumusețea patriei noastre și mai ales de ospitalitatea poporului român. Și încă un amănunt foarte interesant. Datorită faptului că a practicat în general sportul

şi în special boxul, în scenele... „tari" Jean-Paul Belmondo nu se lasă dublat de cascadori, o face, cum spune românul, pe... pielea şi pe oasele lui.

Alte celebrităţi ale ecranului francez despre box :

Michèle Morgan : „Boxul practicat la adevărata sa frumuseţe este singurul sport pe care-l iubesc şi îl apreciez. Într-adevăr, pentru mine este o artă şi consider că, privit ca atare, el necesită perfecţiune absolută. Admir cu satisfacţie o luptă frumoasă, inteligentă şi îmi displac meciurile dezlînate în care nu predomină decît forţa pură. Iubesc boxul pentru frumuseţea şi nu pentru violenţa sa".

Simone Signoret : „Apreciez înainte de toate munca serioasă care trebuie bine făcută. Îmi plac deci toţi cei care nu-şi cruţă nici eforturile nici osteneala, cei care în toate împrejurările oferă întotdeauna ce au mai bun din ei. Pentru toate aceste motive, dintre toate sporturile, prefer boxul. Ştiu, într-adevăr, cît de mult este nevoie în această artă dificilă să ştii să munceşti şi să suferi pentru a dobîndi cea mai mică parte de reuşită".

Albert Préjean : „Aş fi un ingrat dacă nu aş iubi boxul. Lui îi datorez primul mare succes pe ecran. Henri Decoin aflase că în tinereţea mea îmbrăcasem mănuşile. Am fost campion al Franţei la şcolari, în cadrul categoriei pană, şi apoi am participat la campionatele Franţei pentru amatori la categoria uşoară. Autorul filmului «Cele 15 reprize» m-a angajat apoi să turnez în rolul principal din «O seară de lovituri». În cursul turnării l-am avut ca partener pe David, care şi-a jucat rolul cu atîta precizie încît m-a făcut k.o. cu adevărat. Regizorul a fost încîntat. Mai tîrziu, am devenit un frecvent spectator, prezent la toate galele acestui necruţător şi dur sport care respinge pe mediocri şi nu acordă favorurile sale decît rarei elite a campionilor."

Şi pentru că am intitulat acest capitol al cărţii „De la Jean Gabin la Alain Delon", să-i acordăm cîteva rînduri şi vedetei nr. 1 de astăzi a cinematografiei franceze. Nu ştim de la cine s-a „molipsit" Alain Delon, dar şi el adoră boxul. Delon a organizat la Paris, pe riscurile sale financiare, meciurile Jean-Claude Bouttier—Carlos Monzon pentru titlul mondial al „mijlociilor" şi Tonna—Monzon, meciuri cîştigate

de boxerul argentinian cu care mai tîrziu s-a împrietenit la cataramă. Alain Delon a investit sume enorme în organizarea acestor partide (sper să nu vă închipuiți că a pierdut gologanii, Alain fiind în același timp și un mare om de afaceri), în dorința ca titlul mondial cedat cu ani în urmă de Marcel Cerdan lui Jackie la Motta să revină din nou pe teritoriul Franței. Dacă n-a pierdut nici o lețcaie, în schimb n-a avut satisfacția ca „centura cu diamante" să se afle în mîinile lui Bouttier sau Tonna. Delon a făcut apoi o tentativă fără succes și cu Cohen. Marele actor nu numai că și-a „deschis" inima pentru box, dar și-a deschis și porțile conacului său de lîngă Paris, unde Bouttier s-a antrenat în secret, fiind păzit de o echipă de... detectivi. Nu i s-a întîmplat nimic lui Bouttier. Nimeni nu i-a pus pastile în mîncare pentru a-l scoate din formă. Boxerul francez a fost stopat de directele unei celebrități care în acele vremuri nu cunoscuse înfrîngerea timp de 12 ani și care îl ridiculizase, chiar la Roma, pe sculpturalul italian Nino Benvenuti.

La „Madison Square Garden"

Întorcîndu-mă la 28 octombrie 1968 de la Jocurile Olimpice desfășurate la Ciudad de Mexico, avionul companiei „Air France" a făcut o escală de 24 de ore la New York. În felul acesta mi s-a oferit prilejul de a vizita celebra arenă „Madison Square Garden", și mult comentatul Broadway, unde se află și restaurantul fostului campion al lumii la „grea", Jack Dempsey. Mai întîi am trecut pe la restaurantul lui Dempsey, dar, din nefericire, nu am avut plăcerea să-l întîlnim pe fostul campion al lumii pentru a-i lua un interviu, el fiind plecat pentru două zile din oraș. Ziua era friguroasă, iar cînd am ajuns în Eighth Avenue, unde se află arena „Madison Square Garden", a început o ploaie măruntă.

Am pășit în holul uriașei arene. Fără spectatori, acest „templu" al boxului profesionist pare mult mai mare decît în realitate. Urcăm cu unul din lifturi spre balcoanele cele mai de sus (la galerie), unde spectatorii din diferite cartiere ale marelui oraș plătesc biletele ieftine și, din informațiile

primite, sînt foarte gălăgioşi. De aici, însă, pe bună dreptate putem afirma, afirmaţie întărită dealtfel şi de ghidul nostru, ringul se vede ca din... avion. Aceasta este realitatea. Pur şi simplu îţi vine ameţeală privind în jos. Cum o fi arătînd acest „templu al pugilatului", cînd toate cele 20 000 de locuri sînt ocupate ? Coborîm să vizităm vestiarele. Străbatem un labirint de coridoare. Un necunoscător al arenei cu greu ar mai găsi poarta spre ieşire. Faţă de luxul din arenă, vestiarele sînt modeste. Cînd sînt meciuri importante pe aici foieşte o lume pestriţă. Poţi întîlni pe culoare, discutînd în grupuri, boxeri rataţi care pentru cîţiva dolari se oferă ca „sparring-partneri" la „încălzirea" celor care urmează să urce în ring, organizatori de gale ruinaţi, antrenori săraci în căutarea unui angajament măcar pentru un „colţ" la o viitoare gală, organizatori clandestini de pariuri etc.

Aici se poate vedea adevărata faţă a boxului profesionist. Acolo, în arenă, nu ajung decît rarele excepţii : campionii. Dar aceştia sînt puţini. Nu întîmplător celebrii cineaşti au abordat deseori în peliculele lor subiecte de box, dezvăluind ce se petrece în dosul decorului de la „Madison Square Garden". Încă de acum 30 de ani, în vechiul „Madison Square Garden", producătorii de filme au prezentat pelicula intitulată „Teroare", care arăta viaţa agitată a boxerilor şi a managerilor în luptă cu gangsterii din culise. Ne mai amintim că atunci, în finalul filmului, mafioţii l-au „curăţat" cu focuri de armă (ca să ne exprimăm în limbajul lor) pe managerul al cărui rol era excepţional interpretat de cunoscutul actor Edward Robinson. Şi astăzi scenariştii televiziunii americane, împreună cu operatorii şi regizorii, îşi mută cîteodată „studioul", aici la „Madison Square Garden", arenă atît de cunoscută, care aduce milioane de dolari managerilor, lacrimi de bucurie şi, mai tîrziu, dureri marilor campioni.

În vizita noastră ne întoarcem în hol, unde vedem portretele marilor figuri ale boxului mondial, mai vechi şi mai noi : Sullivan, Corbett, Fitzsimmons, Johnson, Willard, Dempsey, Tunney, Ray „Sugar" Robinson, Joe Louis şi alţi coloşi ai ringului — o întreagă pleiadă de campioni ai „careului magic", ale căror isprăvi au sedus generaţii întregi de iubitori ai pugilatului. Apoi, atenţia ne este atrasă şi de o splendidă statuetă, denumită „Trofeul Muldoon", care reprezintă un boxer în gardă. Lucrarea are un farmec deose-

bit. Ghidul ne explică că pentru acest trofeu a servit drept model fostul campion american la „grea" Ernie Schaaf, o vedetă a ringului între anii 1929 și 1933. Dintre zecile de faimoși campioni ai timpului său, Ernie Schaaf a fost ales ca model pentru această sculptură, deoarece avea cea mai perfectă poziție de gardă. Desigur, astăzi puțini își mai amintesc de Ernie și foarte puțini știu că el a susținut într-adevăr meciuri senzaționale. În anul 1930, cînd avea 22 de ani, Ernie Schaaf l-a învins la puncte în 10 reprize pe Max Baer, iar în 1931, pe James Braddock. După cum se știe, aceștia au devenit mai tîrziu campioni mondiali. La începutul anului 1932, Schaaf era socotit drept unul dintre pretendenții cu reale șanse la titlul suprem, dar în continuare adversari oficiali i-au periclitat sănătatea, el încasînd mulți pumni grei.

Ernie Schaaf a decedat tînăr, pe un pat mizer de spital, la vîrsta de 25 de ani, după un meci în care a fost înfrînt prin k.o. în repriza a 12-a de uriașul Primo Carnera. El a suferit o comoție cerebrală, fiind operat fără succes de chirurgul William Walker.

Schaaf a rămas, totuși, în amintirea spectatorilor newyorkezi, care-l admiră și astăzi pentru „garda" sa perfectă din... „Trofeul Muldoon". Desigur, o mică consolare pentru urmașii lui Schaaf, boxerul care a plătit cu viața o glorie efemeră.

Milo și Rocky

Înaintea celui de-al doilea război mondial, boxerii români, datorită ambiției lor exemplare, curajului și talentului lor, își cîștigaseră simpatia publicului parizian, fiind foarte mult solicitați să evolueze pe ringul unor arene celebre ale vremii ca, de pildă, „Wagram" sau „Central". Moți Spakov, Gh. Gherase-Gerard, Gh. Covaci, Lucian Popescu, Sandu Ion, Toma Aurel, Milică Theodorescu și, mai tîrziu, Ion Chiriac și Ion Popa au fost pugiliștii care ne-au reprezentat cu onoare în lumea boxului francez, contribuind la întărirea prestigiului pugilatului românesc pe plan interna-

țional. Dealtfel, într-o cronică scrisă de cunoscutul ziarist francez Georges Peeters, cînd a fost demolată cu ani în urmă vechea arenă „Central", un adevărat „templu" al boxului parizian, se afirma în cotidianul „L'Equipe" : „Pe ringul de la «Central» s-au perindat de-a lungul anilor sute de boxeri de valoare de pe toate meridianele lumii". Georges Peeters amintea o serie de celebrități, neomițînd că pe acest ring au luptat și faimoșii boxeri români Toma Aurel și Lucian Popescu.

Doi dintre boxerii români care au evoluat multă vreme la Paris, Milică Theodorescu și Toma Aurel, prin anul 1936, au fost atrași de mirajul boxului din Statele Unite ale Americii. Nici unul dintre ei n-a reușit să devină campion al lumii, cu toate că Toma Aurel ajunsese să fie poreclit „spaima campionilor mondiali", deoarece în meciuri amicale în fața acestora obținuse victorii de prestigiu. Organizatorii l-au evitat pe Toma Aurel, care a plătit cu titlul mondial reaua credință a unor manageri. Și aceasta pentru că Toma Aurel, fostul mecanic de automobile, nu a înțeles să fie o marionetă a culiselor boxului din S.U.A., să se lase uneori bătut.

În ceea ce-l privește pe Milică Theodorescu sau Milo Theodore, cum îl botezaseră americanii, fără să strălucească, a încrucișat mănușile cu boxeri de clasă, campioni ai lumii sau șalangeri la titlul mondial. „Mijlociul" Milică Theodorescu, unchiul după mamă, al antrenorului nostru D. Gheorghiu-Goghe, își cîștigase și el, dincolo de Ocean, aureola unui pugilist deosebit de înzestrat. Nu întîmplător managerii i-au oferit contracte, programîndu-l în cele mai mari arene ale Americii, în compania unor adversari de prima mînă ca Steve Belloise, Charley Burley, Billy Arnold, José Basora, Lou Bass, Fitzie Zivic, Tommy Bell, Johnny Green, Lew Perez, Cocoa Kid, George Martin, Frankie Nelson sau Phil Norman. Învingător sau învins pe ringurile din New York, Detroit, Philadelphia, Chicago, Sacramento, Atlantic City, Jersey City, Baltimore, Boston, Milică a colindat cu mănușile de box și vioara în mînă (îi plăcea să cînte în timpul liber la acest instrument) America în lung și lat, fiind apreciat pentru stilul său spectaculos.

Ca urmare a unor rezultate de valoare, la sfîrșitul anului 1943 (27 decembrie), la New York, cu 4 ani înainte de a deveni campion al lumii, Rocky Graziano, celebrul italo-american, eroul cărții și filmului „Cineva acolo sus mă iu-

beşte", a fost opus lui Milo Theodore, recomandat de manageri ca un adversar experimentat. Neatent, Milică a recepţionat chiar în prima repriză un clasic un-doi la figură, pierzînd prin k.o. În cartea sa „Cineva acolo sus mă iubeşte", Rocky Graziano îşi aminteşte însă cu plăcere de boxerul român, care i-a devenit bun prieten, dar care avea bărbia de... sticlă : „Milo Theodore nu supăra niciodată pe nimeni. Din acest motiv îi spuneam «Băiatul de aur». Avea o fire de artist şi adora vioara", scria în rîndurile sale Rocky.

În timpul celui de-al doilea război mondial, Milică Theodorescu a luptat ca voluntar în armata americană. El are acum 69 de ani şi este pensionar. „Băiatul de aur" scrie cu regularitate rudelor sale din Bucureşti, fiindu-i dor de pămîntul natal, de locurile copilăriei şi adolescenţei sale.

Acasă la scriitorul american Ernest Hemingway

22 august 1974. La Havana căldura făcea ravagii în rîndul europenilor. Era ora 8 dimineaţa şi străzile largi erau aproape pustii. În faţa hotelului „Havana Libre", aflat pe Avenida 23, ne aştepta o „Dacia" de culoare galbenă, asemenea porumbului, aparţinînd corespondentului Agerpres în Cuba. Acesta, foarte amabil, ne invitase să vizităm casa scriitorului american Ernest Hemingway, care, după cum se ştie, şi-a petrecut o mare parte din viaţă în frumoasa capitală cubaneză din faţa Mării Caraibilor. Împreună cu medicul lotului de box, dr. Petre Radovici, acceptăm cu plăcere această invitaţie matinală, mai ales că dimineaţa eram liberi, adică aveam o... „fereastră", deoarece finalele campionatelor mondiale se disputau peste cîteva zile.

Luăm un start rapid şi ne îndreptăm spre Malecan (faleză), după care „Dacia" intră pe Avenida del Puerto. De aici, corespondentul nostru, care se dovedeşte un excelent pilot, apasă serios pe accelerator şi trecem cu viteză pe şoseaua din cartierul Guanabacao. La o întretăiere de străzi asfaltate, un indicator ne arată drumul spre suburbia San Francisco de

Paula. Încetinim și o luăm de pe șoseaua principală la stînga, oprindu-ne în fața la „Finca Vigia" (casa lui Ernest Hemingway, astăzi proprietatea soției regretatului scriitor), casă care este mai în fiecare zi vizitată de toți cei care l-au admirat pe celebrul romancier american, autorul atîtor capodopere („Cui îi bate ceasul", „Zăpezile de pe Kilimanjaro", „Bătrînul și marea", distinsă cu premiul Nobel pentru literatură, și altele), care i-a iubit pe cubanezi, Havana fiind pentru el cel mai fermecător oraș din lume.

Intrăm pe o poartă de fier, pe care dacă nu mă înșală memoria scria nr. 25, și pășim în „imperiul" lui Ernest Hemingway. În stînga, în mijlocul unei superbe grădini tropicale foarte bine îngrijită, se află una din ambarcațiile scriitorului, pasionat pînă în ultimele clipe ale vieții de pescuitul oceanic (se spune printre pescarii localnici cu care era în relații de prietenie că Hemingway deținea recordul de... greutate, în cariera sa prinzînd un pește oceanic Aguha de aproape 400 kg). Apoi, apare în fața noastră casa scriitorului, umbrită tot timpul de un uriaș arbore tropical Ceiba. În stînga vilei, care este îngrijită de autoritățile cubaneze, se află o piscină, golită, iar la dreapta, la o distanță de 10—12 metri, trei morminte acoperite cu lespezi de piatră. Ernest Hemingway era un mare iubitor al animalelor și în special al pisicilor. Pe una din lespezi citim „Negrita", numele pisicii favorite a scriitorului. Marele condeier american era o figură originală, el nu numai că adora animalele, dar îi plăcea, în același timp, să asiste la luptele cu tauri (avea foarte mulți amici toreadori), să urmărească lupte de cocoși și, mai ales, meciuri de box.

Casa lui Hemingway, devenită muzeu și deschisă oricînd pentru orice vizitator, se compune dintr-o cameră principală de lucru, un salon, o sufragerie și dormitorul. Ferestrele erau deschise pentru aerisire. În camere se aflau toate lucrurile lui Hemingway, masa, bibliotecile pline cu cărți, fotografii pe pereți (printre care și fotografia artistei americane de origine suedeză Ingrid Bergman), o mașină de scris așezată pe o măsuță înaltă etc. Aceasta, pentru că Hemingway nu scria niciodată șezînd pe scaun, ci numai în picioare. Și un alt amănunt interesant. Autorul nuvelei „Bătrînul și marea" (transpusă și pe ecran într-un film în care actorul american Spencer Tracy s-a întrecut pe sine), nu obișnuia să scrie zilnic decît o singură filă de manuscris. Înconjurăm cu atenție casa și ne atrage atenția o scăricică de lemn îngustă ce duce spre un

„foişor". Urcăm agale, unul cîte unul, în şir indian. În sfîrşit, ajungem sus, unde din faţa unei ferestre deschise privim înăuntru. Admirăm sculele de pescuit ale lui Hemingway, celebrele sale lansete şi mulinete, o lunetă uriaşă, iar pe un birou, o adevărată colecţie de lucrări de artă militară, fotografii cu boxeri celebri, faze de diferite coride, din meciuri de baseball, fotografii cu pescarii de la Atlanta (Marea Caraibilor) şi o pereche de... bocanci. Oare ce semnificaţie să aibă o pereche de bocanci pentru muzeul memorial Ernest Hemingway ? „Aceşti bocanci, ne explică corespondentul nostru, au fost purtaţi de Hemingway în timpul războiului civil din Spania. Într-o zi, lui Hemingway i s-au găurit pingelele, ajungînd să calce cu ciorapii pe pămînt. Atunci şi-a făcut rost de un centiron de piele mai groasă şi singur a reuşit să-şi bată în cuie alte tălpi, purtînd în continuare bocancii".

În timpul liber, Ernest Hemingway, dacă nu se ducea la pescuit sau la vînătoare, îşi petrecea cîteva ore, mai ales seara, la localul denumit „La Floridita" din Havana veche. Aici la o masă, ori aranja o partidă de pescuit, ori îşi lua angajamentul faţă de amicii săi că va fi prezent la un meci de baseball sau de box. Pentru că Hemingway a fost un mare admirator şi susţinător al boxului. Nuvela „50 de bătrîne" este poate una dintre cele mai reuşite nuvele sportive ale lui Ernest Hemingway. Scriitorul a fost un sincer susţinător al sportului şi este recomandabil aici, în aceste rînduri, să repetăm cuvintele sale : *„Sportul te învaţă să cîştigi cinstit. Sportul te învaţă să pierzi în mod demn. Prin urmare, sportul te învaţă de toate. Te învaţă ce este viaţa"*.

Hemingway a fost deseori solicitat de ziarişti, care-i puneau diferite întrebări pe marginea uneia din marile sale pasiuni : boxul. În rîndurile care urmează vom cita cîteva răspunsuri din diverse interviuri :

„Este absolut necesar să asişti anual la cîteva meciuri bune de box. Dacă le eviţi vreme mai îndelungată, uiţi de ele şi asta-i rău".

„Vrei să învingi pe adversar ? Înfundă-l în colţul ringului şi caută să-l loveşti la plex. Cînd atacă el, sări în lături, aplicîndu-i directe cu toată puterea".

„Toată viaţa e o luptă. Croşeu de dreapta, upercut de stînga. Generaţia mea n-a cedat niciodată fără luptă".

Dar nu numai Ernest Hemingway a fost scriitorul care a iubit boxul, atras de frumuseţea acestei discipline. Şi pe alţi

scriitori de seamă i-au vrăjit bătăliile din „careul magic".

De pildă Ring Lardner, cu nuvela sa „Campionul", în care l-a prezentat pe eroul său, boxerul Midge Kelly, a cunoscut un remarcabil succes de public. Alți scriitori prestigioși, ca de pildă, Henry de Montherlant, Jack London (autorul nuvelei „Ringul blestemat"), Iuri Naghibin („Campionatul individual") sau Maurice Maeterlinck au fost cuceriți de luptele din ring. Jack London, de exemplu, avea o vorbă : *„Dacă vrei să ajungi un mare campion, trebuie să duci o viață regulată, să faci masaje, băi, să te alimentezi fără exces, să nu consumi alcool, să nu fumezi"*.

Printre scriitorii români care au așternut pe hîrtie rînduri interesante cu subiect de box, a fost, fără îndoială, George Călinescu, nuvela sa „O gală de box" fiind foarte apreciată. Dealtfel, G. Călinescu, într-un articol intitulat „Box", apărut în „Adevărul literar și artistic" la 29 mai 1932, scria, printre altele :

„Cine n-a asistat încă la o exhibiție pugilistică își închipuie reuniunile de box ca niște încăierări vulgare unde pumnii sînt atenuați în contondența lor de niște mănuși de piele, care dacă răpesc palmelor duritatea le dă însă un aer de monstruozitate. Cu toate acestea ședințele de box sînt un prilej pentru cele mai vechi senzații, dintre care esențială este acea satisfacțiune stenică pe care o are orice ins cînd vede pe un individ răzbind în bătăi pe un altul care se apără și este tot așa de agresiv. Reciproca agresivitate este un element primordial, el singur dînd naștere interesului și alcătuind un principiu estetic al oricărui soi de luptă. Taurul placid sau omul pleznit pe obraz din senin produc un sens de ridicol sau de milă, în nici un caz interes, încît condițiunea primă a unui bun spectacol de coridă sau de box este ca taurul să fie agresiv și nici unul din boxeuri să nu aibă aerul de victimă".

Cu doi-trei ani în urmă l-am rugat pe valorosul nostru scriitor Eugen Barbu, un nelipsit spectator al meciurilor de fotbal, un credincios amator de sport în general, să-și împărtășească părerile și despre box. Amabil ca întotdeauna, Eugen Barbu mi-a redactat următoarele rînduri :

„Pugilatul, vechi cît toate civilizațiile, nu este o bătaie ordinară, dacă exceptăm mănușile, cum cred mulți, el este o scrimă subtilă, o încrucișare de idei servite de pumni. Într-un careu de frînghii se întîlnesc oameni și voințe, nu forța oarbă care lovește mai puternic, cu forța bestială care rezistă. Știu

boxeri pe care alcătuirea lor fizică îi anunța ca victime sigure în fața unor adversari cu renume, dovediți mai apoi ageri atleți și siguri învingători.

Nobila artă este și un balet născut din mișcarea extraordinară în ring : a da și a nu primi, a face puncte și a te feri să lovești sub limitele permise, a îmbrățișa pe cel doborît, a-i strînge mîna, a nu urî, a învinge numai. Stăpînire de sine, gîndire fulgerătoare, un instinct al bătăliei, o eleganță a prezenței sub reflectoare.

Iată totul sau aproape totul. În rest, detaliile fără semnificație ale unui duel, totdeauna splendid, în care există și hotărîrea de a-i exclude pe cei necombativi. În box nu există dezertare.

A lovi ?
Nu, a puncta, a descoperi locul slab al adversarului...
A te bate ?
Nu, a duela...
A distruge ?
Nu, a triumfa...
În fond, principiile eterne ale sportului".

În anul 1979, cu ocazia campionatelor europene de la București, printre invitați s-a numărat și regretatul scriitor american William Saroyan, care ne-a împărtășit părerile sale despre box : „Boxul este o artă prin tehnica lui, o tehnică avansată la măiestria artei și în orice caz o știință care nu este hărăzită oricui, o știință în care savanții se numesc campioni. Înmănunchierea acestor atribute și folosirea lor cu eficiență asigură nuanța artistică a boxului".

De ce ai mai venit, Sandule, tot pierzi prin k.o.!

În box mai ales, spre deosebire de alte sporturi, există multe „metode" de a-ți enerva adversarul, de a-l face să nu mai aplice bine tactica, obligîndu-l să cadă într-o „capcană" în care nervii solicitați pot juca apoi un rol nefast. În materie

de a... ști să-ți „enervezi" adversarul se poate afirma că mult comentatul Cassius Clay a fost într-adevăr și la acest capitol un... super-campion. Cine nu-și amintește cum Clay — cu prilejul conferințelor de presă înaintea așa-ziselor „meciuri ale secolului" — îl jignea pe Joe Frazier, spunînd despre acesta că nu cunoaște nici măcar abc-ul boxului ? O „mostră" de enervare a viitorului adversar ne-a oferit, la Kinshasa, tot Clay, care cu 24 de ore înaintea partidei cu colosul texan George Foreman a declarat ziariștilor că... n-a auzit niciodată de un pugilist pe nume Foreman. Această declarație l-a enervat cumplit pe Foreman, pe atunci campion mondial „en titre", care, renunțînd la tactica sa de așteptare, în clipa cînd a bătut gongul a pornit vijelios la atac, uzîndu-și mult prea devreme resursele fizice. Învins de nervi, Foreman a lovit grăbit din toate pozițiile, nimerind numai blocajul lui Clay, care a știut să stea ...„la cutie", cum spun cicliștii, și să atace din repriza a 7-a, cînd Foreman a cedat categoric, pierzînd prin k.o. în rundul 8.

Și la noi în țară, cu 40 de ani în urmă, ne amintim cum înaintea unei întîlniri care a avut loc pe stadionul ONEF (astăzi Republicii) în compania lui Sandu Ion, recunoscut pentru tenacitatea și loviturile sale dure, fostul triplu campion al Europei, Lucian Popescu, cu ocazia formalităților cîntarului, i-a spus adversarului său : „De ce ai mai venit, Sandule, tot pierzi prin k.o. în prima repriză !". Sandu a luat-o de bună și nu s-a mai controlat, căutînd de la început numai lovitura decisivă pe care nu a găsit-o niciodată, deoarece Lucică știa să eschiveze excepțional și să-l stopeze cu lovituri directe pe nervosul și încăpățînatul Sandu.

Printre așa-zișii specialiști care știau să-și scoată din minți adversarii înaintea meciurilor se număra și semigreul metalurgist Ghețu Velicu, care-i „înțepa" cu fel de fel de declarații pe Gheorghe Negrea sau pe Petre Zaharia. Și uriașul italian Dante Cane, cînd a boxat la București cu V. Mariuțan, a declarat la sosire că n-a venit să admire... Arcul de Triumf, ci să-l facă k.o. pe Mariuțan. Desigur, dinamovistul n-a luat în serios cele spuse de Cane și în partida care a avut loc a obținut victoria la puncte. Anul trecut, după părerea noastră, care am urmărit pe micul ecran, odată cu telespectatorii din țara noastră, meciul pentru campionatul mondial la categoria semimijlocie dintre Ray „Sugar" Leonard și Roberto Duran, boxerul american și-a recucerit centura datorită unui abandon pe care cronicarii boxului mondial, prezenți în ju-

rul ringului de la New Orleans, l-au considerat... misterios. Este știut că în repriza a 7-a Ray „Sugar" Leonard, care pînă atunci boxase excepțional, a început să-l imite pe Clay în clovnerii, lucru care l-a enervat peste măsură pe Roberto Duran. De multe ori, prin gesturi sportive, pugilistul din Panama și-a chemat adversarul la o luptă corectă, invitîndu-l să nu mai „fugă" și să accepte schimburile. Fără îndoială, acest lucru nu i-ar fi convenit lui Leonard care, însă, cu talentul său, putea să înlocuiască clovneriile gen Clay cu un box defensiv, bazat pe eschive rotative, blocaje, clinciuri etc. etc., așa cum făcuse pînă în rundul 7. Considerăm că numai aceste clovnerii au fost în măsură să-l enerveze pe Duran și să-l facă să renunțe la luptă. După întîlnire, pentru a evita blocarea bursei elevului lor, managerii lui Duran au acoperit cu succes enervarea, aruncînd-o pe seama unei alimentări greșite premergătoare meciului. Vizionînd partida și finalul ei ne-am dat ușor seama că Duran nu și-a putut stăpîni nervii, alegînd calea abandonului, pe care unii îl consideră încă „misterios".

Așadar, citînd aceste exemple tipice de enervare, tinerii noștri boxeri au datoria de a nu pleca urechea la astfel de declarații transmise din taberele adverse. Ducînd o viață sportivă exemplară, respectînd cu rigurozitate programul de antrenament, ascultînd cu încredere cuvîntul și indicațiile omului de colț, tînărul boxer este în măsură să se prezinte în formă de vîrf și să nu se sperie de declarații „gen Clay". Numai printr-o muncă temeinică, numai transpirînd serios în fața sacului cu nisip sau a punching-ballurilor, boxerul se călește, devine mai puternic și își învinge adversarul care nu este mai bine pregătit ca el, ci îl amenință doar cu o declarație banală. Nervii pot fi înfrînți numai dacă boxerul posedă un antrenament complet și știe să aplice cu calm în ring tactica indicată.

50 de dolari!

Rapidul S.N.C.F. gonește vijelios pe liniile strălucitoare cu direcția Brest, via Saint-Brieuc, orășel fermecător, așezat departe de Paris, în pitoreasca regiune a Bretaniei. În vagoanele silențioase, treceam cu viteza unui bolid de formula 1,

chiar prin stația Le Mans, pe al cărui renumit circuit din împrejurimi s-au bătut multe recorduri mondiale ale sportului cu motor și unde piloți temerari și-au pierdut... reflexele, producînd accidente mai mult sau mai puțin grave.

Este 20 noiembrie 1969 și peste 48 de ore, la invitația federației „Cocoșului galic", echipa României va întîlni pe ringul arenei de 1 500 locuri de la Saint-Brieuc „națională" Franței, în frunte cu „cocoșul" Aldo Cosentino și „mijlociul" Gratien Tonna. Printr-o telegramă protocolară, francezii arătau că publicul de la Saint-Brieuc dorește să vadă la lucru „echipa de aur" a României și nu cumva din formație să lipsească cei 4 campioni ai Europei pe atunci : Constantin Ciucă (muscă), Aurel Dumitrescu (cocoș), Calistrat Cuțov (semiușoară) și Ion Alexe (grea). Nu de altceva, dar gazdele erau foarte interesate de meciurile C. Ciucă — I. Khaloufi și A. Dumitrescu — A. Cosentino, ultimul constituind chiar o revanșă a finalei „europenelor" de la București. Noi, bineînțeles, ne-am respectat angajamentul și în afara celor 4 „mușchetari", iată-i coborînd scările vagonului, pe înserate, în gara Saint-Brieuc pe Ion Monea, Paul Dobrescu, Marian Constantinescu, Aurel Mihai, Nicolae Gîju, regretatul Ion Covaci, Gheorghe Chivăr, însoțiți de antrenorii Ion Popa, Constantin Dumitrescu, arbitrii internaționali Constantin Chiriac, Robert Braunștein (a decedat acum cîțiva ani), medicul Petre Radovici și Cristea Petroșeneanu, secretarul din acel timp al federației. Fără exagerare putem afirma că pe peron se afla o mare mulțime, care în momentul coborîrii boxerilor noștri pe cochetul peron ne-a întîmpinat cu ovații, cu lozinci : „Vive la Roumanie, vive la France", în timp ce membrii unei fanfare a primăriei cîntau la... cimpoaie muzică populară din Bretania. În sfîrșit, după această originală primire, am pornit cu autobuzul spre hotelul „St. Georges", care se afla la doar cîteva sute de metri de clădirea gării. Gazdele s-au dovedit amabile de la început.

A doua zi, după ce boxerii au efectuat ultimele preparative în vederea întîlnirii, au făcut un tur al orașului, vizitînd obiectivele principale, ca Hôtel des Ducs, Casa Ribault, construită în secolul al 16-lea, palatul Manoir de Bellecizem, celebra Fîntînă de la Saint-Brieuc, a cărei arhitectură impresionează, catedrala înălțată la sfîrșitul secolului al 12-lea, care are aspectul unui adevărat castel, și alte monumente de artă.

Meciul dintre boxerii români și francezi s-a încheiat cu scorul de 16—4 în favoarea echipei noastre. Francezii au obținut o singură victorie, prin Tonna, care a cîștigat înainte de limită în fața lui Gh. Chivăr, iar Ciucă și Dumitrescu au terminat la egalitate cu Khaloufi și, respectiv, Cosentino. Nici la Saint-Brieuc Cosentino nu l-a putut învinge pe Dumitrescu, ba mai mult, am putea spune că Aurel Dumitrescu avusese avantaj și aici asupra campionului francez (astăzi Cosentino este antrenor), dar chiar și arbitrii noștri, amabili, ca să nu supere gazdele, au acordat o... „remiză".

Minunatele noastre gazde, cele de la „Sporting Club Briochin", n-au fost deloc supărate de acest insucces. Le-a părut rău doar că marele lor favorit, simpaticul Aldo Cosentino, n-a putut să se revanșeze după înfrîngerea suferită la București în fața lui Aurel Dumitrescu. În onoarea echipei noastre, cei de la „Sporting Club Briochin" au oferit un banchet strălucit, servind cele mai apreciate preparate culinare specifice regiunii. Aici, la o masă, alături de vechii mei prieteni, ziariștii Georges Peeters, de la „L'Equipe" și Robert Byk, trimisul special și comentatorul de box al agenției „France Presse" (s-a pensionat ulterior) am discutat multe probleme ale boxului mondial, între un păhărel de *Côte du Rhône* și altul de *Bordeaux*. Georges Peeters, care pe vremea aceea număra nu mai puțin de 70 de primăveri, mi-a vorbit elogios de Lucian Popescu, Aurel Toma, Ion Chiriac și Moți Spakov, pe care-i urmărise cu prilejul atîtor gale internaționale desfășurate la Paris. „Pentru că să știți — mi-a spus el — românii au inimă de aur, știu să lupte exemplar, fiind foarte mult solicitați înaintea celui de-al doilea război mondial de organizatorii parizieni".

Georges Peeters, considerat după Nat Fleischer (S.U.A.), care a decedat acum 10 ani, drept unul dintre cei mai competenți condeieri ai boxului mondial, autor a numeroase cărți de specialitate, a vizitat și țara noastră. Peeters a urmărit, în anul 1958 meciul România—Italia de pe Stadionul Republicii, ca trimis special al ziarului „L'Equipe" pentru a oferi placheta de onoare a acestui bine cunoscut cotidian parizian excelentului pugilist român Gh. Negrea, care în urmă cu un an, reușise la Praga să cîștige campionatul european la categoria semigrea și să aducă României prima centură continentală la amatori.

În lunga „șuetă" pe care am avut-o la Saint-Brieuc, Georges Peeters mi-a mărturisit că cel mai formidabil boxer pe

care l-a văzut vreodată a fost, fără îndoială, Al. Brown-Panama, fost campion al lumii între anii 1929 și 1935, boxerul care a cucerit Parisul, „cocoșul" care a risipit milioane de franci, care a fost proprietar de cai de curse și care din cauza unei vieți dezordonate a murit sărac, răpus de tuberculoză, pe un pat mizer de spital, fiind incinerat din mila unor oameni cu suflet, prieteni apropiați sau suporteri devotați.

— Din ziua cînd a părăsit Parisul, l-ați mai văzut pe Al. Brown ?

— Desigur. M-am mai întîlnit o dată cu el. După ce l-a învins la Paris, prin 1938, prin k.o. pe Valentin Angelman, marele boxer panamez a părăsit Parisul, stabilindu-se la New York. Avea 36 de ani și nu mai deținea centura cu diamante. A susținut în uriașul oraș american trei meciuri, pierzînd în 1939 prin k.o. în fața lui Harry Jeffra. În anul următor a mai cîștigat cîteva întîlniri în fața unor adversari de mîna a doua, fiind plătit foarte prost. Pentru a-și asigura existența zilnică, s-a angajat prezentator la un bar de noapte, însă n-a izbutit. Silit de prieteni să urce din nou în ring, pleacă în Panama, dar nu mai are succes. În ultimul meci al carierei sale, susținut în 1944, cînd avea 42 de ani, și-a fracturat chiar mîna dreaptă.

— Bine, bine, unde l-ați întîlnit totuși ?

— Chiar la New York, prin 1944. Al. Brown era foarte abătut și îmbrăcat sărăcăcios. Mi-a spus că fidelii săi compatrioți s-au purtat foarte frumos cu el, oferindu-i la Ciudad de Panama chiar un post de instructor de box. Al. Brown nu s-a complăcut în această postură. Pentru a-i salva situația financiară, alți suporteri i-au deschis un bar, însă Al. Brown n-a știut să-l conducă, să-l administreze. Aici veneau fel de fel de indivizi, amatori de povești și de alcool, care pînă la urmă nici nu plăteau consumația. Al. Brown a ajuns în stare de faliment, lichidînd această afacere la care nu se pricepea. El a pornit din nou spre New York, pe un cargou, ca matelot, deoarece nu avea în buzunar nici un dolar.

— În ce loc l-ați găsit la New York pe Al. Panama ?

— Dragul meu, „Panama" Al. Brown își petrecea tot timpul în baruri, așa cum o făcea și la Paris. L-am depistat seara, după lungi căutări, așezat la o masă a barului „Small's Paradise", alături de o dansatoare pe care, dacă nu mă înșel, o chema Rosie. Am fost tare impresionat. Acela care electrizase Parisul, boxerul care cucerise mulțimile și avea o garderobă elegantă, arăta ca o adevărată epavă. Mi s-a făcut

milă de el. Aveam în față un campion ratat, o celebritate care dăduse cu piciorul milioanelor de franci pe care le cîștigase datorită inegalabilului său talent. Am dus mîna la portofel și am scos 5 hîrtii de cîte 10 dolari, întinzîndu-i-le lui Al. Brown. Acesta, nedumerit, m-a întrebat de ce îi ofer acești dolari. Pentru a nu-i crea o situație penibilă, pentru a nu crede că vreau să-l ajut, i-am justificat lui Al. că acești 50 de dolari reprezintă colaborarea pe care am uitat să i-o achit pe cînd lucram la „L'Auto" și cînd mi-a acordat un interviu. A luat cele 5 hîrtii și imediat s-a sculat de pe scaun, invitîndu-mă să beau cu el un coniac la alt bar : „Musician Club". Am refuzat la început, motivînd că este ora 4 dimineață. El a insistat și am cedat. Am mers pe jos circa 20 de minute înainte de a ajunge pe strada 137, unde se afla acest bar de mîna a treia, care avea și o sală de jocuri de noroc, dominată în mijloc de o ruletă, înconjurată de zeci de jucători. După ce a cheltuit 10 dolari, plătind cele două coniacuri și oferind 5 dolari ca bacșiș chelnerului, Panama s-a îndreptat spre ruletă, unde, după ce a chibzuit cîteva secunde, a pus cele 4 hîrtii de cîte 10 dolari pe culoarea roșie. „Jocurile sînt făcute" a spus crupierul. Bila albă a început să se rotească, oprindu-se pe culoarea neagră. Al. Brown nu reușise să-și mărească „capitalul", rămînînd din nou lefter. A fost ultima oară cînd l-am mai văzut pe campionul din Panama, al cărui sfîrșit a fost tragic.

Am fost profund impresionat de această poveste a lui Georges Peeters, care în continuare m-a informat că Al. Brown-Panama, ros de tuberculoză, a încetat din viață la 11 aprilie 1951, fiind înmormîntat de prietenii săi din carterul newyorkez Harlem, care au făcut o chetă și l-au expediat în Panama, incinerîndu-l la Anador Guerrero Cemetery (Panama). Bătrînul gazetar sportiv francez, de o rară amabilitate, m-a rugat să citesc cele cîteva rînduri redactate de celebrul Jean Cocteau, membru al Academiei Franceze, prietenul lui Al. Brown-Panama, care l-a onorat pe Georges Peeters, scriindu-i prefața la cartea „Monstres sacres du ring", pe care mi-a oferit-o în dar la Saint-Brieuc. Rîndurile lui Cocteau, care dovedesc marea sa admirație pentru cel care a fost Al. Brown, cel mai redutabil „cocoș" al tuturor timpurilor, au fost tălmăcite astfel :

„Iubesc boxul și acesta este motivul pentru care, într-o zi, l-am convins pe Al. Brown să plonjeze din nou în această

poezie activă, în sintaxele misterioase care au făcut gloria tinereții sale.

Mă atașasem de stilul acestui boxer pentru că el reprezenta pentru mine un fel de poet, de mim, de vrăjitor, care transpunea între corzi reușita perfectă a uneia dintre enigmele umane : prestigiul prezenței.

Al. Brown era un poem scris cu cerneală neagră, un elogiu al forței spirituale care triumfa asupra forței brute.

Un poet a dorit ca un boxer să redevină campion al lumii și, în același timp, a dorit victoria inteligenței asupra forței ; l-am sfătuit pe Al. Brown să părăsească ringul.

Întreprinderea se sfîrșea și punctul final al poetului trebuia să fie pumnul final al boxerului, al acestui campion care în timpul carierei sale demonstrase atîta fantezie și plimbase prin toată lumea spectacolul forței sale fragile și dansul său de cobra".

Au trecut cîțiva ani buni de cînd nu m-am mai întîlnit cu Georges Peeters la masa presei la campionatele europene. Cîțiva gazetari de la „L'Equipe" mi-au spus că bătrînul meu coleg s-a pensionat și ar fi suferind. Dacă voi mai pleca vreodată la Paris, îl voi căuta. Zic dacă, pentru că și eu sînt în pragul pensionării.

Nu întotdeauna triumfă tehnica!

Prin toamna anului 1941, în sala de sport a ceferiștilor din orașul Turnu Severin, „greul" Gheorghe Lungu își terminase pregătirile, cînd în fața sa apăru un băiețandru de 18 ani care, cu lacrimi în ochi, îl rugă să-l lase și pe el să se antreneze. Nea Ghiță, un uriaș cu inimă de aur, îi zise cu vorbă blîndă : „Ascultă, puștiule, să-ți aduci mîine echipamentul, și treci la treabă. Dar cum te cheamă ?". „Mă numesc Petre Brătescu și locuiesc aici, la Tr. Severin, unde lucrez ca ajutor de strungar la o secție de vagoane". Zis și făcut. Puștiul, care era originar din comuna Enășești (județul Romanați), începuse de a doua zi pregătirea alături de Gheorghe Lungu. Într-o zi, Petre Brătescu a fost văzut în sală de

antrenorul bucureștean Dinu Dobre, venit în vizită la Turnu Severin, care l-a întrebat pe Gh. Lungu cine i-a permis să vină la sală acestui flăcău neinițiat de nimeni în abc-ul boxului. Gheorghe Lungu l-a convins pe Dinu Dobre că acest Petre Brătescu are o voință de fier și că toată după-amiaza, pînă seara tîrziu, bate sacul sau punchingbalul. Convins de cuvintele lui Gh. Lungu, maestrul Dinu Dobre a început să-l bage în seamă pe Petre Brătescu. După multe meciuri amatoare, în care și-a trimis rapid în patria viselor chiar pe cei mai curajoși adversari, Petre Brătescu a cîștigat încrederea antrenorului și s-a urcat în trenul cu direcția București, împreună cu Dinu Dobre, care i-a fost ca un adevărat părinte.

În primul său meci mai important, susținut în anul 1944 la București, Petre Brătescu, care era un pur „fighter" (luptător), se bătea de o manieră senzațională și nu-și lăsa nici măcar să respire adversarii prin ritmul pe care-l impunea, termină la egalitate cu tîmplarul Ilie Ursu. Spectatorii erau uluiți de curajul și de maniera spectaculoasă cu care-și apăra șansele. Într-o zi, lui Petre Brătescu i s-a oferit marea ocazie a carierei sale, de a-l întîlni pe campionul țării la „ușoară", care nu era altul decît Lucian Popescu, fost triplu campion al Europei. Acest meci amical s-a disputat la 28 aprilie 1945 pe ringul arenei „Venus". Brătescu n-a boxat rău în fața lui Lucian, care l-a controlat cu directe de stîngă și a eschivat în mod magistral toate „lateralele" tînărului din Enășești. Lucian Popescu l-a dominat copios în ultimele trei runduri pe dîrul său adversar, printr-un box tehnic care i-a permis să termine în avantaj. După părerea tuturor, Lucian Popescu merita decizia, mai ales că Brătescu boxase dezordonat. Spre surprinderea generală, juriul a pronunțat o decizie de egalitate. Pe vremea aceea, în cronica acestei întîlniri, apărută în „Gazeta Sporturilor", ziaristul J. Dumitrescu scria printre altele : *„Arbitrii-judecători C. Ionescu, M. Ghinescu și A. Pavlu nu au reușit însă să vadă diferența de valoare, probabil că le-au lipsit niște lunete speciale și au pronunțat un injust verdict de egalitate"*.

În cadrul aceleiași gale, Ion Chiriac l-a învins prin abandon în repriza a 10-a pe Marin Gaspar, rămînînd dublu campion național, iar Gh. Axioti l-a făcut k.o. pe greul Gh. Lungu, după un meci ale cărui faze dramatice — scriau ziarele vremii — „nu puteau fi reeditate nici într-un film bine regizat". Țin minte și acum că în prima repriză Axioti a fost

expediat de 4 ori la podea, pentru ca în cea de-a treia să profite de o neatenție a lui Lungu și să-i plaseze acestuia un croșeu de stînga la maxilar, care l-a făcut pe severinean k.o. pentru mai mult de 10 secunde. În cabina de sub tribuna de lemn a „Venusului", primul care i-a sărit în ajutor lui Gh. Lungu a fost Petre Brătescu, tînărul pe care-l ajutase să intre pe poarta boxului.

Revanșa Petre Brătescu — Lucian Popescu a avut loc la 15 iulie 1948, tot la „Venus", de data aceasta Lucică punîndu-și în joc centura de campion a „ușorilor". La 33 de ani, Lucian Popescu nu mai avea aceeași vlagă. După ce l-a dominat pe plan tehnic mai multe reprize pe Brătescu, acesta, din rundul 8, a început un adevărat „bombardament" de laterale și jaburi, care au fost blocate de fostul triplu campion. În repriza a 9-a, lovit violent în blocaj, Lucian Popescu a lăsat brațele în jos. Îl dureau mușchii, iar ploaia de lovituri lansată de Brătescu continua. În această situație, Constantin Nour, care-l asista la colț pe Lucian, și-a dat seama de situație și a aruncat buretele, consemnînd abandonul. A fost o victorie a voinței, a boxului în forță, care, spre deziluzia mea, a triumfat în fața tehnicii și asta pentru că tehnicianul era la apogeul unei strălucite cariere, bogată în meciuri grele, cu reprize îndelungate și cu adversari de prima mînă. Noul campion, poate cel mai tînăr din istoria boxului din țara noastră dinaintea celui de-al doilea război mondial, se numea Petre Brătescu și avea 22 de ani.

Dar regretatul Petre Brătescu (a decedat în 1978), boxerul „exploziv", nu s-a oprit aici. El l-a provocat pentru centura națională a semimijlociilor pe Ion Popa, antrenorul actual al echipei naționale. Ion Popa se pregătea în seara zilei de 13 februarie 1947 să plece după gala de la „Palladium" la Paris, unde avea o serie de angajamente. Biletele de intrare s-au vîndut în cîteva ore, în speranța că „tehnicianul" Ion Popa îl va răzbuna pe Lucian Popescu și-l va surclasa pe „bătăușul" Petre Brătescu. Pe ring, însă, lucrurile s-au inversat. Brătescu a atacat în stilul său caracteristic, lovind năprasnic din toate pozițiile și obligîndu-l pe Popa să se apere cu mare atenție. În reprizele a 4-a și a 5-a, Popa a intrat în lupta corp la corp, unde a plasat lovituri dure pe care Brătescu le-a acuzat din plin. Fostul marinar a pierdut însă terenul în reprizele a 8-a, a 9-a și a 10-a, neputînd evita directele lui Brătescu, care l-au adus în avantaj. Ultimele trei reprize au fost anoste, deoarece ambii pugiliști erau sleiți

de forțe și juriul a acordat o decizie echitabilă : învingător la puncte Petre Brătescu, care a devenit astfel dublu campion național (ușoară și semimijlocie).

Și iată cum doi boxeri „stiliști" în sensul deplin al cuvîntului, cu o tehnică fără îndoială superioară lui Brătescu, au fost nevoiți să se încline în fața tenacității strungarului din Enășești, care, datorită acestei calități, și-a creat o carte de vizită în boxul nostru de altădată.

În noaptea de 13 februarie 1947, pe peronul Gării de Nord, Ion Popa, cu o arcadă ușor deschisă, aștepta garnitura cu destinația Paris. În valiza lui nu se mai afla centura de campion al semimijlociilor.

Am încercat de multe ori să deschid o discuție cu Popa pe marginea acestui meci. De tot atîtea ori Popa a schimbat imediat vorba. Ne vorbea mereu numai despre meciul revanșă, disputat la 6 iunie 1948, cînd l-a învins la puncte pe Brătescu.

„Uriașul din Marshall"

O dimineață călduroasă, specific mexicană. Părăsim apartamentul din Satul olimpic și plecăm împreună cu Ion Popa, „omul de colț" al boxerilor români, pășind agale pe o cărare îngustă către sala de antrenamente. Voiam să-i vedem la lucru pe pugiliștii americani. Ne interesau mai mult „oamenii" lui Ciucă, Cuțov, Monea și Alexe. Pe unul din cele 10 ringuri, efectua o repriză la mănuși „greul" american. Ne interesăm cum îl cheamă. Ni se răspunde scurt : George Foreman. Consultăm programul galei. Mîine la amiază Foreman se va bate cu polonezul Trela, o „buturugă" mică care a răsturnat multe „care".

Și iată-ne în autobuzul care ne duce spre arena „Mexico". Șoferul oprește brusc. Apare un întîrziat, pe care-l recunoaștem imediat. Este Foreman. Își cere scuze și apoi se întinde cît e de lung pe două scaune ale autobuzului. Se odihnea.

Începe meciul cu Trela. Îi spuneam maestrului Popa că-l spulberă. Dar Trela eschiva mult și Foreman, decis să-l facă

k.o.; rata lovitură după lovitură. Meci confuz. „Cam slăbuț greul acesta, nu se compară cu Frazier, medaliatul cu aur al S.U.A. la Tokio". Foreman primește verdictul cu 4—1. Se aud fluierături. „Să vezi ce o să-i facă poimîine Alexe !"

Cîmpineanul intră în ring timid. Nu boxează relaxat, cu toate că la un moment dat l-a „contrat" zdravăn pe Foreman. Americanul cîștigă, fără să strălucească. Nu știu ce s-a întîmplat în finală cu „Uriașul din Marshall". A boxat cu Ceapulis de parcă era altul. A fost formidabil și cu toții am zis în cor : „Are stofă. Mîine-poimîine îl vezi și pe el pe urmele lui Frazier". Părăsim arena finalelor. Semigreul Monea poartă la gît medalia de argint și are nasul spart pentru cîteva luni. În dreapta mea, George Foreman zîmbește ca întotdeauna și se laudă cu „aurul" său. „A fost greu — îmi spune el — dar greul de-abia acum vine, că trec la profesionism. Pentru mine, turneul olimpic este prima carte de vizită pe care o prezint managerilor". Se freacă pe cap. Pometul drept este puțin tumefiat. Foreman, un băiat elegant, cu figură de reclamă de săpun pentru copii, îl roagă pe antrenorul său să-i dea punguța cu bucățele de gheață. Ne despărțim. Îmi promite că-mi va trimite o fotografie cu un autograf, ca s-o public cînd va purta centura de campion al lumii. Îl asigur că mă voi ține de cuvînt.

Au trecut de atunci ani. În această perioadă am aflat, pe calea telexurilor, despre isprăvile din ring ale „Uriașului din Marshall", care în copilărie a reușit într-o singură săptămînă să spargă geamurile la 200 de ferestre (îi plăcea să tragă cu praștia). Fostul mecanic, fiu al unui muncitor de la căile ferate, s-a cuminți, a devenit băiat serios și a obținut nu numai succese în sport, ci și în alte domenii de activitate. Astfel, agențiile internaționale de presă au transmis știri prin care anunță că șalangerul la titlul mondial s-a stabilit la Hayward pentru a urma cursurile unei școli din această localitate.

Pe atunci, într-unul din studiourile televiziunii noastre, Ilie Ciurăscu, în fața camerei de luat vederi, îmi pune întrebarea : „Cine învinge mîine seară (22. I. 1973), Foreman sau Frazier ?" Nu stau prea mult pe gînduri și răspund : „Foreman. Îmi plac stiliștii și cu ei merg pînă în pînzele albe. Îi respect pe Cassius Clay, Joe Louis, Gene Tunney, Ray «Su-

gar Robinson» și, cu mîna pe inimă, pot să afirm că nu mi-au plăcut Jack Dempsey sau Rocky Marciano. Boxul este scrimă cu pumnii și nu o încăierare rudimentară". Mi-am pus tot Bucureștiul în cap din pricina lui Foreman. Sînt oprit la orice colț și mi se spune : „Ce ai zis, domnule ? Ești atît de sigur pe Foreman al d-tale ?". Tac chitic. Vine ziua meciului. Toată lumea la televizoare. Cîștigă Foreman. Nu jubilez. Mă bucură victoria sa, dar nu sînt chiar mulțumit. Scurtul meci n-a fost tehnic. A adus mai curînd a „bătaie" de stradă. Tehnica a cam fost uitată. „Uriașul din Marshall" nu ar trebui să renunțe la directa de stînga — arma cu cel mai lung tir la box — în favoarea boxului scurt, deoarece el are alonjă.

Pe masa mea de lucru se află o revistă americană de specialitate „World Boxing", apărută în mai 1971. George Foreman domină coperta în culori. În titlu citesc : „Poate marele George Foreman să salveze boxul ?".

Acum, după 11 ani, putem așterne pe hîrtie fără a greși că George Foreman n-a salvat boxul mondial, dovedind finalmente că a fost un pugilist fabricat de manageri, un boxer modest. În afara unui „punch" necruțător, Foreman n-a făcut progresele necesare pe plan tehnic, pierzînd titlul (30 octombrie 1974), prin abandon, în repriza a 8-a, în fața lui Clay, un Clay care se afla la sfîrșitul carierei.

În acel meci, în care a cedat centura cu diamante, Foreman ne-a demonstrat pentru totdeauna că nu are... „stofă" de mare campion. Încercînd apoi să revină pe primul plan al categoriei, Foreman a fost învins, la puncte, la 17 mai 1977, de Jim Young.

După întîlnire, a fost internat la spital, sistemul său nervos fiind serios zdruncinat.

La ieșirea din spital, Foreman a declarat că s-a consultat cu mama sa și că a ajuns la concluzia că trebuie să renunțe la box. El a aderat la o sectă religioasă care, chipurile, nu-i mai permite să fie adept al violenței. Mai mult decît atît, Foreman a spus că de azi înainte se numește „Misionarul George" și că va fi fidel credinței sale (!).

Fostul purtător al „centurii cu diamante" a fost văzut prin mai multe biserici, ținînd sub braț cărți religioase, într-o stare fizică lamentabilă. Slăbise 13 kg într-o săptămînă, deoarece trebua să țină... post.

Și iată cum acest boxer pe care l-am cunoscut, la Ciudad de Mexico, ca un băiat sănătos și simpatic, a ajuns o epavă, o victimă a managerilor, un om în pragul ruinei.

În „Orașul de aur", Gh. Negrea a strălucit!

1957. De la aeroportul praghez autobuzul face mai mult de 30 de minute pînă ajunge în centrul orașului, aproape de Muzeul Național, unde se află hotelul „Zlata Husa". Aici este „cartierul general" al boxerilor noștri, care peste cîteva zile vor urca treptele ringului la „Zimny Stadion", în dorința de a le coborî medaliați sau purtînd centura continentală. Antrenorii noștri, Ion Popa și Gh. Axioti, n-au nici o clipă de răbdare. Abia am sosit și băieții sînt „invitați" să-și îmbrace echipamentul și să se deplaseze la o sală din apropiere pentru a face un ușor antrenament de încălzire. În ordinea categoriilor (de la muscă la grea) răspund prezent la apel : Mircea Dobrescu, Nicolae Mîndreanu, Emil Cișmaș, Mihai Trancă, Dănilă Done, Mihai Stoian, Vasile Tiță, Dumitru Gheorghiu, Gheorghe Negrea și Vasile Mariuțan. Emoțiile noastre depășesc orice limită. Pe lista înscrierilor figurează mulți participanți de certă valoare (McTaggart, Pietrzykowski, Benvenuti, Stankov, Makki, Enghibarian, Jakovlevici, Abramov etc). Lupta se anunța deosebit de dificilă, mai ales că noi aveam în echipă nu mai puțin de 8 debutanți la aceea ediție a campionatelor continentale. Spre surprinderea generală a antrenorilor, primii eliminați (turul I) sînt Emil Cișmaș (pană), care pierde la bulgarul Velinov, Vasile Tiță (mijlocie mică), învins la puncte de un ilustru necunoscut, belgianul Raes, Dănilă Done (ușoară) și Mihai Trancă (semiușoară). Ultimii doi, însă, și-au vîndut scump pielea, în compania unor adversari faimoși, campionii olimpici Vladimir Enghibarian (U.R.S.S.) și, respectiv, McTaggart (Anglia). Dănilă Done s-a bătut ca un leu cu Enghibarian, dar acesta, un neîntrecut meseriaș, l-a stopat sistematic cu directele de stîngă, trimițîndu-l fără drept de apel pe meta-

lurgist pe banca învinșilor. Done, datorită ambiției sale puțin comune, a făcut o partidă magistrală, pierzînd doar la puncte în fața unui adevărat maestru al directelor și al luptei de la distanță. O surpriză plăcută a constituit evoluția „semiușorului" Mihai Trancă, care, în meciul de selecție, îl eliminase pe Gh. Fiat. În repriza a doua, Trancă a plasat un violent croșeu de dreapta la maxilar, trimițîndu-l la podea pe stilistul McTaggart. Englezul s-a regăsit cu greu, fiind salvat de gong. În continuare, bine blocat, McTaggart și-a pus în valoare boxul variat și a acumulat punctele necesare victoriei, calificîndu-se pentru turul doi. Cu toate că a coborît învins printre corzile ringului, Trancă a făcut un meci curajos, de zile mari, care i-a atras simpatia spectatorilor și în același timp consacrarea în boxul românesc, în pofida faptului că n-a reușit niciodată să cîștige titlul de campion al țării.

A doua zi, în timp ce mă îndreptam spre masa presei (venisem cu 5 minute după prima lovitură de gong), prin fața mea doi brancardieri în halate albe purtau pe o targă un boxer leșinat. Cine credeți că era ? Chiar campionul olimpic McTaggart, care fusese făcut k.o. de scoțianul John Kidd. Mă opresc pe culoar, uluit, și-l întreb pe antrenorul său ce s-a întîmplat. Acesta îmi răspunde : „Trancă al vostru este de vină, că l-a lovit atît de rău în primul meci. John Kidd i-a plasat un croșeu în același loc, care, fiind traumatizat din cauza loviturii lui Trancă, l-a făcut k.o. pe elevul meu". Desigur că ne-a părut rău de acest accident (fără urmări însă, căci după o lună de odihnă, McTaggart și-a reluat activitatea pugilistică cu succese, învingîndu-l, chiar la București, pe Iosif Mihalik). Ar fi fost mai bine ca Trancă să fi beneficiat de un asemenea k.o. care i-ar fi adus fără îndoială o medalie și ar fi făcut din el autorul celei mai senzaționale victorii a campionatelor de la Praga.

Dar ce rezultate au obținut ceilalți boxeri români ? La muscă, „Herculele de buzunar", cum l-au poreclit ziariștii francezi pe Mircea Dobrescu, s-a calificat în finale, eliminînd în ordine pe Milleck (R. D. Germană) și pe René Libeer (Franța) ; „cocoșul" N. Mîndreanu, după ce l-a învins pe turcul Yacci, a pierdut la scoțianul Morrison ; D. Gheorghiu-Goghe l-a întrecut pe Merabet (Franța) și apoi a cedat la puncte vest-germanului Schönborg ; iar Gh. Negrea, mai întîi l-a făcut k.o. pe iugoslavul Bogunici, după care l-a surclasat pe

polonezul Wojcekowski, obținînd dreptul de a se bate în finale. În mod special am lăsat la urmă pe semimijlociul Mihai Stoian și greul Vasile Mariuțan, doi boxeri de excepție la această ediție. Stoian, posesorul unei alonje respectabile, s-a impus cu autoritate în fața cunoscutului campion polonez Nowakowski, iar apoi a fost învins la puncte de juriu în partida cu sovieticul Gromov, învingător prin k.o. al francezului Vanucci, mai tîrziu un profesionist de vază, care a boxat și cu Ray „Sugar" Robinson. Lui Stoian îi plăceau adversarii care atacau și, mai ales, erau scunzi. Cu aceștia se acomoda perfect, era în elementul lui. În acest fel, elevul lui Jim Călinescu cunoștea bine lecția, era un „contreur" fără rival. Mereu îl tampona pe Gromov cu directe spectaculoase, se deplasa și îl lovea din mers. În sfîrșit, pe astfel de boxeri Stoian „îi demola" și chiar îi ridiculiza.

Cînd crainicul a pronunțat decizia „...învingător la puncte, Gromov", la „Zimny Stadion" s-a produs un scandal fără precedent. Gala a fost întreruptă mai bine de 20 de minute, organizatorii solicitînd telefonic ajutorul poliției pentru a restabili ordinea.

V-am rămas dator cîteva cuvinte despre greul Vasile Mariuțan, primul boxer român la această categorie care a urcat pe podiumul campionatelor europene. Învingător în partidele cu Cottier (Scoția) și Davidovici (Iugoslavia), Mariuțan a pierdut în finală la puncte în fața multiplului campion olimpic și european, vestitul Andrei Abramov, comportarea dinamovistului fiind meritorie. Al doilea finalist, Mircea Dobrescu, a atacat mereu în meciul cu vest-germanul Homberg, a lucrat eficace la plex, însă oficialii i-au acordat centura campionului din München, care, chipurile, ar fi lovit cu mai multă adresă. Ne-a adus însă o mare satisfacție semigreul Gh. Negrea, care și în finală, așa cum l-am știut toți cei ce l-am văzut la lucru, l-a dominat pe valorosul și experimentatul său adversar și prieten, pe bulgarul Stanko Spasov. A fost o întîlnire purtată într-un ritm rapid, corect, în care arbitrul n-a intervenit mai deloc, ambii pugiliști practicînd un box tehnic, în care a triumfat „fair-play"-ul. S-a scris mult despre acest meci, la sfîrșitul căruia Negrea a adus culorilor sportive ale țării noastre prima centură de campion al Europei la amatori. În „Orașul de aur", Negrea a strălucit, ne-a spus la sfîrșit antrenorul secund Gh. Axioti. Scurtă, dar semnificativă, declarația sa.

Au trecut 25 de ani, de cînd la „Zimny Stadion" pugiliștii români cîștigau două medalii de argint și una de aur, relansînd boxul de la poalele Carpaților în arena internațională. Deseori ne mai întîlnim întîmplător cu unul dintre cei zece care au urcat atunci ringul praghez : Mircea Dobrescu este colonel, Vasile Mariuțan — antrenor la Dinamo, Emil Cișmaș — fotoreporter și... pescar sportiv, Dănilă Done — funcționar (are o fetiță talentată la tenis, care a fost selecționată în echipa de tineret a țării), Mihai Trancă — secretar al federației de box, Dumitru Gheorghiu — antrenor, Vasile Tiță — de asemenea antrenor. Nu știu cu ce se ocupă și unde mai lucrează tehnicianul N. Mîndreanu. Bine, bine, o să spuneți, dar cu ce se ocupă Mihai Stoian, eroul campionatelor de la Praga, boxerul căruia juriul i-a declinat o victorie pe care o obținuse cu trei puncte avantaj, „Pelicanul", cum i se spune lui M. Stoian, este profesor de educație fizică la Universitate (Facultatea de drept) și lucrează cot la cot cu fostul său „om de colț", Jim Călinescu. În afara pregătirii fizice generale a studenților, M. Stoian se dovedește un excelent pedagog, inițiind în tainele... tenisului de masă numeroși studenți. Și aceasta pentru că Stoian este un bun jucător. L-am întrebat odată : „Bine Stoiene, în loc să-i înveți să tragă directele cum le dădeai tu în meciul cu Gromov de la Praga sau cînd boxai contra lui Ilie Dragnea, te ții de paletă și mingea de celuloid ?" „Boxul este un sport greu, mi-a răspuns Stoian, cere o cantitate mare de muncă. Nimeni nu vrea să mai transpire la antrenamente, preferînd sporturi mai ușoare... handbal, tenis, volei, baschet sau... tenis de masă".

M. Stoian, un antrenor de seamă, licențiat al Institutului de educație fizică și sport, are fiica studentă la Facultatea de medicină.

Pe medaliatul cu aur Gh. Negrea, semigreul care a strălucit la Praga, finalist al Jocurilor Olimpice de la Melbourne, de două ori apoi finalist la „europenele" de la Lucerna (Elveția) și Belgrad, l-am vizitat acasă. Liftul ne-a dus pînă la etajul 7 al unui bloc din Piața Națiunii. Ghiță locuiește aici de mai bine de 20 de ani. Ne întîmpină la ușă cu amabilitatea care-l caracterizează și începem discuția noastră.

— Ce mai zici Ghiță ? Cu ce te ocupi în prezent și, dacă nu sînt indiscret, mai faci categoria semigrea ?

— Da' de unde. Cred că am greutatea lui Larry Holmes, adică peste 98 kg. Numai că el are 33 de ani, iar eu 48. Sînt sănătos, voinic și lucrez ca maistru turnător la Institutul de cercetări și inginerie tehnologică unde sînt încadrat din anul 1965 și sper că sînt apreciat.

— Am constatat cu regret că nu mai frecventezi reuniunile de box.

— N-am mai călcat pragul unei arene de box din 1969, de la campionatele europene găzduite la București. Nu am timp, trebuie să mă ocup de meseria mea, să învăț ce-i nou și să respect programul de lucru. În general, urmăresc pe micul ecran meciurile mai importante.

— Totuși, cu valoarea și performanțele tale, cu cunoștințele pe care le ai în acest sport, puteai să ajungi un antrenor valoros sau un arbitru internațional de prima mînă. Bulgarul Stankov Spasov, pe care l-ai învins în finală la Praga, a devenit un apreciat cavaler al ringului.

— Consider că mi-am făcut datoria față de sportul românesc. După ce am pus mănușile de o parte, am îmbrățișat meseria mea de bază. Cu toate că sînt sportiv emerit, nu mi-a propus nimeni atunci să urmez cursurile de antrenor. Poate acum 15 ani aș fi acceptat. Acum este prea tîrziu. În altă ordine de idei, nu mi-a plăcut niciodată să arbitrez meciuri de box, evitînd în felul acesta protestele publicului sau criticile unor oficiali care n-au practicat boxul.

— Într-adevăr ți-era teamă cînd boxai cu metalurgistul Ghețu Velicu ?

— Niciodată nu mi-a fost frică de Ghețu Velicu. În cele 4 întîlniri, am obținut de trei ori victoria, o partidă încheindu-se la egalitate. Într-adevăr, o dată am fost numărat, dar nu pentru că am recepționat o lovitură. Eram obosit și Ghețu m-a împins, trîntindu-mă la podea. Velicu, zis Chejan, avea o singură calitate : nu puteai sesiza din ce parte vine „ghioaga". Am spus „ghioaga", deoarece el lovea neregulamentar. Pentru mine nu era un pugilist de temut. Dacă vroiam să fac box tehnic cu el, îl ridiculizam, iar dacă vroia să intru în stilul lui de „mardeiaș", o făceam de dragul publicului și-l întreceam și la acest capitol.

— Care a fost cel mai bun boxer pe care l-ai văzut în cariera ta sau cu care te-ai întîlnit în ring ?

— Americanul de culoare Jim Boyd, care m-a învins în finala olimpică de la Melbourne. Avea un fizic excepțional, boxa în linie și lovea atît de tare încît te făcea să suferi mult.

Mi-au plăcut, ca varietate de lovituri și concepție tactică superioară, polonezul Zbigniew Pietrzykowski, care, odată, la Varșovia, l-a făcut k.o. chiar pe Laszlo Papp, precum și Dan Pozniak (U.R.S.S.). Cu toate că l-am învins la Belgrad, cu ocazia campionatelor europene din anul 1961, Dan Pozniak, mai tînăr ca mine, lăsa să se întrezărească frumoase cunoștințe, fiind foarte eficace în lupta corp la corp.

— Dar dintre boxerii români, care ți-au lăsat cea mai frumoasă impresie ?

— Mi-au plăcut ofensiva lui Mircea Dobrescu, curajul și tenacitatea lui Nicolae Linca și eschivele de adevărat maestru ale lui Titi Dumitrescu, un boxer cu multă judecată.

— Pe cine îi consideri drept cei mai buni „oameni de colț" ?

— Am să vi-i spun pe cei mai buni trei, în ordine : Marcu Spakov, un mare psiholog, care m-a condus la multe victorii, Gheorghe Popescu (Ploiești) și Lucian Popescu.

— Cred că l-ai văzut la televizor pe Georgică Donici, care, la C.E. de la Tampere, a luptat în finala semigreilor. A cîștigat sau a pierdut acel meci ?

— Ca bun român ce sînt, aș fi vrut să cîștige Donici. El a pierdut însă pe drept, cu o decizie de 4—1. Donici nu este un boxer complet și lovește numai cu brațul drept, făcînd și greșeala... telefonării directelor. Apoi, nu știe să se apere. Dacă ar cunoaște bine măcar două lovituri, ar putea obține rezultate superioare.

— Ce părere ai despre rezultatele boxerilor români la ultimele ediții ale Jocurilor Olimpice și ale campionatelor europene ?

— Boxul este un sport greu, care cere multe sacrificii, curaj, disciplină exemplară. Tinerii de astăzi preferă alte sporturi mai ușoare, în care sînt evitate traumatismele. A scăzut numărul practicanților boxului în Europa. De exemplu, la Tampere, la unele categorii era suficient să cîștigi un singur meci pentru a intra în posesia medaliei de bronz, ceea ce denotă că pugilismul european este în vădit declin. Cu ani în urmă, pe afișul „europenelor" figurau un mare număr de redutabili boxeri, adevărate vedete ale ringului amator ca, de pildă, polonezii Kulej, Drogosz, Kukier, Pietrzykowski, iugoslavii Beneș, Parlov, Kaciar, cehoslovacii Torma, Nemecek, sovieticii Popencenko, Abramov, Lagutin, Pozniak, Stepașkin, ungurii Kajdi, Papp, italienii Benvenuti, Saraudi, spaniolul Rodriguez, vest-germanul Basel, englezul McTag-

gart, bulgarii Velinov, Spasov, precum și M. Dobrescu, frații Cuțov, V. Mariuțan, A. Dumitrescu, C. Ciucă, I. Alexe, N. Gîju, C. Gruescu și atîția alții. Ne așteptam însă, ca la Tampere boxerii români să profite de valoarea scăzută a pugilatului european și să ne aducă măcar o centură continentală. Din anul 1975 (Katowice) și pînă astăzi nici un boxer român n-a reușit să reediteze performanța lui Simion Cuțov, de a cuceri o medalie de aur, cu toate că, trebuie să repet, la ora aceasta pugilatul european este în vădit regres. Nici performanța lui Linca de la Jocurile Olimpice de la Melbourne n-a fost egalată.

Lacrimile lui Nino

Pe ringul praghez de la „Zimny Stadion", în 1957, italianul Benvenuti plîngea de fericire. Cîștigase titlul continental al amatorilor la „mijlocie mică" și, în drum spre cabine, purtat pe brațe în triumf de un grup de „tifosi", jubila de bucurie. Atunci l-am cunoscut pe Nino Benvenuti, care a declarat unui ziarist cehoslovac, aflat în imediata mea apropiere, că se va înscrie la facultatea de medicină, lăsînd boxul pe planul doi. Apoi, l-am revăzut pe ringul de la „Republicii" într-un meci cu Șerbu Neacșu, cînd italianul din Triest a boxat excelent, stăvilind spectaculos atacurile în serii ale „furtunii brăilene." Cochetînd în continuare cu gloria sportivă, Nino Benvenuti a reușit la Jocurile Olimpice de la Roma (1960) să aducă o medalie de aur țării sale la categoria „semimijlocie", dovedind din nou clasa sa internațională prin practicarea unui box tehnic, cu lovituri directe, bine dirijate. Îl întrebam mereu pe antrenorul său Natale Rea, un mare amic al boxului românesc, care sînt metodele de pregătire ale lui Benvenuti, deoarece acesta, la București, cînd s-a antrenat o dată la „Floreasca", n-a permis nimănui să intre în sală, lucrînd în secret, cu porțile închise. Ce credeți că mi-a răspuns Natale Rea ? : *„Benvenuti este un boxer curios. Îi face impresia că cineva îi fură din metodele de antrenament. Adevărul este că el se pregătește la fel ca toți elevii mei, dînd însă dovadă de o mare conștiinciozitate. Adică, dacă-i spun*

să execute 100 de directe de stînga la sacul cu nisip, Benvenuti respectă întocmai indicațiile, completînd suta cu încă 20 de asemenea procedee tehnice. Este un boxer care transpiră serios la antrenamente. Sînt convins că va face carieră".

Din 1960, după Jocurile Olimpice de la Roma, Natale Rea mi-a declarat că Benvenuti are totuși de gînd să treacă la profesionism, fiind dornic de glorie și de o situație financiară deosebită.

Într-adevăr, la 20 ianuarie 1961, la Triest, Nino Benvenuti a trecut pentru prima oară corzile ringului profesionist, întrecîndu-l la puncte, după un meci de 6×3 reprize, pe Ben Ali Allala.

După un „stagiu" de doi ani, în care a cunoscut dificultățile boxului cu multe reprize, avînd un palmares în care nu figura nici o înfrîngere, Benvenuti a devenit campion profesionist al Italiei la categoria „mijlocie", învingîndu-l la 1 martie 1963, la Roma, prin k.o. în repriza a 11-a, pe Tomaso Truppi. Au urmat alți trei ani de „rodaj" pentru boxerul din Triest, în care obține 31 de victorii, fără a cunoaște înfrîngerea. La 15 octombrie 1965, tot pe ringul de la „Palazzo dello Sport" din Roma, Nino Benvenuti repurtează un succes de prestigiu, intrînd în posesia titlului de campion al Europei. „Mijlociul" italian îl face k.o. în repriza a 6-a pe fostul „toreador", spaniolul Luis Folledo. După ce și-a apărat de două ori cu succes centura continentală, învingînd prin k.o. în rundul 14 pe vest-germanul Jupp Elze și prin k.o. în repriza a 10-a pe Pascal di Benedetto, managerii americani, impresionați de cartea de vizită a italianului, de stilul său elegant și în același timp eficace, îl numesc de la ei putere șalanger la titlul mondial deținut pe atunci de fostul „pălărier", americanul de culoare Emil Griffith, boxerul care l-a ucis în ring pe Kid Parett. Mulți tehnicieni ai boxului l-au sfătuit pe frumosul Nino să renunțe la acest meci, pentru a nu avea sfîrșitul lui Kid Parett. Italianul nu s-a intimidat de faima și pumnul mortal al lui Griffith și, la 17 aprilie 1967, pe ringul de la „Madison Square Garden" din New York, a reușit marea surpriză a anului, învingîndu-l clar la puncte pe Griffith. Boxînd de la distanță, deplasîndu-se mereu, tamponîndu-l în figură cu lovituri directe de stînga, Benvenuti l-a stopat în mod spectaculos pe Griffith, care a coborît învins treptele ringului la o mare diferență de puncte.

Organizatorii n-au stat prea mult pe gînduri și au reușit să programeze returul chiar în același an, la 29 septembrie,

tot la New York. De data aceasta, Griffith a adoptat o tactică în care punea accentul pe intensificarea ritmului luptei. În rundul 7 el îl lovește violent la corp pe italian, care va boxa pînă la sfîrșitul partidei cu o coastă fisurată. Benvenuti nu a putut păstra centura cu diamante, cedînd-o lui Griffith, învingător merituos la puncte. Și cum era normal, s-a organizat un al treilea meci : cine este mai bun, Benvenuti sau Griffith ? Iată întrebarea pe care și-o puneau amatorii de box de pretutindeni.

Complet refăcut și în vervă deosebită, la 4 martie 1968, la New York, Benvenuti boxează ca în zilele de glorie. Directele sale se opresc sistematic în fața lui Griffith, care sîngerează și reușește să termine cu greu în picioare un meci în care italianul a strălucit, demonstrînd că, în general, tehnica triumfă asupra stilului bătăios.

În continuarea carierei sale, care i-a adus burse substanțiale, Nino Benvenuti și-a apărat cu brio centura cu diamante, învingînd la puncte pe americanul Don Fullmer (14 decembrie 1968, la San Remo), pe Luis Rodriguez (k.o. repriza a 11-a, la 22 noiembrie 1969, la Roma) și pe Tom Bethea (k.o. repriza a 8-a, la 23 mai 1970, la Umago).

Acest meci a constituit, însă, revanșa întîlnirii susținute la Melbourne, la 13 martie 1970, cînd italianul a fost făcut pentru prima oară k.o. (repriza a 8-a) în cariera sa. Înfrîngerea în fața lui Bethea a însemnat declinul italianului care susținuse prea multe întîlniri dure în raport cu rezistența sa fizică.

Pe atunci, la Buenos Aires, se anunța că marea speranță a boxului argentinian, Carlos Monzon, supranumit „taurul din Santa Fé", îl va întîlni pentru titlul mondial pe italianul Benvenuti. Vestea perfectării meciului Monzono—Benvenuti a făcut rapid turul lumii. În seara zilei de 7 noiembrie 1970, tribunele arenei „Palazzo dello Sport" din Roma erau pline pînă la refuz. Peste 15 000 de spectatori erau prezenți la acest meci de o importanță vitală atît pentru Benvenuti, cît și pentru Monzon. Întîlnirea a început cu o lovitură de teatru : Monzon l-a trimis la podea pe Benvenuti chiar din prima repriză, cu un croșeu plasat exact la maxilar. Italianul s-a ridicat și lupta a continuat pe viață și pe moarte. Pînă în repriza a 8-a argentinianul Monzon a demonstrat o superioritate evidentă, conducînd categoric la puncte. Apoi, lupta s-a mai echilibrat. În rundul 12, Monzon l-a surclasat pe Benve-

nuti. Cu 20 de secunde înaintea încheierii acestei reprize, italianul s-a prăbuşit fără vlagă şi a rămas nemişcat în colţul ringului, fiind declarat învins prin k.o. Lui Nino Benvenuti i-au trebuit mai mult de 5 minute pentru a-şi reveni, dar nu a putut părăsi ringul înainte de a primi îngrijirile medicului de serviciu.

Managerii boxerului italian au declarat reprezentanţilor presei că înfrîngerea lui Benvenuti constituie un simplu accident şi au solicitat revanşa. Organizatorii italieni au crezut că noul campion al lumii va dori, firește, ca meciul revanşă să aibă loc pe ringul celebrei arene „Luna Park" din Buenos Aires. Dar, surprinzător, Monzon a acceptat ca partida retur să se desfăşoare tot în Europa. Întîlnirea mult aşteptată s-a disputat la 9 mai 1971, pe ringul de la Monte Carlo. Pe vremea aceea revista „Paris-Match" scria că pentru prima oară din anul 1912, de la meciul dintre fancezul Carpentier şi Jim Sullivan (Anglia), Principatul de Monaco va organiza o asemenea importantă manifestare sportivă. În cel de-al doilea meci, Monzon. s-a jucat pur şi simplu cu Benvenuti, care a fost salvat de la o corecţie severă în repriza a 3-a, cînd numai prosopul oamenilor săi de colţ a stopat ofensiva distrugătoare a argentinianului. După această catastrofală înfrîngere, în colţul său, pe obrajii lui Nino, tumefiaţi de lovituri, curgeau lacrimi. Un mare boxer îşi încheiase cariera în lacrimile durerii şi nu ale bucuriei, aşa cum l-am văzut în 1957, la „Zimny Stadion" din Praga.

Ca orice boxer care n-a ştiut să-şi administreze banii, crezînd că gloria sportivă va dura pînă la adînci bătrîneţi. Nino Benvenuti a cheltuit fără chibzuială, fără să se gîndească vreodată că va veni ziua cînd va încheia socotelile cu boxul profesionist, singura sa meserie.

După ce a fost învins de Monzon, Benvenuti a acceptat să lucreze la Radioteleviziunea italiană în calitate de crainic sportiv. El şi-a făcut chiar debutul în noua meserie, transmiţînd, după un stagiu de probă de 6 luni, meciul... Monzon—Griffith pentru campionatul mondial.

În ultimii ani presa sportivă internaţională ne-a adus la cunoştinţă că Benvenuti nu mai frecventează marile cercuri ale celor bogaţi, aşa cum o făcea cînd era campion al lumii şi avea o situaţie financiară excepţională, astăzi fiind un

simplu cetățean de care cei din înalta societate nu se mai interesează. Pe Nino îl salută, desigur, oamenii de rînd, fidelii săi suporteri, care nu-și părăsesc niciodată marii favoriți.

Suferințele lui Monea

Înaintea finalelor Olimpiadei mexicane, în tabăra „tricolorilor" domnea o atmosferă plăcută. În elegantul și pitorescul salon de recepții al delegației României, care ne făcea să ne aducem aminte de frumusețile patriei noastre, ne-am bucurat cu toții cînd am aflat că printre cei 22 de finaliști angajați în lupta pentru medaliile de aur se află și un boxer român : semigreul Ion Monea, originar de prin părțile Tohanului. În același timp eram însă îngrijorați de starea sănătății dinamovistului, pentru că acesta, în semifinale, cu toate că l-a învins la puncte, cu o decizie de 4—1, pe polonezul Dragan — care candida și el la un loc pe podium — în repriza a doua, la un „duel de contre", a suferit o fractură nazală, iar polonezul o fractură de metacarpian la mîna dreaptă.

În ziua de pauză, premergătoare finalelor, comisia medicală a AIBA a efectuat un control pentru a constata starea sănătății celor care vor urca a doua zi, în nocturnă, pe ringul arenei „Mexico" pentru a-și disputa cele 11 titluri olimpice. Medicul lotului nostru, dr. Radovici, l-a întrebat pe Monea dacă intenționează totuși să boxeze, dacă are cumva dureri. Campionul nostru, care suferea în tăcere, i-a răspuns că nu crede că este vorba de o... fractură și că dorința sa cea mare este de a se întîlni cu Dan Pozniak pentru a se revanșa după înfrîngerea de la Campionatele europene de la Roma. Ajuns în fața comisiei medicale, șeful acesteia, dr. Blonstein (Anglia), l-a consultat pe Monea, apăsînd cu putere, așa cum se obișnuiește, chiar pe piramida nazală. Lui Monea i-au dat lacrimile de durere, dar n-a făcut nici un gest care să trădeze fractura, astfel că dr. Blonstein a notat în fișă : apt de luptă.

A sosit și ziua de 25 noiembrie, ziua finalelor. La ora 15, cu patru ore înaintea primei lovituri de gong, conștiința profesională a dr. Radovici și-a spus cuvîntul. Acesta nu putea permite, totuși, urcarea în ring a unui accidentat. Pentru a evita repercusiunile altor complicații, dr. Radovici cu I. Monea s-au deplasat cu o mașină la spitalul Asigurărilor Sociale. Mai întîi trebuia lămurit Monea, care nu credea nici în ruptul capului că a suferit o fractură. În decurs de numai 3 minute medicul chirurg M. Lopez, cu specialitatea chirurgie maxilo-facială, i-a prezentat radiografia cu diagnosticul de fractură, iar apoi reputatul chirurg l-a operat (reducerea ortopedică a fracturii, pe care a imobilizat-o într-o atelă ghipsată, ambele orificii nazale fiind drenate prin tub de cauciuc și meșe).

În timp ce Monea stătea întins pe unul din paturile spitalului, cu o adevărată mască de gips pe față (i se vedeau numai ochii), pe ringul arenei „Mexico" începuseră finalele. Arbitrul C. Chiriac, antrenorul Ion Popa și subsemnatul eram intrigați de faptul că Monea și dr. Radovici nu erau în arenă, parcă-i înghițise pămîntul. Nimeni dintre noi nu cunoștea adevărata situație. Știam doar că Monea nu este la încălzire și că Popa este atît de nervos cum nu-l văzusem în viața mea. S-au disputat finalele pînă la categoria mijlocie-mică și Monea nu-și făcuse apariția. Atunci Ion Popa, depășit de nervi, a ieșit în fața arenei. Deodată, o mașină a Salvării a oprit în fața intrării principale, unde se postase el. Din ea a coborît Monea împreună cu dr. Radovici. Cei trei au intrat apoi în cabina repartizată lui Monea, într-un moment cînd disperarea mea ajunsese la limită.

Fiind imediat pus la curent cu cele întîmplate, mi-a revenit sarcina de a mă duce în cabina lui Pozniak pentru a-l anunța de forfaitul lui Monea. Cînd am intrat în cabină, Pozniak, cu mănușile în mîini, își făcea în fața unei oglinzi ultimul rund de încălzire, executînd cîteva lovituri upercutate. I-am făcut semn să se oprească, spunîndu-i că Monea este bolnav. De ce ? m-a întrebat el. Deoarece nu cunosc limba rusă, i-am arătat cu mîna că-i rănit la nas. Apoi, cu viteza unui sprinter, m-am deplasat în garajul uriaș al arenei, de unde, printr-o ușă dosnică, nimeream tocmai în spatele mesei oficiale a AIBA. Din semiîntunericul garajului, am pășit, ca într-o adevărată lume de vis, în lumina feerică a reflectoarelor televiziunii mexicane, îndreptate chiar în acel moment

pentru o premiere în fața mesei AIBA. Col. Russeel, pe atunci președintele AIBA, a fost foarte mirat cînd m-a văzut și chiar contrariat. Ce căutam acolo ? M-am apropiat. Președintele AIBA și-a dat probabil seama că este ceva în neregulă și s-a ridicat de pe scaun. Mai mult șoptind, i-am explicat situația lui Monea, care a fost operat cu cîteva ore mai înainte. A regretat foarte mult acest accident și după ce a chemat crainicul galei m-a rugat totuși ca Monea să fie prezent pe podiumul laureaților pentru a-și primi medalia de argint.

Așa a ratat Monea ocazia de a încrucișa mănușile a doua oară cu valorosul pugilist sovietic Dan Pozniak. Cei doi corifei ai categoriei semigrea s-au mai întîlnit o dată, cu ocazia campionatelor europene de la București (1969), cînd, la capătul unei partide electrizante, Pozniak a primit decizia la puncte 3—2.

Monea a boxat excepțional, dar în seara aceea, pe ringul bucureștean, a întîlnit un Pozniak în vîrf de formă, cum obișnuiesc să spună antrenorii în limbajul lor.

Monea și Pozniak au rămas buni prieteni.

Campionul sovietic a devenit arbitru internațional, în timp ce pe Ion Monea îl urmărim agitîndu-se în colțul ringului tinerilor dinamoviști, fiind un antrenor care a format multe elemente de valoare.

Mate cel voinic

Am dat mîna cu el la Belgrad, cînd a cucerit medalia de aur a amatorilor la „semigrea", am dat mîna cu el la Ankara, cînd a devenit campion balcanic și l-am urmărit ultima oară la prima ediție a Campionatelor mondiale de box de la Havana, unde a urcat pe cea mai înaltă treaptă a podiumului laureaților. Mate cel voinic, pentru că este vorba de renumitul boxer iugoslav Parlov, a fost una din marile glorii ale sportului din țara vecină și prietenă.

La începutul anului 1980 — scriau agențiile internaționale de presă — boxul mondial, în mare criză de vedete de

prima mînă, a mai pierdut un super-campion. Telexurile acestor agenții ne anunțau cu lux de amănunte că s-a retras oficial din „careul magic" iugoslavul Mate Parlov, boxerul amator care și-a surclasat adversarii în competiții celebre, predînd într-o zi „hermina albă" și, cu asentimentul oficialităților din țara sa, „a tras", apoi, cum spun antrenorii în limbajul lor, în întîlnirile cu profesioniștii.

Sculpturalul Mate Parlov, pe care l-am admirat cu ani în urmă la Havana, pînă să intre în posesia centurii mondiale a semigreilor amatori, a trebuit, în preliminarii, să înfrunte „uraganul" care pe atunci se numea Costică Dafinoiu, brăileanul aruncat prea devreme în „groapa cu lei" și astăzi uitat de toată lumea. Pentru că atunci Costică Dafinoiu a luptat magistral și numai cine nu l-a văzut poate să-l dea uitării atît de repede. Parlov, marele Parlov, a cîștigat cu o decizie de 3—2 numai pentru că în ultimele secunde a găsit resurse uimitoare să mai plaseze un clasic „un-doi" pe care Costică al nostru, obosit, l-a recepționat în plin, rămînînd totuși eroic în picioare.

Așa după cum spuneam, Mate Parlov, boxer de „linie" cu dinamită în mănuși, a fost campion olimpic (München, 1972), campion al Europei, campion al Balcanilor și campion mondial-amator (ediția I la Havana). În anul 1975, el a trecut „cu brio" la profesionism, acomodîndu-se repede cu meciurile riscante ale luptelor pe bani. Un an mai tîrziu, Parlov devine la Belgrad campion al „continentului" la „pro", învingîndu-l pe italianul Domenico Adinolfi. La 7 ianuarie 1978, dîrzul și stilistul Parlov cucerește la Milano titlul de campion al lumii la „semigrea", aducînd culorilor sportive ale Iugoslaviei prima centură, ca urmare a unei victorii obținute în fața argentinianului Angel Miguel Cuello. În același an, la 2 decembrie, Mate Parlov este învins pe ringul orașului sicilian Marsala și predă centura cu diamante americanului de culoare Marvin Johnson. La 31 de ani, după o activitate în ring de nu mai puțin de 15 ani, Mate Parlov încearcă, fără succes, să cucerească centura mondială a noii categorii : grea-ușoară. După eșecul suferit în fața lui Marvin Camel, în partida disputată la 15 aprilie 1980 la Las Vegas, Parlov, boxer conștiincios, și-a dat seama că a jucat ultima carte a carierei sale sportive, anunțînd că se retrage definitiv din box. În palmaresul său de pugilist profesionist figurează 23 de victorii, 3 înfrîngeri și 2 meciuri nule. Inginerul economist Parlov are cu ce se lăuda.

„Tumba" şi... bărbia lui Simion Cuţov

Comuna Smîrdanul Nou din judeţul Brăila a „dat" boxului românesc doi fraţi care, prin ambiţia şi tehnicitatea lor, au devenit celebri pe ringurile pugilatului mondial amator. Atît Calistrat, cît şi Simion Cuţov, deoarece despre ei este vorba, şi-au cucerit rapid simpatiile spectatorilor de pretutindeni datorită curajului, ambiţiei şi eleganţei cu care au luptat de la primul pînă la ultimul minut al meciului. Calistrat, născut în 1948, iar Simion cu 4 ani mai tîrziu, cu toate că sînt fii ai Deltei, au iubit mai puţin pescuitul sportiv, îndreptîndu-şi paşii spre sala de box a „maestrului" Bobinaru, zis „nea Bobi", în ciuda împotrivirii părinţilor, care-i sperlau spunîndu-le : „O să veniţi acasă bătuţi măr de alţii şi o să fie vai de nasurile voastre", nici Calistrat şi nici Simion nu s-au temut de aceste avertismente, pregătindu-se cu o conştiinciozitate demnă de invidiat. Într-o noapte de vară, după zile călduroase, cînd în Bucureşti începuse o ploaie binefăcătoare, sub cupola multicoloră a arenei „23 August", pe cea mai înaltă treaptă a podiumului laureaţilor la categoria semiuşoară a urcat Calistrat Cuţov. Acesta, după un meci de-a dreptul drăcesc, susţinut în ajun, l-a eliminat pe puncheurul iugoslav Vujin, iar în finală, la capătul unei partide de neuitat, l-a învins la puncte pe bulgarul Pilicev, care în repriza a doua, punînd un genunchi la podea, a şi fost numărat. Calistrat Cuţov era campion al Europei. A doua zi poştaşul i-a adus o telegramă de felicitare chiar din partea părinţilor săi din Smîrdanul Nou. Calistrat Cuţov a mai fost apoi finalist la „europenele" din 1971 de la Madrid şi a obţinut medalia de bronz la J.O. de la Ciudad de Mexico.

În acea seară de vară (8 iunie 1969), în tribunele arenei „23 August", fratele său mai mic Simion Cuţov se agita şi îl bătea gîndul să fie un demn urmaş al fratelui său Calistrat pe lista campionilor europeni. Simion se antrena de zor la clubul „Dinamo", sub atenta privire a antrenorilor C. Dumitrescu şi C. Nour. Transpira serios, ridica haltere, efectua zeci de lecţii la mănuşi, crosuri interminabile, sărea de sute de ori coarda, lovea în serii punchingbalul etc. Dar iată că într-o zi primeşte răsplata acestei munci istovitoare.

5 — 8, 9, 10.... Out !

Simion Cuțov, avîndu-l în colțul ringului și pe fratele său Calistrat, reușește la București primul mare succes internațional : cucerirea titlului de campion de tineret al Europei la categoria semiușoară. De acum, Simion Cuțov se anunța un candidat de seamă la un loc în echipa națională, un concurent serios pentru Calistrat, care făcea aceeași categorie (60 kg). Macaragiul Simion Cuțov continuă pregătirile, fiind un exemplu de conștiinciozitate pentru toți. La Campionatele europene de la Belgrad (1973) seniorul Simion Cuțov este opus în finală polonezului Riszard Tomczyk (semiușoară), care avea o impresionantă carte de vizită și deținea titlul de campion european de la Madrid (pană). În prima repriză, Tomczyk a luptat de la egal la egal cu Simion, ca apoi să fie obligat să bată în retragere pentru a scăpa de „serile" neîntrerupte ale tînărului său adversar. Cuțov a terminat în plină ofensivă acest meci, primind decizia cu 5—0 și centura de campion al Europei. Așadar, Cuțov cel mic s-a dovedit un pugilist tot atît de mare ca și fratele său Calistrat.

A doua zi, în holul hotelului „Slavia", cu concursul corespondentul „Agerpres", am redactat o revistă a presei pe care am transmis-o cu operativitate ziarelor din București. În cotidianul „Sport", cunoscutul ziarist iugoslav Toma Hladni, fost boxer în tinerețe, alcătuise un clasament al celor mai buni boxeri ai campionatelor, acordînd primul loc lui Simion Cuțov, urmat de Parlov (Iugoslavia), Cosentino (Franța), Beneș (Iugoslavia), care, mai tîrziu, a trecut la „pro" etc. În ziarul „Politika" se scria, printre altele : „Boxerii români s-au comportat strălucit, avînd în rîndul lor o vedetă, Simion Cuțov, de departe cel mai redutabil dintre ei".

Atunci, Simion Cuțov îl învinsese la puncte în preliminarii pe sovieticul Vasili Solomin, la capătul unei partide pe care comentatorii din 28 de țări au considerat-o de antologie. Am făcut această precizare deoarece veți vedea în rîndurile următoare ce „obstacol" a constituit în continuarea carierei lui Simion Cuțov acest boxer Vasili Solomin, un excelent tehnician, unul dintre cei mai puternici boxeri din lume la categoria semiușoară.

Au mai trecut doi ani și iată-ne din nou în ziua deschiderii campionatelor europene de la Katowice. Împreună cu regretatul antrenor Al. Vladar (decedat cu ani în urmă într-un stupid accident de circulație), într-o cameră a hotelului „Silezia", ne puneam întrebarea firească : „Dacă boxează iarăși Simion cu Solomin, vom avea mari emoții, nu

de altceva, dar sovieticul ni se anunță în mare formă". În sfîrșit, vine și ziua cîntarului și echipa U.R.S.S. prezintă la categoria semiușoară pe un tînăr, I. Lvov, care l-a înlocuit în ultimul moment pe Solomin, suferind de stomac. Încep meciurile, încep nervii, încep zilele grele care toate se terminau noaptea tîrziu într-un hol de hotel, noi așteptînd pe o bancă să auzim la microfon clasicele cuvinte ale frumoaselor telefoniste : „Bucureștiul. Aveți legătura, *pan* Oșialbi".

După o evoluție inconstantă demonstrată de campionul european Simion Cuțov în meciul de debut cu irlandezul Charles Nash, mulți specialiști ai „careului magic" de la Katowice declarau că elevul lui Titi Dumitrescu nu-l va mai învinge în continuare pe cunoscutul pugilist Tomczyk și astfel va rata prezența în finală. Dar Simion Cuțov a boxat mai bine de la un meci la altul și, după ce l-a învins pe Tomczyk de o manieră clară, victorie la sfîrșitul căreia spectatorii polonezi l-au ovaționat, a dispus net, înainte de limită, în finală, de sovieticul Lvov. În ultimul meci Simion Cuțov s-a orientat atît de bine tactic și a plasat lovituri în serii care l-au surprins pe Lvov, încît arbitrul a oprit o luptă care devenise inegală. În acel moment, de bucurie, Cuțov a executat pe ring o „tumbă".

În Palatul Sporturilor, zeci de mii de spectatori au început să cînte în cor : *„100 lat, 100 lat, niech zyje zyje nam !"* (o urare tradițională poloneză, care înseamnă „să ne trăiești o sută de ani"). După ce am părăsit cabina rezervată televiziunii noastre și am încheiat transmisia de la Katowice, am plecat urgent să-l întîlnesc pe Simion, macaragiul din Smîrdanul Nou. Brăileanul mă aștepta cu mîinile în șold. M-a strîns în brațe, m-a sărutat și mi-a spus ce... metodă vom găsi să părăsim cabina sportivilor, deoarece în fața ei se află sute de suporteri care-l așteaptă pentru autografe. Cîntau în continuare „Să ne trăiești 100 de ani". Am deschis rapid ușa cabinei și împreună cu Cuțov am luat-o la fugă. Ieșind pe din dos din arenă am coborît într-un pasaj subteran care ne ducea direct la hotelul „Silezia", urmăriți de zeci de spectatori care voiau să-i strîngă mîna, să-l cunoască mai îndeaproape pe acest viteaz boxer român. Am ajuns cu sufletul la gură la hotel și ne-am... adăpostit în camera antrenorului Al. Vladar.

La plecare, înaintea decolării avionului, cîțiva funcționari ai vămii aeroportului din Varșovia și-au manifestat do-

rința de a-l cunoaște personal pe energicul campion român. Am trăit clipe de mare satisfacție sportivă alături de un demn reprezentant al pugilatului românesc.

În comentariile lor, trimișii marilor cotidiene la Katowice transmiteau file întregi despre acest talent al boxului românesc. Iată ce ne-au declarat unii dintre aceștia : Robert Byck, corespondentul agenției „France Press" : „Cuțov a fost magnific și după părerea mea a fost cel mai bun pugilist al campionatelor". La rîndul său, Fernando Vadillo, de la ziarul „AS" din Madrid, ne spunea : „Românii au ocupat din nou locul doi pe națiuni. Cuțov a fost magistral și-l consider cel mai bun boxer al campionatelor". Ziarul „Trybuna Ludu" sublinia într-o cronică : „Simion Cuțov posedă un box eficient, energic", iar ziarul „Przeglad Sportowy" consemna : „Cuțov este o splendidă mașină de pumni".

L-am întrebat pe Cuțov de ce a executat acea „tumbă" spectaculoasă în maniera unui gimnast la sol în momentul cînd Lvov a fost abandonat de arbitrul întîlnirii. Cuțov ne-a răspuns, zîmbind : „Eram atît de fericit încît nici nu mi-am dat seama". Televiziunea poloneză a reluat de cîteva ori fazele meciului, plus... „tumba".

La 22 de ani Simion Cuțov era de acum cel mai bun boxer amator pe care l-a avut vreodată țara noastră ; poseda trei titluri continentale (unul la tineret și două la seniori). Pugilistul de pe meleagurile pitorești ale Deltei Dunării dorea să-și treacă în palmaresul său de aur și titlul de campion al lumii.

Iată-ne în ziua finalelor primei ediții a campionatelor mondiale. August 1974. Havana. Pentru centura mondială a semiușorilor se înfruntă Vasili Solomin (U.R.S.S.), care urcă primul în ring, și românul Simion Cuțov. Oficiază americanul Hamilton. În trecere, pe culoarul care duce spre ring, antrenorul Ion Popa, galben ca o lămîie. L-au depășit emoțiile, în timp ce Simion Cuțov zîmbea ca după o secvență cu „Stan și Bran". Era foarte sigur pe el. Acest lucru ne-a injectat și nouă o doză serioasă de optimism. Răsună gongul și Simion Cuțov trimite cîteva „rafale" pe care Solomin le-a evitat cu greu. Simion mărește ritmul și-l înghesuie în corzi pe Solomin, care pierde repriza. Ne frecăm satisfăcuți mîinile. Dacă Cuțov va boxa în aceeași manieră, nu-i va scăpa titlul mondial. În box, spre deosebire de alte sporturi, nu ai voie însă să-ți neglijezi adversarul nici o secundă. Este o regulă

generală pe care de la prima lecție la mănuși antrenorul i-o spune răspicat tînărului începător. Se părea că, sigur pe situație, Simion Cuțov a uitat această regulă, plătind cu pierderea unei medalii de aur subestimarea lui Solomin.

Ridiculizîndu-l pe Solomin, care era dominat copios și se afla în acel moment în postura de învins, Simion al nostru se apropie de campionul sovietic și cu garda lăsată mult jos îi face cîteva „fițe", cu bărbia complet descoperită. Atît i-a trebuit lui Solomin. În acel moment, Vasili a lansat un violent croșeu în bărbie care l-a amețit pe Cuțov. Acesta, zdruncinat, a parcurs în zig-zag drumul pînă la colțul său, unde se afla maestrul Ion Popa, în timp ce arbitrul Hamilton începuse numărătoarea. Cu spatele la arbitru, Simion Cuțov a început să discute cu Popa și nu s-a întors pentru a lua poziția de gardă, fiind declarat învins prin „out" în rundul 2. Iată cum, dintr-o crasă neglijență, Simion Cuțov a ratat unica și uriașa ocazie de a cuceri pentru boxul nostru prima centură mondială a amatorilor.

Simion Cuțov a revanșat înfrîngerea de la Havana în fața lui Vasili Solomin, pe care l-a învins categoric la puncte la J.O. de la Montreal, dovedind că este mult mai bun decît boxerul sovietic. Dar în finale, acolo, în îndepărtata Canadă, Cuțov a dat peste un american de culoare, Howard Davis, superior la capitolul tehnică, și astfel boxerul din Smîrdanul Nou a trebuit să se mulțumească din nou cu argintul.

Cuțov a abandonat „nobila artă" în aprilie 1981, cînd și-a luat adio de la spectatori în urma unei festivități care a avut loc pe ringul „Centurii de aur" la București. Dacă ar fi fost mai ponderat și ar fi dus în continuare o viață sportivă exemplară, sîntem siguri că Simion Cuțov ar fi fost și astăzi boxerul nostru nr. 1. Păcatele tinereții, însă, mai devreme sau mai tîrziu se plătesc cu dobîndă.

Paolino

Se sting reflectoarele din cele 4 colțuri ale Palatului Sporturilor din Madrid. Ringul este acum inundat numai de lumina celor 40 de becuri montate deasupra „carelui magic". Crainicul anunță cu glas solemn că peste 10 minute va începe

gala inaugurală a campionatelor europene (2 iunie 1971). Spectatorii părăsesc imensul hol și se îndreaptă disciplinați spre locurile lor, numerotate. La rîndul lor, ziariștii, care se aflau deja în incinta arenei, traversează grăbiți o pistă aidoma celei de velodrom cu direcția : masa presei. În fața noastră sînt plasate fotoliile de ring. Deodată, din rîndul mulțimii, își face apariția un uriaș în vîrstă, purtînd un modest costum de culoare gri. Colosul este salutat cu respect de toți cei din jurul său. Din cînd în cînd el strînge cîte o mînă, probabil a unor prieteni mai apropiați. Uriașul, care poartă un basc, nu este altul decît Paolino. Dar cine este Paolino ? Poate vă gîndiți că în tinerețea sa Paolino a fost un mare actor, un cîntăreț, un clovn celebru sau poate chiar un fost toreador. Da de unde ! Paolino Uzcudun, acesta e numele său, a fost, fără îndoială, cel mai formidabil boxer de categoria grea pe care l-a avut vreodată Spania, un pugilist de excepție, de mare calibru, cu o imensă forță în lovituri, un luptător tenace, care n-a avut un palmares „fabricat", în genul compatriotului său José Urtain.

Într-una din zilele campionatelor, într-o pauză, excelentul nostru confrate de la revista „AS", ziaristul spaniol Fernando Vadillio ne facilitează, mie și colegului meu Petre Hent, să-l cunoaștem și să-i strîngem mîna acestui uriaș cu părul alb, care, în cursul carierei sale, a susținut nu mai puțin de 70 de întîlniri ca profesionist, dintre care a cîștigat 50, iar 3 le-a terminat la egalitate. Cînd l-am întîlnit, Paolino Uzcudun avea 72 de ani și se cunoștea de la o poștă că a luptat eroic, fără menajamente, în ringul profesioniștilor. Pometii săi sînt tumefiați, arcadele proeminente, purtînd cicatricele copcilor de pe răni vindecate, nasul turtit, iar urechile îngroșate ca urmare a „lateralelor" primite în cursul îndelungatei sale cariere. Paolino vorbește greu și de multe ori se bîlbîie ; aceste deficiențe se datoresc, desigur, loviturilor primite la cap, care l-au traumatizat. Pentru că Paolino, pentru a-și cîștiga existența, s-a bătut pe viață și pe moarte pînă la vîrsta de 36 de ani. Atunci, sfătuit de medici, pentru a nu-și periclita sănătatea, Paolino n-a mai urcat în ringul morții, rămînînd... șomer, deoarece nu avea altă meserie.

„Mi-a plăcut mult boxul — ne spune Paolino — și consider că cea mai mare victorie a mea a fost obținută la 4 iulie 1931, cînd, în orașul american Reno (Nevada), i-am administrat o severă înfrîngere la puncte lui Max Baer. Acesta

era mai mic de statură decît mine şi am ştiut să-l ţin la distanţă, contrîndu-l mereu cu directele de dreaptă. Max, care era un băiat frumos şi mai făcea şi pe actorul de cinematograf, avea de partea sa publicul care-l încuraja frenetic. De multe ori, Max Baer încerca să se strecoare sub garda mea, pentru a mă lovi decisiv, însă eu făceam un pas înapoi şi-l plesneam în plină figură. N-am să uit niciodată acest succes, care mi-a deschis larg porţile în cetatea boxului american."

În cursul carierei sale, Paolino Uzcudun, campionul spaniol de prima mînă, care a reprezentat cu onoare pugilatul vechiului continent peste Ocean, a luptat în meciuri memorabile cu boxeri celebri ca Jack Delaney, George Godfrey, Primo Carnera, Tommy Longhran, King Levinski, Mickey Walker, Ernie Schaaf şi Max Schmeling. Cu acesta din urmă s-a întîlnit de trei ori, pierzînd de două ori la puncte şi terminînd la egalitate la 13 mai 1934, la Barcelona, la capătul unei partide care a electrizat pur şi simplu pe cei 30 000 de spectatori.

Paolino Uzcudun ne povesteşte apoi, cu lux de amănunte şi parcă cu regret în suflet, cum a ratat ultima carte a carierei sale, aceea de a ajunge campion al lumii. Pentru că perseverenţa, talentul şi forţa de colos ale spaniolului i-au permis acestuia să devină şalanger la titlul mondial deţinut de „Muntele care umblă", cum i se spunea zidarului italian Primo Carnera. Ciocnirea sa cu Primo Carnera a avut loc la 22 octombrie 1933 la Roma. Paolino era sigur de victorie, avînd mai multă experienţă decît campionul italian şi, în plus, se afla la egalitate în ceea ce priveşte alonija. Vremea bună şi perspectiva unei mari bătălii au atras în tribunele arenei un mare număr de spectatori, la care s-au adăugat şi cîteva mii de turişti spanioli. Paolino avea 34 de ani, iar Primo era cu 7 ani mai tînăr decît şalangerul său. Întîlnirea a fost extrem de dură. S-au schimbat lovituri puternice de k.o. din ambele părţi. Paolino a luptat cu disperare pentru a smulge italianului centura cu diamante. La rîndul său, Carnera, încurajat de fanaticii săi suporteri, a aruncat în această încleştare toată forţa sa distrugătoare. Sîngele a curs din belşug, înroşind prelata ringului. Timp de 10 reprize Carnera şi Paolino s-au lovit fără cruţare. În ultimele 5 reprize tinereţea şi-a spus însă cuvîntul şi Primo Carnera s-a impus la puncte, dar nu fără a trece prin mari emoţii, păstrîndu-şi titlul de campion al lumii. A fost ultima ocazie a lui Paolino de a aduce Spaniei mult rîvnita centură de cam-

pion al lumii la categoria grea. După el, cu mulți ani mai tîrziu, au mai încercat și alții, fără succes, să devină campioni, ca de pildă campionul european Urtain și Evangelista, înfrînt la puncte de palavragiul Cassius Clay.

Paolino a susținut ultimul meci al carierei sale la 13 decembrie 1935 la New York, cînd a încrucișat mănușile cu tînărul Joe Louis — „Bombardierul din Detroit" —, care mai tîrziu avea să ajungă campion al lumii. Joe, pe atunci în vîrstă de 21 de ani, l-a „executat" pe Paolino, învins prin k.o., în repriza a 4-a. După această dureroasă înfrîngere, spaniolul a pus punct carierei sale, agățîndu-și mănușile în cui.

Bătrînul din fața noastră, foarte simpatic, este extrem de fericit că l-am „recunoscut" și că se mai găsesc și în zilele noastre ziariști care să-i solicite cîte un interviu. Paolino este vesel, am putea spune chiar în vervă, și răspunde cu plăcere întrebărilor noastre. El a apreciat foarte mult pe boxerii români și ne-a vorbit elogios de Al. Năstac, Aurel Mihai, Calistrat Cuțov și Antoniu Vasile, medaliați cu argint la Madrid. La întrebarea noastră „Cu ce vă ocupați astăzi ?", Paolino se gîndește puțin și ne răspunde : „Ce poate face un fost boxer profesionist foarte bătrîn ? Nimic. Mă îngrijește una din fiice." Sinceritatea lui Paolino ne-a impresionat.

Medalia lui Alec Năstac

Multe ni s-au mai întîmplat la prima ediție a Campionatelor mondiale de la Havana. Am trecut atunci prin atîtea emoții încît la un moment dat spuneam că ...am îmbătrînit cu 10 ani. Ca întotdeauna, din semifinale arbitrii au început să... tragă sforile și era cît pe aci să-l pierdem pe drum pe „mijlociul" Alec Năstac. În semifinale, acest Rocky Graziano al boxului nostru (cînd facem această comparație ne referim numai la stilul său de luptă și nicidecum la comportarea sa în viața de toate zilele) l-a întîlnit pe iugoslavul Z. Vujkovici, un pugilist rezistent, cunoscut publicului nostru, înzestrat și el cu lovituri de k.o. Cu doi ani mai înainte, în finalele campionatelor balcanice desfășurate la noi, pe litoral, la Constanța, Vujkovici reușise să-l învingă fără drept de apel pe Năstac,

care se afla într-o zi proastă. De data aceasta, pe ringul de la Havana, Năstac a boxat excepţional şi, într-o linişte neobişnuită arenelor de box, campionul nostru s-a impus cu siguranţă, dominîndu-l, cum se spune în termeni hipici, „din cap în cap" pe boxerul iugoslav, care la sfîrşitul celor 9 minute s-a îndreptat resemnat spre colţul său. Dar, spre surprinderea generală, verdictul n-a fost de 5—0 în favoarea lui Năstac, ci la limită : 3—2, ceea ce ne-a făcut să ne convingem încă o dată că unii arbitri certaţi cu etica sportivă au început să-şi facă... socotelile, încercînd să promoveze în finale boxerii învinşi în locul celor... învingători. Spectatorii cubanezi, buni cunoscători ai boxului, au rămas uimiţi de atitudinea celor doi judecători care au încercat să ne frustreze de o victorie pe care indiscutabil o merita reprezentantul nostru. După cîteva secunde, însă, „mijlociul" Alec Năstac, medaliat cu argint la două campionate europene, a fost aplaudat furtunos pentru boxul său eficace, iar noi în cabine l-am strîns în braţe şi l-am felicitat, mai ales că-şi luase o strălucită revanşă asupra redutabilului boxer iugoslav. Trecînd acest dificil obstacol în calea sa spre finale, Năstac s-a ales la ochiul stîng cu un hematom supra- şi sub-orbital care în continuare îi reducea complet vederea, întinzîndu-se de la nas pînă la urechi.

Ziua de odihnă care a urmat a fost o zi de adevărat calvar pentru Năstac şi doctorul Petre Radovici, care n-a închis ochii în noaptea premergătoare finalei cu sovieticul Rîskiev, camera sa devenind un adevărat cabinet medical de urgenţă. Petre Radovici a depus toate eforturile pentru a-i deschide lui Năstac, printr-un tratament special, ochiul stîng. El s-a deplasat în camera lui Năstac din două în două ore în tot cursul nopţii, aplicîndu-i comprese şi tratamentul respectiv. Eram cu toţii îngrijoraţi ca nu cumva Alec Năstac să fie respins la vizita medicală, care avea loc dimineaţa, mai ales că 4 din cei 5 medici ai comisiei de specialitate AIBA ne-au atras atenţia că dacă boxerul român se va prezenta cu ochiul închis la vizita medicală va fi respins şi nu va evolua în ringul finalelor. Către dimineaţă, dr. Radovici a bătut la uşa camerei noastre, aducîndu-ne vestea bună că lui Năstac i s-a deschis în parte ochiul şi că hematomul a mai cedat. Parcă am devenit mai optimişti, dar pe undeva ne puneam întrebarea : dacă totuşi medicii nu-l vor găsi apt pe Năstac să lupte cu Rîskiev ? În sfîrşit, urcăm în autobuzul care ne lasă la centrul sportiv de la „Prado", unde se efectua vizita medi-

cală și după 20 de minute Alec Năstac, antrenorul Ion Popa, medicul Petre Radovici, secretarul federației Petroșeneanu și subsemnatul ne aflam în fața acestei comisii. Patru din cei 5 care l-au controlat pe Năstac nu au fost de acord ca stelistul să urce în ring, spre disperarea noastră. Atunci l-am rugat pe șeful acestei comisii, cunoscutul medic englez Blonstein (a decedat acum 3 ani) să-l consulte cu atenție. De hotărîrea lui depindea dacă Năstac va lupta sau nu în finală împotriva lui Rîșkiev, supranumit și „Tigrul din Taşkent". Medicul Blonstein l-a mai privit încă o dată cu atenție pe Năstac, după care l-a bătut amical pe umăr și a zis : O. K. Năstac a primit asentimentul comisiei prin iscălitura chiar a șefului ei, punînd capăt emoțiilor noastre. Medicul șef al AIBA ne-a spus că în 10 ore cîte mai erau pînă la finale, starea ochiului lui Năstac se va îmbunătăți considerabil.

Seara finalelor. După neatenția lui Simion Cuțov, care pur și simplu, cum am mai arătat, s-a jucat cu medalia de aur și ne-a decepționat, sperăm ca Alec Năstac să depășească acest ultim „hop" și, în sfîrșit, să vină și ziua cînd un boxer român va primi centura de campion al lumii la amatori, mai ales că Rîșkiev avea un deget scrîntit la mîna dreaptă. Cu toate că de data aceasta Năstac s-a depășit, a luptat eroic, făcînd cel mai bun meci al carierei sale, arbitrii, comportîndu-se sub orice critică, l-au frustrat de o victorie pe care o merita cu prisosință. Meciul a fost extrem de dur, Năstac pornind ofensiva chiar de la prima lovitură de gong, dar în finalul reprizei, recepționînd un croșeu de stîngă la maxilar, a fost numărat. Dornic de a reface terenul pierdut în rundul doi, Alec Năstac s-a mobilizat excepțional și l-a înghesuit în corzi pe „Tigrul din Taşkent" care, contrat de o „dreaptă" în plină figură, a fost la rîndul lui obligat să asculte numărătoarea arbitrului canadian Tummon. Ultima repriză urma să decidă învingătorul. La sunetul gongului, Năstac a plonjat pur și simplu către adversarul său, provocînd o luptă pe viață și pe moarte. Rîșkiev, obosit, a început să-l țină pentru a evita contactul cu loviturile, refuzînd într-un fel lupta. El a adoptat această tactică sub privirile indulgente ale neexperimentatului arbitru canadian Tummon, care în loc să-l avertizeze și să-l penalizeze pe Rîșkiev a trecut cu vederea aceste acțiuni neregulamentare. Enervat peste măsură de această situație, am comis un lucru inadmisibil, părăsind locul meu de la masa presei. Am alergat în jurul ringului și am început să-i strig

în limba engleză lui Tummon că Riskiev ține tot timpul și să aplice regulamentul. Am fost readus pe scaunul de la masa presei la rugăminţile unui coleg de breaslă de la televiziunea din Havana. Anihilat tot timpul de acţiuni nepermise, împiedicat să-şi desfăşoare boxul viguros, Năstac n-a avut cum să-şi pună în valoare puternicele sale lovituri, Riskiev profitînd din plin de un arbitraj părtinitor. În mod normal, la sfîrşitul meciului, oficialii trebuiau să se orienteze şi să acorde decizia celui care a practicat un box pur, fără obstrucţii. Eram cu toţii siguri că Năstac va primi verdictul şi în sfîrşit va urca pe cea mai înaltă treaptă a podiumului. Trei dintre cei 5 judecători arbitri, care au oficiat la această întîlnire, i-au oferit victoria la puncte... lui Riskiev. Doi dintre arbitri, mai pricepuţi şi cu o corectă orientare asupra desfăşurării înverşunatei lupte, i-au acordat credit lui Năstac. Ce folos însă ? Şi astfel, cu o decizie de 3—2, cauzată de arbitrajul sub orice critică al canadianului Tummon, pe care nu-l voi uita niciodată, Alec Năstac a primit medalia de argint în locul celei de aur pe care o merita. A avut însă marea satisfacţie ca la coborîrea din ring, în timp ce trecea prin faţa mesei oficiale, premierul cubanez Fidel Castro să-l felicite pentru meciul său exemplar, strîngîndu-i mîna.

Am rămas stupefiat de modul în care s-au pierdut două medalii de aur pe care le-am şi văzut la un moment dat strălucind pe pieptările lui Simion Cuţov şi Alec Năstac. N-am părăsit arena mai bine de o oră. Se stinseseră luminile la Palatul Sporturilor cînd în sfîrşit m-am hotărît să mă îndrept către ieşire pentru a lua microbuzul de serviciu care să mă ducă la hotelul „Havana Libre". Pe un fotoliu din fund se afla arbitrul Hamilton (S.U.A.). Acesta mi-a declarat că a fost unul dintre cei doi care l-au desemnat învingător pe Năstac. Era o mică consolare pentru mine. Dar ce mai conta asta !

Ne facem bagajele. Dimineaţa la ora 3 urma să fim prezenţi pe aeroportul internaţional „José Marti" pentru a ne întoarce la Bucureşti prin Praga, unde înnoptam, după care cu un avion al TAROM-ului plecam spre ţară. Translatorul nostru José, care ştie bine românește, deoarece a urmat cîţiva ani un curs de metalurgie la uzina bucureșteană „23 August", regreta că nu pleacă cu noi, fiindu-i tare poftă de o porţie de sărmăluţe cu mămăliguţă şi o plimbare pe Calea Victoriei.

În cameră, îmi aşezam ultimele lucruri în valiză, asistat de dr. Radovici, care venise să-mi ia tensiunea. Am închis valiza şi cînd s-o dau jos de pe un scaun, un şurub al mînerului a cedat. Nenorocire. L-am rugat pe José să mă ajute. La rîndul lui, a solicitat telefonic de la recepţie un mecanic. Acesta a venit rapid, mi-a schimbat şurubul, înlocuindu-l cu unul de altă culoare. Această poveste, care pare nevinovată, va avea totuşi o semnificaţie. Nu am scris-o ca să mă aflu în treabă. Veţi vedea de ce.

În sfîrşit, ne-am adunat toţi componenţii delegaţiei în holul hotelului „Havana Libre". Eram somnoroşi. Ce n-am fi dat să ne culcăm într-o cameră cu aer condiţionat sau să facem o baie în piscina hotelului. Era tare cald. Am mai privit cu nostalgie hotelul care ne-a găzduit aproape 25 de zile şi apoi, prevăzător, l-am întrebat pe José dacă sîntem în regulă cu biletele de avion, dacă s-au luat de la compania internaţională „Cubana" toate o.k.-urile. José cu multă siguranţă ne-a răspuns că nu sînt probleme. Autobuzul gonea în noapte şi după 35 km iată-ne pe culoarele aeroportului internaţional „José Marti". Aşteptăm „startul" mai bine de o oră, lungiţi sau ghemuiţi în fotoliile din faţa porţii avionului cu direcţia Praga. Rînd pe rînd am fost invitaţi la avion de un funcţionar care, inerent, ne cam stîlcea numele de pe bilet. Toate bagajele au fost cîntărite şi transportate în „pîntecul" avionului. În sfîrşit, au trecut pragul porţii către avion toţi componenţii delegaţiei, cu excepţia mea. Poarta s-a închis automat şi am rămas lîngă José, nedumerit şi uluit de cele întîmplate. Biletul meu de avion fusese uitat de organizatori într-un sertar de birou, iar eu am fost obligat să rămîn la Havana pînă la clarificarea situaţiei. Eram disperat nu pentru faptul că valiza mea se afla în avionul care decolase şi că se pierdea, dar nu puteam să mai stau la Havana cîteva zile în plus, pînă la decolarea următoarei curse, la care era valabil biletul meu. I-am explicat acest lucru lui José în autobuzul cu care ne întorceam la hotel, în timp ce avionul cu echipa de box lua altitudine. Nu am acceptat nici o amînare şi odată ajuns la hotelul „Havana Libre" l-am trezit din somn pe directorul comitetului de organizare, care, foarte gentil, a înţeles situaţia şi mi-a oferit un bilet pe ruta Havana — Madrid — Roma — Bucureşti, asigurîndu-mă că voi ajunge înaintea echipei la Bucureşti. Zis şi făcut. Plec împreună cu José la aeroport şi

peste 3 ore iată-mă în aer la 10 000 m în drum spre Madrid. După 10 ore de zbor am ajuns în capitala Spaniei, de unde am decolat la numai 30 de minute, cu direcția Roma, la bordul unui „Swissair". Pe aeroport, un tînăr funcționar mi-a dat noi emoții. El a studiat cu o atenție deosebită biletul și s-a uitat lung la mine, ca după cîteva minute să mă roage cu amabilitate să iau loc întrucît avionul de București va sosi la Roma abia după 4 ore. Uf ! Bine că nu m-a invitat să-i plătesc vreo diferență, considerînd calculul greșit.

Ajung la București. Este ora 16. Telefonez de pe aeroport acasă și o rog pe soția mea să mă aștepte în fața blocului cu banii necesari pentru plata unui taxi. Cu mîinile în buzunare mă plimbam liniștit în fața aeroportului Otopeni în căutarea unui taxi. Înaintea mea sosise un avion de la Tel Aviv și... adio taxiuri. După aproape 14 000 km parcurși într-o zi, fusul orar îmi dă nervii peste cap și încep să vorbesc de unul singur : „Auzi, prin cîte am trecut și aici să nu găsesc un taxi care să mă ducă acasă". Apare un tip scund, bruneț și îmbrăcat cu un halat alb, care mi-a spus : „Nene, vino să te duc acasă. N-o să-ți fie rușine să iei loc în mașina mea ?". M-am uitat la el cu neîncredere și, obosit, am acceptat. Facem cîțiva pași și ce să vezi : o mașină albă a „Salvării". Desigur, m-am instalat în față pe post de doctor și am ajuns acasă. În fața blocului soția mea mă aștepta să vin cu un getax, iar eu coboram zîmbăreț dintr-o ... „Salvare". Mai întîi s-a speriat, dar după o scurtă explicație a început să rîdă. Am mulțumit șoferului de pe „Salvare", care într-un fel m-a... salvat și i-am promis un abonament la... „Centura de aur". Bine, veți zice dumneavoastră, dar valiza nu s-a pierdut ? Nu, va fi răspunsul meu. Pe aeroportul din Praga, în timpul operației de recunoaștere a valizelor de către călători, dr. Radovici și-a dat seama care este geamantanul meu, deoarece la mîner avea acel șurub de altă culoare și a urcat-o în avion alături de a sa. Noaptea, în jurul orei 1, m-am dus la aeroport să-i primesc pe băieți, care nu mai știau nimic de soarta mea. Cînd m-au văzut, mai întîi Năstac m-a pipăit, crezînd că este vorba de vreo... stafie, apoi, cînd și-a dat seama că sînt eu în... carne și oase, m-a strîns în brațe de bucurie. A fost o seară de pomină, de glume, foarte des fiind pomenit numele lui José, omul nostru din Havana.

Eu și Kid

Boxul cubanez a fost o adevărată „fabrică" de campioni, furnizînd pugilatului profesionist din S.U.A. și din alte țări numeroase elemente talentate, care mai tîrziu s-au încins cu „centurile cu diamante" în cazurile lui Kid Parett (care a decedat în ring), José Legra (pană), Kid Gavilan (semimijlocie), José Napoles (semimijlocie), Nino Valdez (grea), fost șalanger la titlul mondial, Kid Chocolate (semiușoară) și atîția alții.

Dacă mulți dintre ei au luat „calea rătăcirii" și și-au renegat locurile natale, acceptînd situația umilitoare de emigranți, în schimb fostul campion al lumii, Kid Chocolate, n-a fost convins de manageri să-și părăsească țara, rămînînd un cetățean fidel Cubei libere.

Astăzi, Kid Chocolate locuiește la Havana, bucurîndu-se de stima și sprijinul autorităților locale. Cu Kid Chocolate ne-am întîlnit la recepția oferită de oficialitățile sportive cubaneze în 1974 cu prilejul sărbătoririi la Havana a zilei de 23 August, sărbătoarea națională a poporului nostru. Apoi, de multe ori alături de scaunul său, am urmărit în acele zile palpitantele dispute ale primei ediții a campionatelor mondiale. Deseori, Kid venea chiar și la antrenamentele boxerilor, care aveau loc la gimnaziul sportiv din Havana (fostul Cazinou), pentru a vedea diferitele metode de pregătire ale fiecărui antrenor. În general, Kid Chocolate nu și-a părăsit greutatea de boxer, cu alte cuvinte nu s-a îngrășat, dar nici n-a slăbit. Chocolate este de statură potrivită (probabil că „face" și acuma 60 kg), și este însoțit mai întotdeauna de fiul său.

Într-o zi, l-am rugat pe Kid Chocolate să-mi aducă fotografia sa ca boxer cu un autograf, că, vorba omului, poate va veni ziua să o publicăm alături de un scurt interviu. Kid s-a dovedit parolist și iată-l așezat într-un fotoliu în camera mea din hotelul „Havana Libre", aflată tocmai la etajul 22. Desigur, nu am scăpat ocazia de a vorbi cu el mai pe larg, interlocutorul meu răspunzînd la toate întrebările cu un zîmbet curtenitor.

— Am avut o copilărie grea, a început Kid. Mai întîi am fost vînzător de ziare, iar apoi lustragiu. Cînd am împlinit vîrsta de 8 ani am aflat că vine să lupte la Havana celebrul Jack Johnson. Am fost impresionat de stilul acestui pugilist.

Apoi am urmărit un alt meci, o adevărată confruntare pe viață și pe moarte între Henry Wills și Gunboat Smith, care a avut loc pe ringul stadionului „Marina" din Havana. Nu mai puteam să închid ochii noaptea. Mă zvîrcoleam în pat. Doream și eu să lupt în ring, să ajung un boxer de faima lui Johnson. L-am rugat pe fratele meu mai mare să-mi permită și mie să mă antrenez pe maidanul „Manguito" din cartierul Cerro, alături de alți băieți. Fratele meu se pregătise aici, lovind în fiecare zi cu pumnii niște saci umpluți cu nisip și agățați de crengile copacilor. De dimineață copiii, printre care și eu, burduşeam acești saci, pînă la căderea nopții.

— Și cînd ați urcat prima oară într-un ring regulamentar ?

— Mai întîi vreau să vă fac o precizare importantă. Pe mine că cheamă de fapt Elgio Sardinias și ca pugilist m-am legitimat pe numele de Kid Chocolate. Am susținut primul meci ca amator la un campionat de cartier, organizat la 20 mai 1920 de ziarul „La Noche". Aveam vîrsta de 14 ani și... 38 kg. Țin minte că, după un clasic un-doi la figură, l-am făcut k.o. pe un alt puști care se numea Oscar Oca-Viejita. Și ce credeți că mi-au oferit organizatorii ca premiu ? O sută de exemplare de ziare pe care, dacă le vindeam, banii îmi rămîneau mie. Ca amator, am susținut exact 100 de partide, dintre care am cîștigat 86 prin k.o. și 14 la puncte.

— Apoi, ce s-a întîmplat, în ce condiții v-ați continuat cariera ?

— Eram prea sărac ca să rezist ispitei de a accepta oferta managerului Luis Guttierez. Mi-am făcut debutul ca profesionist la categoria „pană" în ziua de 1 august 1928 la New York, cînd aveam vîrsta de 18 ani, învingîndu-l prin k.o. în repriza a 3-a pe Eddie Ednost. În anii 1928 și 1929 am cîștigat consecutiv 29 de întîlniri, printre învinși figurînd Ignacio Fernandez, Al. Singer, Vidal Gregorio și alții. Un an mai tîrziu, am suferit două înfrîngeri în fața lui Jack Kid Berg la New York și Fidel La Barba, doi pugiliști foarte duri.

— Cînd ați atacat pentru prima oară titlul mondial ?

— La 12 decembrie 1930 la „Polo Ground" din New York, în prezența a peste 30 000 de spectatori, am fost opus campionului vremii, americanul Battling Battalino. După un meci strîns am fost declarat învins la puncte. Nu m-am descurajat. După părerea mea, boxasem bine și nu pierdusem. Același lucru au gîndit și managerii care mi-au propus o întîlnire

pentru titlul mondial la categoria superioară, adică semiușoară.

— Și cu cine ați luptat pentru această centură ?

— Cu celebrul Benny Bass. Întîlnirea a avut loc la 15 iulie 1931 la Philadelphia, în prezența a peste 35 000 de spectatori și, în repriza a 7-a, copleșit de ploaia de lovituri care se abătuse asupra sa, Benny Bass a fost făcut k.o. Un an mai tîrziu, la 9 decembrie, la New York, mi-am apărat cu brio centura în fața lui Fidel La Barba, pe care l-am martelat timp de 15 reprize.

— Vă supărați dacă vă întreb cînd ați pierdut titlul ?

— Deloc. Nu mai făceam greutatea. Mă îngrășasem și trebuia să slăbesc foarte mult. La 26 decembrie 1933, la Philadelphia, lipsit de forțe, sînt silit să abandonez în fața americanului Frankie Klic. Am mai susținut apoi cîteva meciuri la categoria ușoară, după care, în anul 1938, m-am retras, întorcîndu-mă în patria mea, unde am o vilă foarte frumoasă și duc o viață lipsită de griji.

— Dar pe fiul dumneavoastră de ce nu l-ați făcut boxer ?

— Nu a avut talent. Boxul este un sport greu, cu multe riscuri, dacă nu ești bine pregătit. Băiatul meu are o meserie foarte bună, este mecanic auto.

— Ce ne puteți spune despre Teofilo Stevenson ?

— Este un unicat astăzi în lume la categoria grea. Gîndește excepțional, nu face risipă de energie și în momentul cînd și-a plasat lovitura adversarul său este făcut iremediabil k.o. A procedat bine refuzînd ofertele de a trece la profesionism. Sînt convins că va mai boxa cu succes cîțiva ani și va mai aduce boxului cubanez medalii olimpice și mondiale.

— Ultima întrebare : ce părere aveți despre boxerii români ?

— Sînt foarte combativi, curajoși, energici și au o excelentă pregătire fizică. Dintre cei prezenți la „mondiale" mi-au plăcut Simion Cuțov și Alec Năstac. Este o performanță ca într-o asemenea competiție de prestigiu pe programul finalelor să figureze și numele a doi boxeri din România. Am mai văzut la lucru, mai în fiecare an, boxeri români care participă la turneul „Cordoba Cardin" și la alte diferite competiții organizate de forul nostru.

Se înserase. I-am mulțumit lui Kid și l-am condus în holul hotelului, unde-l aștepta fiul său, un flăcău simpatic, care acum se mîndrește cu isprăvile din ring ale tatălui său.

Laleaua neagră

Nici nu vă închipuiți cît de liniștit stăteam la masa presei la competiția organizată de federația olandeză și intitulată „Laleaua neagră", atunci cînd trecea corzile ringului curajosul și bătăiosul nostru reprezentant, brăileanul Ion Covaci. Ca ziarist sportiv, cînd ești acreditat să urmărești un turneu de asemenea amploare, boxerul tenace, dur, mereu în atac îți insuflă multă încredere, iar condeierii din jurul tău, după primele schimburi de lovituri din ring, încep să-ți dea... tîrcoale, solicitîndu-ți amănunte despre pugilistul în cauză. Cînd boxa însă Ion Covaci, lăsam teama la o parte, emoțiile mă ocoleau, pentru că știam că dincolo de cele 12 corzi, flăcăul din Brăilița se „bătea" fără menajamente, riscînd totul. Învingător sau învins, Ion Covaci era răsplătit cu aplauze la „scenă deschisă", iar eu, la masa presei, eram în culmea fericirii. Ion Covaci nu avea teamă de nimeni și abia aștepta prima lovitură de gong pentru a intra imediat în... subiect. El nu a trișat niciodată boxul. Era o delectare să-l vezi la lucru. Dinamovistul făcea o adevărată risipă de energie pentru a triumfa, aducînd numeroase succese pe plan internațional culorilor sportive ale țării. Niciodată, după vreun meci cîștigat, nu avea obiceiul să se laude. Era un sportiv modest, un adevărat exemplu și la acest capitol.

După cum arătam mai sus, într-un început friguros de mai (1968), 7 pugiliști : C. Ciucă (muscă), N. Gîju (cocoș), N. Moldovan (pană), I. Covaci (mijlocie mică), Gh. Chivăr (mijlocie), I. Monea (semigrea) și I. Alexe (grea), însoțiți de antrenorul I. Popa și arbitrul M. Stănescu, au plecat la Amsterdam, răspunzînd amabilei invitații a federației olandeze, care ne-a rugat să prezentăm cea mai bună garnitură, deoarece era un ultim mare turneu-test înaintea Jocurilor Olimpice de la Mexico.

Odată ajunși la Amsterdam, un autobuz ne-a transportat pînă la cartierul general, cantonamentul de la Zeist (o localitate pitorească, aflată la 30 km de Amsterdam). Cantonamentul se întinde pe o suprafață de 25 hectare și dispune de terenuri de fotbal, baschet, o sală elegantă de gimnastică, o piscină acoperită, o sală de box, saună, cabinete medicale, o farmacie, în sfîrșit, tot ce are nevoie o bază sportivă recunoscută în Europa pentru aparatura ei complexă și modernă.

În intenția de a face o bună propagandă boxului în Olanda, federația de specialitate a organizat galele în mai multe orașe : Enschede, Amsterdam, Utrecht, Maastricht și Haga, unde au avut loc finalele. Pentru fiecare gală ne deplasam cu trei ore înainte cu autobuzul, plecînd de la Zeist, deoarece distanțele erau foarte scurte și călătoria nu era obositoare. După 5 gale, în care boxerii noștri au fost furtunos aplaudați pentru frumoasele lor rezultate, iată-ne ajunși la Haga. Pe afișul ultimei reuniuni figurau numele a 5 dintre reprezentanții noștri, era o performanță deosebită, nici o echipă străină neavînd un număr atît de mare de finaliști. Dintre ei au obținut victoria în ultimul act : N. Moldovan, care l-a învins la puncte pe cunoscutul campion sovietic Kuznețov, Ion Covaci, învingător detașat la puncte în fața vest-germanului Nück și Ion Monea, care a jonglat pur și simplu cu Hintz (R. F. Germania). C. Ciucă a fost declarat, pe nedrept, învins cu o decizie de 3—2 în fața lui Zaporojeț (U.R.S.S.), iar N. Gîju a fost întrecut la puncte, într-un duel spectaculos de directe, de către fostul campion olimpic și european Sokolov (U.R.S.S.).

Încă de la începutul turneului, Ion Covaci a arătat o formă deosebită, o mare vervă, luptînd exemplar. Chiar în gala de la Maastricht colegii mei de breaslă olandezi mi-au declarat că nu au văzut încă un boxer atît de curajos, care să lupte într-un ritm infernal timp de 9 minute. Covaci risca totul, oferind spectacole pugilistice de adevărată sărbătoare sportivă. Fostul elev al maestrului Ion Ciocan și mai tîrziu al antrenorilor I. Zlătaru și regretatul C. Dobrescu și-a cîștigat rapid în Olanda simpatia spectatorilor și stima tehnicienilor din cele 12 țări participante.

Îmi amintesc că finalele trofeului „Laleaua neagră" au avut loc în sala unui elegant restaurant din Haga, ringul fiind amenajat pe o scenă.

În pauză, care a avut loc la mijlocul reuniunii, am avut onoarea să fim invitați în loja prințului Bernhard, soțul fostei regine Iuliana a Olandei, care a ținut să ne strîngă mîna, aducînd prin cuvinte alese elogii la adresa sportului românesc, deoarece prințul era un admirator și un bun cunoscător al sportului.

La sfîrșit, în cadrul unei frumoase festivități, Ion Covaci a fost declarat cel mai combativ boxer al turneului, primind ca premiu o elegantă valiză de piele, chiar din mîinile lui Jan Hoffman, regretatul președinte al EABA, un devotat prieten al sportului românesc.

După cîteva minute am primit legătura telefonică cu Bucureștiul și din ce loc credeți că am transmis rezultatele finale ale băieților ? Chiar din bucătăria restaurantului, care avea montat pe un perete un aparat de telefon. Tocmai acolo găsise centrala din Haga locul cel mai „propice" ca să pot vorbi în liniște. Bucătarii încetaseră lucrul, nu-și mai făceau... rețetele, uitîndu-se la mine ca la un om căzut din lună. Mirați, probabil, se întrebau între ei ce limbă vorbesc și din ce țară am poposit pe meleagurile lor ?

Ion Covaci, boxer cu un frumos palmares, medaliat cu bronz la campionatele europene de la Roma și București, era o adevărată... „teroare" în rîndul celor de categoria mijlocie mică. L-am urmărit în multe turnee internaționale și chiar dacă a pierdut, am avut satisfacția de a-l vedea cum se dăruiește, cum își cheltuiește eforturile pînă la ultima picătură de energie.

La Jocurile Olimpice de la Ciudad de Mexico, după tragerea la sorți complet nefavorabilă, mai ales lui Covaci, care trebuia din primul tur să-l întîlnească pe neîntrecutul tehnician sovietic Boris Lagutin, brăileanul mi-a spus : „Nea Paule, nu mi-e teamă. Ce, el nu are tot două mîini ca mine ?" Covaci știa să se încurajeze singur, știa să se mobilizeze, ceea ce este foarte important pentru un boxer, pentru un sportiv de performanță. Nu l-a intimidat numele lui Lagutin, care constituia o adevărată carte de vizită scrisă de mult cu litere de aur în boxul internațional.

Ion Covaci a pierdut la puncte meciul cu Lagutin. Dinamovistul, cu felul său disperat, a făcut tot posibilul pentru a-l depăși pe boxerul sovietic.

Tehnicii acestuia Covaci i-a opus vitalitatea, atacul furibund, căutînd să plaseze și una din loviturile sale foarte puternice. N-a reușit, deoarece Lagutin, prevenit probabil, s-a ferit să primească astfel de lovituri. Covaci n-a putut, practic, aplica nici unul din „jaburile" sale preferate. A fost găsit mereu cu brațele îndoite și niciodată nu a dat cu toată puterea. A pierdut clar. În ultima repriză, Covaci a fost lovit cu capul și a boxat cu arcada deschisă.

După meci, în cabina lui Lagutin, veselia caracteristică unei victorii. Campionul sovietic declara televiziunii mexicane : „Am scăpat cu greu de un adversar incomod, care lovea puternic din orice poziție. A trebuit să apelez la toate

cunoştinţele mele pentru a evita «jaburile» românului. Covaci a făcut o partidă de zile mari. Îl felicit. Păcat că nu i-au fost favorabili sorţii".

Covaci îşi desfăcea bandajele de la mîini în cabină şi cîteva lacrimi i se scurgeau pe obrazul înroşit de efort. Campionul român mi-a mărturisit că Lagutin ştie să fenteze extraordinar şi că este un mare tehnician al ringului. Apoi a intervenit medicul nostru, dr. Petre Radovici, care i-a aplicat lui Covaci trei copci la arcada spartă. Covaci ieşise rănit dintr-o luptă în care confirmase încă o dată curajul său deosebit.

Înfrînt de Lagutin, Covaci a fost eliminat chiar din primul tur. Fără îndoială, boxerul român a avut neşansa de a înfrunta pe cel mai bun pugilist din lume la această categorie. Ion avea acum timp liber şi se plimba prin Satul olimpic, înota în piscina amenajată lîngă cinematograful Satului, urmărea antrenamentele boxerilor americani din sala alăturată, viziona mai multe filme pe zi şi seara îşi făcea antrenamentul său obişnuit. Îmi spunea : „Un boxer, ca şi un violonist, trebuie să se antreneze zilnic, altfel... cîntă fals".

Într-o zi, acest boxer teribil, dar pe atunci încă un băieţandru simpatic şi copilăros, bate la uşa camerei mele de la parter şi mă roagă să-i fac rost de 10 insigne sportive ale diferitelor federaţii naţionale. Îl întreb, curios, pentru ce-i trebuie aşa ceva. Mă invită cu el să merg la poarta Satului olimpic, acolo unde se făceau fel de fel de schimburi între localnici şi participanţii la Olimpiadă. Se schimbau monezi, batiste, fulare, brichete, cravate, insigne, brelocuri, fel de fel de mărunţişuri. Mexicanii erau însă mari amatori de insigne europene. Bine, îi zic eu, îţi voi da cele 10 insigne, dar spune-mi şi mie ce vrei să primeşti contra lor ? Ajungem în faţa porţii, o deschidem şi ieşim, trecînd prin faţa zidului Satului olimpic. Aici, pe o bicicletă, un mexican între două vîrste, cu un clasic sombrero pe cap, avea pe ghidon doi papagali superbi cu pene multicolore şi ciocuri proeminente. Şi ce ai de gînd ? — i-am spus eu. Crezi că o să-ţi dea bicicleta pentru cele 10 insigne ? Nici nu mă gîndesc, mi-a răspuns Covaci. El vrea să-mi ofere cei doi papagali, care, dacă-i duc la Brăiliţa, se va strînge lumea ca la... circ. L-am tras la o parte pe Covaci şi i-am explicat că practic aşa ceva este imposibil, deoarece nu poţi pleca cu avionul dintr-o ţară străină cu doi papagali de grădină zoologică, măricei, fără să ai şi certificatul necesar. Covaci a regretat. Eu i-am oferit în dar 10 insigne pentru a

face schimb cu alte mărunțișuri, dar nu cu papagalii mexicanului. Am rîs amîndoi, în timp ce mexicanul își scosese din cap sombreroul și se scărpina a pagubă, vorba românului. Noroc că papagalii nu erau vorbăreți, altfel poate învățam și alte cuvinte în limba mexicană.

În dimineața zile de 15 noiembrie 1973, aflîndu-mă la redacție, telefonista de serviciu mă anunță că sînt căutat de Brăila. O persoană oficială din cadrul organizației sportive locale îmi anunța trista veste că boxerul Ion Covaci, lucrător în miliția locală, a fost ucis la datorie cu o seară înainte de către un borfaș care, în intenția de a evada, i-a împlîntat lama unui cuțit în carotidă. O moarte tragică care a impresionat nu numai pe amatorii de box din întreaga țară, ci și pe cei care nu l-au cunoscut pe bravul sportiv Ion Covaci. Asasinul a fost prins a doua zi la Galați, primindu-și pedeapsa cuvenită pentru fapta sa abominabilă.

În memoria lui Ion Covaci, talentatul scriitor Eugen Teodoru a publicat în colecția „Sfinx" cartea „Moartea boxerului", în care este vorba de Ion Covaliu, alias Ion Covaci. O carte care se citește pe nerăsuflate, în care autorul prezintă, în cuvinte frumoase, viața aceluia care a fost campionul de box Ion Covaci, campionul curajului, căzut la datorie.

În fiecare an, organizațiile sportive din Brăila, orașul atît de iubit și îndrăgit de Ion Covaci, organizează o competiție internațională în memoria remarcabilului pugilist dispărut prematur. Iată frumoasele rînduri scrise de Eugen Teodoru în finalul cărții sale „Moartea boxerului" : „Brăila recheamă de obicei vara ecourile acestui gong, împletindu-le cu sirenele bătrînului port și cu șoaptele platanilor din parcul central, fiindcă scrînciobul neostenit al anotimpurilor se oprește cîteva zile aici să convoace în arenă scrimerii cu mănuși într-o întrecere a rememorărilor.

Atunci plutește printre ei silueta eroului. La vestiare, la intrările aglomerate, în tribunele fremătătoare, la masa oficialilor, în careul magic, după ce surîsul lui multiplicat în afișe te-a întîmpinat pretutindeni pe străzi și în vitrine".

Într-o zi voi merge la Brăila și voi așterne pe mormîntul înverzit și plin de flori al campionului curajului, nedat uitării, un buchet de lalele roșii.

Pascualino... jocheul

Pe drept cuvînt se poate spune că boxul argentinian a avut numeroase vedete chiar de primul rang. Să nu vă închipuiți că „mijlociul" Carlos Monzon, care a fost neînvins timp de 12 ani și a deținut centura cu diamante, a fost singurul pugilist din Argentina, autorul atîtor isprăvi demne de invidiat în „careul magic". Istoria pugilatului pe bani ne arată că la 14 septembrie 1923 pe ringul de la „Madison Square Garden", „greul" argentinian Luis Firpo a încrucișat mănușile cu formidabilul campion al vremii Jack Dempsey, în joc fiind pusă chiar centura cu diamante, deținută de nord-american. Cei care au urmărit de la „bordul" ringului această partidă au declarat că în prima repriză Dempsey a fost la un pas de a pierde prin k.o., deoarece uriașul din Buenos Aires i-a expediat o directă între ochi care l-a proiectat pe marele Jack tocmai peste corzi, el aterizînd pe masa presei, spre uluiala ziariștilor. Condeierii boxului argentinian au arătat atunci cu lux de amănunte că lui Dempsey i-au trebuit mai mult de 10 secunde regulamentare pentru a ajunge în ring și a relua „ostilitățile". În repriza secundă, după minutul de odihnă, Dempsey a aruncat în acea furioasă bătălie toate cunoștințele sale, aplicîndu-i lovituri de oțel curajosului Firpo. Acesta a trebuit pînă la urmă să îngenuncheze de cîteva ori pentru ca în finalul rundului 2 să fie declarat învins prin k.o. După acest meci cu cîntec s-au iscat multe discuții, ziariștii argentinieni solicitînd prin articolele lor revanșa, întrucît, după părerea lor unanimă, Firpo trebuia desemnat învingător prin k.o. Dar abil și probabil timorat de forța pumnului lui Firpo, Dempsey nu i-a mai acordat niciodată acestuia revanșa, neacceptînd nici măcar o întîlnire amicală la Buenos Aires.

Fără îndoială, însă, cel mai formidabil boxer argentinian pe care-l clasăm chiar înaintea lui Monzon a fost Pascuale Perez, Pascualino-jocheul, cum îl porecliseră fidelii și numeroșii săi suporteri. Pascuale Perez, născut la 4 martie 1926 la Tupungate (Mendoza), a repurtat mai întîi succese senzaționale pe ringul amatorilor, care au culminat în anul 1948 la Jocurile Olimpice de la Londra cu cîștigarea medaliei de aur la „muscă". Mulți manageri i-au propus apoi lui Pascuale Perez să devină jocheu, deoarece niciodată, chiar cînd se ali-

menta copios, nu depășea greutatea de 50,802 kg, care se cere profesioniștilor la această categorie. Cum se spune în termeni pugilistici, Pascuale Perez avea o greutate naturală care, desigur, i-a facilitat o alimentație abundentă ce nu i-a modificat greutatea, evitînd astfel canonul băilor de aburi pentru a slăbi, abținerea de la o alimentație normală, ceea ce ar fi contribuit la sleirea forțelor sale. Dar Pascualino-jocheul (i se spunea astfel pentru că avea o greutate de jocheu ideală — 48 kg — pentru cursele de galop) a refuzat orice ofertă. Pe el îl tentau meciurile de box, voia să demonstreze că un campion olimpic este capabil să lupte cu succes și în ringul profesioniștilor. Nu a renunțat imediat la „hermina albă". El știa că în ringul „pro" poți avea multe surprize și deși medaliat olimpic cu aur își continuă încă 4 ani ucenicia la amatori. În sfîrșit, la 5 decembrie 1952, urcă pentru prima oară treptele ringului rezervat profesioniștilor și-l înfruntă pe José Ciorino, într-o partidă disputată la Gerli. După 4 reprize, adversarul său cade ca trăznit de fulger de o contră de dreapta la carotidă, fiind declarat învins prin k.o.

Urmează la rînd alte... victime, care vor suferi aceeași corecție de la boxerul... jocheu : Jorge Flores (k.o. — 3), Mario Ahumada (k.o. — 1), Miguel Carasco (k.o. — 5) și John Godoy (k.o. — 4).

La 11 noiembrie 1953, „mașina de pumni" Pascuale Perez obține un succes neașteptat, devenind campion al țării sale. Înaintea meciului cu Marcelo Quiroga, care a avut loc pe ringul celebrei arene „Luna Park" din Buenos Aires, mulți specialiști înclinau să creadă că deținătorul centurii îl va ridiculiza pe acest amator, care pînă atunci nu susținuse decît 6 meciuri la profesionism. Spre necazul admiratorilor lui Marcelo, Pascuale și-a demonstrat clasa și, răsturnînd toate pronosticurile, a obținut un k.o. în „cruce", cum se spune în pugilat (rundul 4), cînd oamenii de colț ai lui Marcelo Quiroga au trebuit să apeleze la toate „sărurile" lor din sticluțe pentru a-l trezi din... somn pe elevul lor.

Pascuale Perez devenise vedeta nr. 1 a boxului argentinian, un om cu o situație financiară apreciabilă. Managerii îi dădeau tot mai mult tîrcoale, iar micuțul argentinian semna contract după contract, repurtînd succes după succes. În decurs de un an, Pascuale Perez și-a înscris în palmares nu mai puțin de 11 victorii. Boxeri talentați, de talia lui Nestor Rojas, Roberto Romero, Pablo Sosa sau Vicente Bruno, au căzut secerați de croșeele lui Pascualino. Juan Bishop a fost

primul său adversar care, la 22 aprilie 1954, la Buenos Aires, a reușit să stea 15 reprize în picioare în fața fenomenalului boxer, care se numea Pascuale Perez. Impresionate de acest extraordinar pugilist argentinian, forurile mondiale îl numesc șalanger la titlul mondial deținut pe vremea aceea de tenacele campion japonez Yoshio Shirai. Managerii japonezi n-au încotro și sînt de acord cu noul șalanger, cu condiția însă ca Perez să se deplaseze la Tokio. Neîntrecutul campion argentinian nu se intimidează și acceptă grelele condiții, de a se bate pentru prima oară în deplasare. Într-o declarație făcută înaintea plecării, Pascuale Perez a spus la Buenos Aires : *„Mă voi întoarce cu centura mondială, nu mă intimidez de cartea de vizită a lui Shirai și nici de alonja sa. Sînt bine pregătit. Am să-l învinq atît de net încît oficialii, dacă sînt cinstiți, nu-mi vor putea declina victoria"*. Și, într-adevăr, Pascuale Perez a imprimat de la prima lovitură de gong un ritm rapid, sufocîndu-și adversarul cu loviturile sale ucigătoare. De multe ori, plimbat dintr-un colț în altul al ringului, japonezul a fost nevoit să se agațe de argentinian pentru a nu se prăbuși. Cu greu a reușit el să ajungă la capătul celor 15 reprize. Desigur, victoria a fost atribuită lui Pascuale Perez, cu o decizie în unanimitate.

Pascuale a fost primit în triumf la Buenos Aires. După medalia olimpică cucerită de el la Londra, acum aducea patriei sale și o centură cu diamante. Organizatorii japonezi erau amărîți de înfrîngerea omului lor. Ei i-au telegrafiat lui Pascuale Perez că dublează bursa dacă va susține meciul revanșă tot la Tokio. Pascuale îl cunoștea acum pe Shirai. În ziua de 30 mai 1955, în prezența a 30 000 de spectatori, adevărați fanatici, primul a urcat în ring japonezul Yoshio Shirai, secondat de o adevărată „armată" de manageri și oameni de colț. După două minute și-a făcut apariția Pascuale Perez, care purta un halat cu culorile Argentinei. De data aceasta, nu se poate spune că întîlnirea a avut un lung istoric. Japonezul a încercat să pornească la atac dar s-a... împotmolit în seriile la plex ale lui Pascuale, care erau executate cu o viteză și eficacitate de maniera unui supercampion. Meciul a fost dramatic, dar la fiecare sfîrșit de repriză Pascuale termina în avantaj. În rundul 5, un croșeu l-a zdruncinat pe Shirai, care s-a înclinat. Atît i-a trebuit lui Perez care, imediat, i-a aplicat un upercut la bărbie și în „cădere" a dublat lovitura cu o laterală de stîngă la maxilar.

Cu arcadele sparte şi pometii tumefiaţi, Shirai a poposit la podea fără răsuflare, după 10 secunde fiind ridicat şi condus în colţ de un medic şi antrenorul său. Pascuale Perez impresionase spectatorii, dovedindu-le din nou că este un mare campion, arătînd lumii întregi că centura cu diamante se află în mîini bune. Timp de 6 ani Pascuale Perez, care se menţinea în greutatea sa naturală, a deţinut titlul de campion al lumii, obţinînd succese răsunătoare. El şi-a apărat cu brio centura în faţa lui Leo Espinosa (b.p. — 15), Oscar Suarez (k.o. — 11), Ricardo Valdez (k.o. — 5), Day Dower (k.o. — 1), Young Martin (k.o. — 3), Dommy Ursua (b.p. — 15), Kenji Yonekura (b.p. — 15) şi Sadao Yaoita (k.o. — 13).

La 34 de ani, în plină glorie sportivă, Pascuale Perez continua încă să profeseze meseria de boxer. Era de acum totuşi uzat, prea bătrîn pentru acest sport care cere riscuri şi eforturi deosebite. Nu mai avea aceeaşi forţă în lovituri, nu mai avea energia extraordinară în lupta corp la corp, devenind şi el vulnerabil. Tinereţea l-a părăsit, el intrînd în partea a doua a vieţii. La 16 aprilie 1960, pe un ring din Bangkok, apunea „steaua" lui Pascuale Perez... „jocheul" ringului. Făcea eforturi disperate de a-şi păstra centura, însă „pistonul" de stînga al filipinezului Pone Kingpetch funcţiona ireproşabil şi argentinianul era învins la puncte, după un meci memorabil.

Managerii de peste Ocean, prezenţi în fotoliile de ring ale arenei, şi-au dat seama, totuşi, că meciul revanşă ar coincide cu o afacere grasă pentru ei. Şi revanşa a fost programată la Los Angeles, pe... ring neutru. S-a făcut o propagandă deosebită pentru partida retur Kingpetch—Perez, care s-a încheiat cu un mare insucces pentru Perez, făcut k.o. în repriza a 8-a.

Pe argentinian nu-l mai ţineau picioarele, începuse să sufere din cauza traumatismelor, a rănilor căpătate în cursul atîtor lungi şi epuizante partide. Nu va renunţa la box, evoluînd în ring pînă la 15 martie 1963, cînd avea 37 de ani şi... 49 kg (cu 2 kg sub greutatea muştelor). Ultimul meci l-a susţinut la Ciudad de Panama, oraşul inegalabilului Al. Brown, în faţa lui Eugenio Hurtado. Ridiculizat, Perez este făcut k.o. în repriza a 3-a, renunţînd definitiv la acest sport, după 91 de meciuri susţinute (56 victorii prin k.o., 27 la puncte, un meci nul, 4 partide pierdute la puncte şi 3 prin k.o.).

Pascuale Perez, o adevărată glorie a boxului argentinian, nu a fost un om bogat. Este ştiut că meciurile de categorii

mici la profesionism, chiar cele pentru campionatul mondial, nu se plătesc cu burse mari ca cele de la categoriile mijlocie, semigrea sau grea. Înaintea morții sale premature (20 ianuarie 1977 — nu împlinise 51 de ani), din cauza eforturilor prelungite și a loviturilor primite la ficat (a decedat în urma unei maladii hepatice), Pascuale Perez era instructor de box. Pe ultimul său drum, mii de amatori l-au condus pe micuțul Pascuale Perez, fost campion olimpic și mondial, boxerul de categorie muscă care, datorită talentului său, a făcut să se vorbească elogios de pugilatul din țara lui Firpo, Bonavena și Monzon.

Într-o vară extrem de călduroasă mă aflam, alături de Lucian Popescu, pe terasa sălii de antrenament a clubului „Progresul", din spatele actualului hotel „Intercontinental". Nea Lucică „trăgea" dintr-o țigară „Snagov" și urmărea cu atenție cercurile de fum. Avea o mare plăcere și un calm deosebit de a le privi pînă dispăreau. Din 3 în 3 minute, fostul triplu campion al Europei pronunța cuvîntul „taim" (time) și atunci Netea, Bariciu, Marin Anghel, Ion Marin, fostul campion național al semimijlociilor, regretatul Schnap și atîția alții începeau lucrul la sac sau săritul corzii. L-am provocat la o discuție pe marginea calităților lui Pascuale Perez. Nu cumva acest pugilist argentinian avea o metodă specială de antrenament ? Lucian Popescu, care a luptat și el cu succes ca muscă (primul său titlu de campion european l-a cîștigat la această categorie, bătîndu-l înainte de limită pe francezul Kid Oliva), mi-a spus : „Perez a fost înzestrat cu o greutate naturală. Acest lucru înseamnă foarte mult în box. El se alimenta normal, nu ținea nici un fel de regim. În plus, se antrena foarte mult și avea o viteză fantastică în execuția loviturilor, depășind net la acest capitol toți adversarii. Important la Perez era că nu trebuia să slăbească. În box, dacă slăbești și nu te alimentezi cum trebuie, ești pierdut. Uite, în cazul meu, dacă am crescut în greutate și n-am mai putut face categoria muscă, n-am acceptat să slăbesc și am trecut la categoria imediat superioară. Cînd am depășit și limitele „cocoșilor", am luptat ca „pană" și așa mai departe. Ca antrenor nu ai voie să stopezi ascensiunea unui boxer din cauza greutății, nu trebuie să te joci cu sănătatea elevilor, punîndu-i să slăbească cîte 5—6 kg. Dacă ai tehnică, poți să te evidențiezi cu succes și la alte categorii".

Și într-adevăr, nu se poate spune că Lucian Popescu nu s-a descurcat și la alte categorii atunci cînd a crescut în greutate. O dovadă sînt cele 3 titluri continentale cucerite la „muscă", „cocoș" și „pană".

„Eliberați ringul, începe repriza a 3-a!"

Amatorii de box cunosc cu toții foarte bine vocea celui mai bun crainic al galelor noastre, Ion Argăseală, funcționar la Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, unul dintre vechii slujitori ai acestui sport, care de ani de zile anunță cu sobrietatea sa recunoscută pe învingători sau învinși. El este acela care atrage atenția atît oficialilor, cît și antrenorilor — și de ce nu am spune-o, de multe ori chiar și nouă gazetarilor — cu clasica frază : „Eliberați ringul, începe repriza a 3-a !" — că trebuie să ne îndreptăm din nou privirile asupra „careului magic". Înainte de a răsuna gongul, Argăseală își face cîteva însemnări, potrivindu-și mai bine ochelarii. În timp ce se fac ultimele preparative înaintea asaltului dintr-a... 3-a, arbitrul de ring, Constantin Chiriac, părăsește colțul neutru și se îndreaptă către mijlocul ringului, dictînd „box" și meciul continuă.

Cu prilejul unor gale contînd pentru „Centura de aur" de la București, ziaristul italian Giuliano Orlando din Milano m-a întrebat de cînd arbitrează C. Chiriac și dacă vreodată și-a pus mănușile de box. „Dar de ce ? l-am întrebat, îți face impresia că nu este un arbitru bun ?" Ziaristul italian a rămas puțin cam surprins de întrebarea mea, spunîndu-mi că-l consideră pe Chiriac printre cei mai demni purtători ai ecusonului de arbitru internațional AIBA din lume. Discuția mea cu Orlando a fost interesantă și desigur că i-am dat toate amănuntele în legătură cu arbitrul Constantin Chiriac.

Consiliul popular al municipiului București. Vis-à-vis de această clădire din fața grădinii Cișmigiu, la etajul II, secția „Aprobări speciale", lucrează de ani de zile inginerul Con-

stantin Chiriac, arbitru internațional AIBA și fost boxer. Fratele mai mic al fostului triplu campion național Ion Chiriac a practicat boxul între 1945 și 1949 ca amator la clubul „Sportul Muncitoresc", evoluînd în cadrul categoriilor „cocoș" și „pană".

Chiriac a susținut 54 de meciuri, obținînd 40 de victorii, 8 meciuri nule, suferind 6 înfrîngeri, fiind selecționat în lotul olimpic pentru J.O. de la Helsinki. Așadar, C. Chiriac știe, chiar pe pielea lui, ce înseamnă să primești o lovitură, intervenind întotdeauna la timp în cursul meciurilor în care unul din combatanți suferă sau este pe punctul de a fi scos din luptă. Printre învinșii lui Chiriac figurează nume consacrate în boxul nostru amator ca, de pildă, I. Chendreanu, I. Mantoma sau D. Adam.

Renunțînd la activitatea competițională, ing. C. Chiriac n-a abandonat însă și ringul, devenind, în 1965, la Berlin, în urma unui examen, arbitru internațional. De-a lungul lungii sale cariere de arbitru C. Chiriac a condus ostilitățile în ring în nu mai puțin de 2 837 de partide, printre cei care au... făcut pasul înapoi sau au răspuns la comenzile sale de „box" figurînd mari campioni ca Teofilo Stevenson, George Foreman, frații Leon și Michael Spinks, Dan Pozniak, Ray „Sugar" Leonard, Zbigniew Pietrzykowski, Laszlo Papp și atîția alții.

Desigur că, dirijînd atîtea întîlniri ing. C. Chiriac a trecut prin multe emoții inerente unui arbitru în ring și nu se poate să nu-și aducă aminte cu mai multă sau mai puțină plăcere de unele întîmplări inedite petrecute în timp ce el se afla în postură de director de ring. De aceea, vizitîndu-l, l-am rugat să ne povestească cîteva din aceste întîmplări, dorite sau nu de orice arbitru.

„Imaginați-vă că în cei 25 de ani de cînd urc treptele ringului ca arbitru — a început C. Chiriac discuția noastră —, incluzînd, printre altele, și participarea, în această calitate, la trei ediții ale Jocurilor Olimpice, la două „mondiale" și la mai multe „europene", situațiile „deosebite" din ring nu mă puteau ocoli.

Amintiți-vă numai de meciul de prin '58—'59 dintre Dumitru Gheorghiu și Mihai Nicolau, finală de campionat republican, cînd pe un atac al primului și o eschivă a celui de-al doilea, l-am văzut pe Gheorghiu „proiectat" printre corzi pe... gazonul Stadionului Republicii ! Nu prea convins că în 10 secunde cel căzut de pe platforma ringului o să

reușească să reia lupta, am început să-l număr, fiindcă așa spunea regulamentul !

Știți la a cîta secundă a fost, din nou, în ring Gheorghiu ? La a șasea !... Și lupta a continuat, cu un Gheorghiu tot atît de viguros și dornic de victorie. „Performanța" lui cred că nu poate fi egalată nici de cel mai iscusit cascador ! Să cazi (cam „în cap") de la cca 1,40 m înălțime, să te „încurci" și să te „descurci" printre niște cabluri de reflectoare (gala se desfășura în nocturnă), să ocolești ringul, să-i urci treptele și să fii în poziție de gardă, totul în numai 6 secunde, este într-adevăr un „record" în materie !

Am avut însă un caz cînd, într-o astfel de situație, am cam lăsat regulamentul deoparte ! Boxa, la Amsterdam, regretatul Ion Covaci. Adversar îi era un olandez... O primă repriză „cuminte", dar o a doua... cu „probleme" ! În primul minut al acesteia, o serie de lovituri reușite ale lui Covaci, încheiate cu un croșeu cum numai Ion știa să-l aplice, și... adversarul a „zburat" printre corzi !... Rămas numai cu tălpile picioarelor prinse de corzi, avînd capul și restul corpului „atîrnate" în afara ringului, olandezul se „chinuia" să... facă „ceva" !

Am schimbat o privire cu Covaci și... „ne-am înțeles" să-l ajutăm pe nevinovatul „evadat" ! „Măsura" luată era contrară regulamentului, dar motivată de situația disperată în care se găsea adversarul, lovit puternic (un fotoreporter inspirat a prins momentul respectiv, redat în fotografia pe care v-o pun la dispoziție).

După ce l-am readus pe olandez în ring, am început să-l număr, hotărît să-l declar k.o., întrucît era „marcat" vizibil atît de lovituri, cît și de... „întîmplare". Ei bine, în timpul numărătorii, știți ce a putut face olandezul ?... Așa „groggy" cum era, a mers la Covaci și... l-a sărutat, a venit la mine și mi-a strîns mîna care tocmai marca secunda „5" a numărătorii și apoi s-a dus în colțul său, determinîndu-și antrenorul să arunce prosopul ! În astfel de situații, regulamentul spune că se oprește numărătoarea și boxerul în cauză este declarat învins prin k.o. Mi-am asumat totuși, pentru a doua oară, răspunderea și — încălcînd regulamentul — am dictat „abandon" ! Prea plină de sentiment fusese „recunoștința" pugilistului olandez pentru ajutorul primit, prea demnă modalitatea de a renunța la luptă, pentru a nu-i oferi satisfacția deciziei pe care și-a dorit-o !

Hai să vă mai spun o „întîmplare" !... Prin 1970, la un turneu ce se desfășura la Minsk, arbitram meciul dintre bulgarul Kostadinov și boxerul sovietic Turinin, meci de categorie muscă, dar cu lovituri de... semigrei! Prin minutul doi al reprizei a 3-a, ambii boxeri erau de-a dreptul sleiți de puteri, în așa fel încît nu mai puteau ridica nici mîinile, cu atît mai puțin să mai aplice vreo lovitură. Nici unul însă nu se afla în acea stare de „la pămînt", amîndoi erau lucizi, dar „tăiați", cum se mai spune în sport ! Știți ce am făcut ?... Am spus un „STOP" de a amuțit sala, am început să-i număr pe amîndoi și... ghinion ! Pe la secunda „4" și-au revenit... spectatorii, luîndu-mă „în primire" (știți dv. cum...). Cine credeți că „m-a salvat" și cum ? Cei doi combatanți înșiși. Pe la secunda „7" s-au luat de mînă (mai bine-zis, de mănuși) și s-au așezat frumușel pe podea în mijlocul ringului !

Am continuat numărătoarea pînă la „10", am dictat „dublu k.o." și — conform regulamentului — decizia care s-a dat a fost „la puncte" pentru cel care acumulase mai mult pînă la momentul „cu pricina". Era o „noutate" pentru spectatorii din Minsk, cărora, în mod operativ, crainicul reuniunii le-a explicat prevederea regulamentară și care, spre „liniștea" și satisfacția mea, au aplaudat acest meci mai mult decît pe celelalte, cu toate că învingător a fost declarat bulgarul... După doi ani, Kostadinov devenea campion olimpic !

Dar cîte „de-astea" nu v-aș putea spune ! ?... V-aș „povesti" cum în '76, la Montreal, era cît pe-aci să-l descalific pe unul din cei doi frați Spinks. V-aș mai spune că singurul antrenor din țară care m-a recuzat în a-i „oficia" boxerii a fost... fratele meu !".

Cea mai lungă... numărătoare

Au trecut 55 de ani de cînd în cel de-al doilea meci dintre titanii ringului : Jack Dempsey și Gene Tunney, meci disputat la 22 septembrie 1927 la Chicago, Tunney și-a apărat, nu fără a trece prin emoții, centura cu diamante a „greilor". În pofida faptului că a trecut mai bine de o jumătate de secol, grație unei emisiuni „Careul magic", prezentată de

televiziunea noastră, tinerii amatori de box au avut prilejul să urmărească această întîlnire pe care istoria boxului mondial a intitulat-o „Cea mai lungă... numărătoare". Este cunoscut faptul că în acea memorabilă partidă Jack Dempsey a ratat ultima ocazie de a-l învinge pe Gene Tunney și a-și lua revanșa pentru înfrîngerea suferită din partea campionului în urma unor lovituri dure primite la figură. Tunney a stat într-una din reprize mai mult de 17 secunde la podea. Dempsey putea cîștiga înainte de limită, însă a încălcat regulamentul, deoarece n-a trecut în colțul neutru, pierzînd multe secunde de care Tunney a profitat. Era recomandabil ca Dempsey să-și stăpînească nervii și să respecte indicația arbitrului. Desigur, el cunoștea regulamentul, dar, ca orice om depășit de grabă, a greșit copilărește.

De cînd datează primul regulament de box ? este întrebarea pe care mi-a pus-o odată un cititor, probabil un mare admirator al lui Dempsey. Se știe din documentele păstrate din cele mai îndepărtate timpuri că boxul s-a... „născut" cu mai bine de 5 000 de ani în urmă. Primul boxer al timpurilor moderne pare să fi fost un anume Tom Figg. Acesta și-a făcut apariția prin anul 1719 la bîlciurile din Anglia, provocînd la întrecere pe oricine dorea să-și măsoare forțele cu el. Tom Figg se servea însă, în afara pumnilor, de un „baston" cu care-și lovea adversarii, de aceea cei mai mulți dintre istoricii „artei nobile" înclină să-i acorde altcuiva „paternitatea" boxului modern. Este vorba de hamalul și barcagiul londonez Jack Broughton. Acesta avea o forță colosală. A rămas înscrisă în istoria acestui sport disputa pe care hamalul londonez Jack Broughton a avut-o cu marinarul Jack Slack. Aceștia au boxat timp de 121 ore, întrerupîndu-și întrecerea numai la căderea nopții și reluînd-o a doua zi în zori ! Jack Broughton a cîștigat această partidă fără egal. Lui Jack Broughton, care a deschis prima sală de antrenament pentru pugiliști, pregătind o pleiadă de mari campioni, îi este atribuită și redactarea *primului regulament de box*, în anul 1738. Acesta prevedea cîteva lucruri interesante. Astfel, „ringul" era un „pătrat de un yard" desenat cu creta în mijlocul arenei. După fiecare cădere la pămînt sau depășire a liniei, secunzii trebuiau să-și conducă din nou elevul la marginea careului.

Cît timp nu se găseau în interiorul careului, boxerii nu aveau voie să se lovească. Pugiliștii, de comun acord, alegeau două persoane din asistență care îndeplineau sarcina de

arbitri. Regulamentul preciza că este strict interzis să loveşti adversarul aflat la pămînt, să-l loveşti sub centură, să-l tragi de chiloţi şi de... jartiere.

Iată că, deşi de la 1738 pînă în seara zilei de 22 septembrie 1927 trecuseră 189 de ani de la editarea primului regulament, Dempsey a încercat să-l lovească pe Tunney aflat la podea şi, din cauza nervilor, să încalce o regulă a „fair-play"-ului. Numai că arbitrul, calm, nu şi-a pierdut capul şi a făcut ordine. Dempsey, astăzi în vîrstă de peste 80 de ani probabil că regretă acel gest.

Şi pentru că am vorbit în aceste rînduri de marinarul Jack Broughton, tot el a fost şi inventatorul mănuşilor de box. Mai întîi el le-a folosit numai la antrenamente, întrebuinţarea lor oficială în cursul meciurilor fiind amînată cu aproape un secol şi jumătate.

Revenind la acest meci, voi reda cîteva rînduri din cartea „Viaţa este o luptă", scrisă de campionul mondial Gene Tunney, care comentează pe larg „cea mai lungă... numărătoare". Iată ce scrie regretatul campion, decedat în anul 1978: „După vechiul regulament internaţional, Dempsey avea dreptul să stea lîngă mine, în timp ce arbitrul mă număra, pentru a mă lua imediat în primire. În anul 1923, a fost introdus la New York un nou regulament, după care boxerul aflat în picioare era obligat să se retragă în colţul neutru, unde nu se aflau antrenorii. Ley Flynn, antrenorul lui Dempsey, ceruse în mod expres să se respecte acest nou regulament şi meciul meu cu Dempsey s-a disputat conform dorinţei managerului său. Desigur că, în zăpăceala aceea, cînd Dempsey m-a văzut la podea a uitat de noul regulament şi a vrut să mă lichideze. Arbitrul i-a atras atenţia că trebuie să plece în colţul opus, însă Jack, îndîrjit, n-a înţeles că ceea ce făcea cronometrorul nu era o numărătoare oficială. Foarte bine a procedat deci Barry Dave, arbitrul meciului, care l-a luat pe Dempsey de braţ şi l-a condus în colţul neutru. Apoi, normal, a venit lîngă mine să mă numere. Este drept că am beneficiat de o lungă numărătoare şi am profitat de această ocazie unică. În timp ce mă odihneam la podea eram complet lucid. Am observat greşeala lui Dempsey şi am ştiut să profit de ea. Eram conştient că dacă mă ridic imediat nu scap de rafala lui Jack. Se ştie că la „8" mai eram la podea. Dar am profitat şi de ultima secundă pentru a mă reface şi a nu mă expune. Cînd m-am ridicat am început un joc de picioare

Fostul campion mondial Joe Louis donînd în anul 1942 un cec în valoare de 36 146 dolari Armatei americane. În mijloc, managerul Mike Jacobs

Astăzi, galele noastre de box au loc în arene moderne: Palatul Sporturilor și Culturii în timpul unei reuniuni internaționale

D. *Călinescu (stînga) și*
D. *Teișanu*

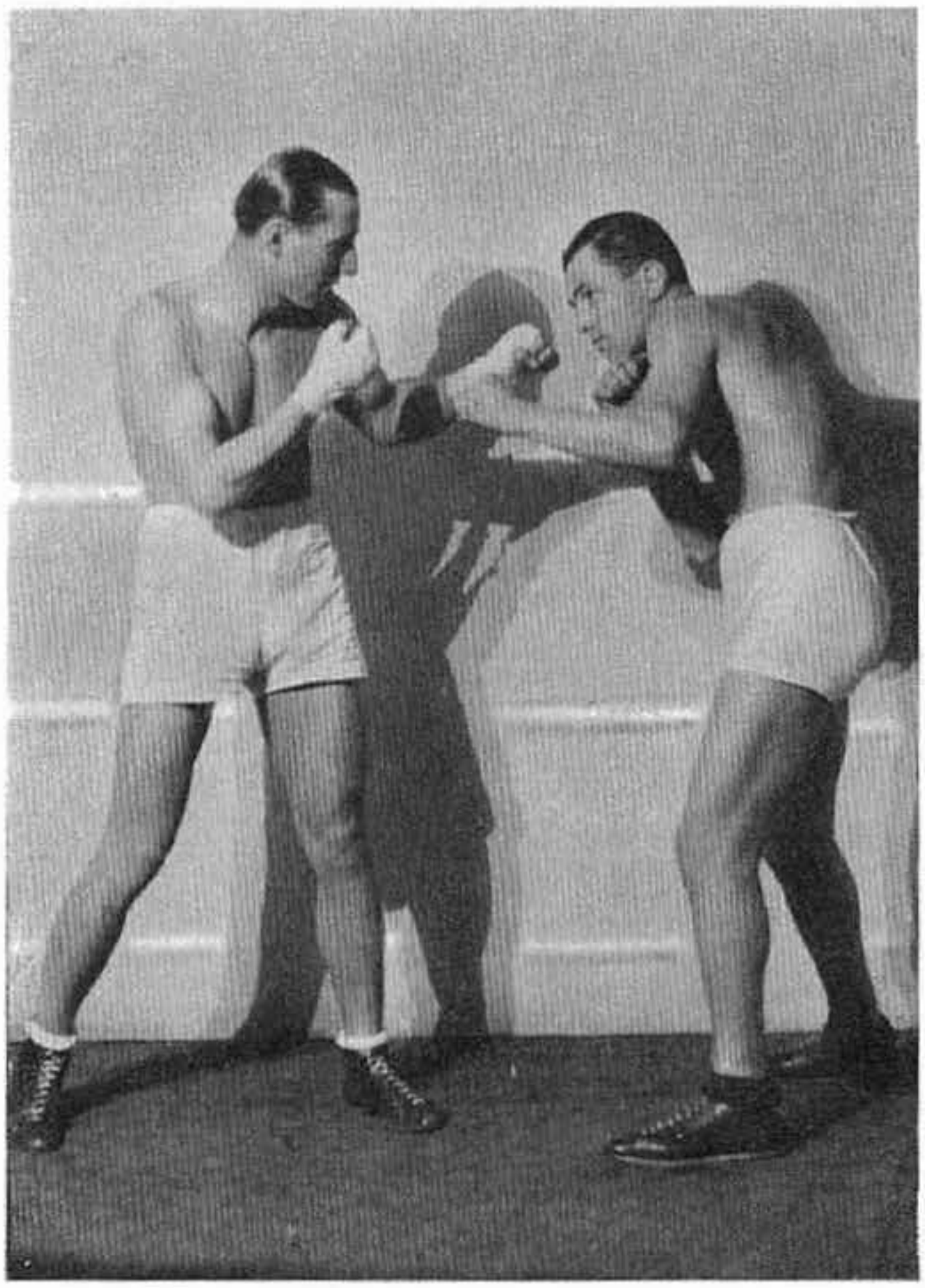

Delegația noastră la turneul «Laleaua neagră»

Ion Monea, în plin atac

Mult comentatul George Foreman

Moți Spakov, spărgînd fontă înaintea meciului cu D. Pavelescu

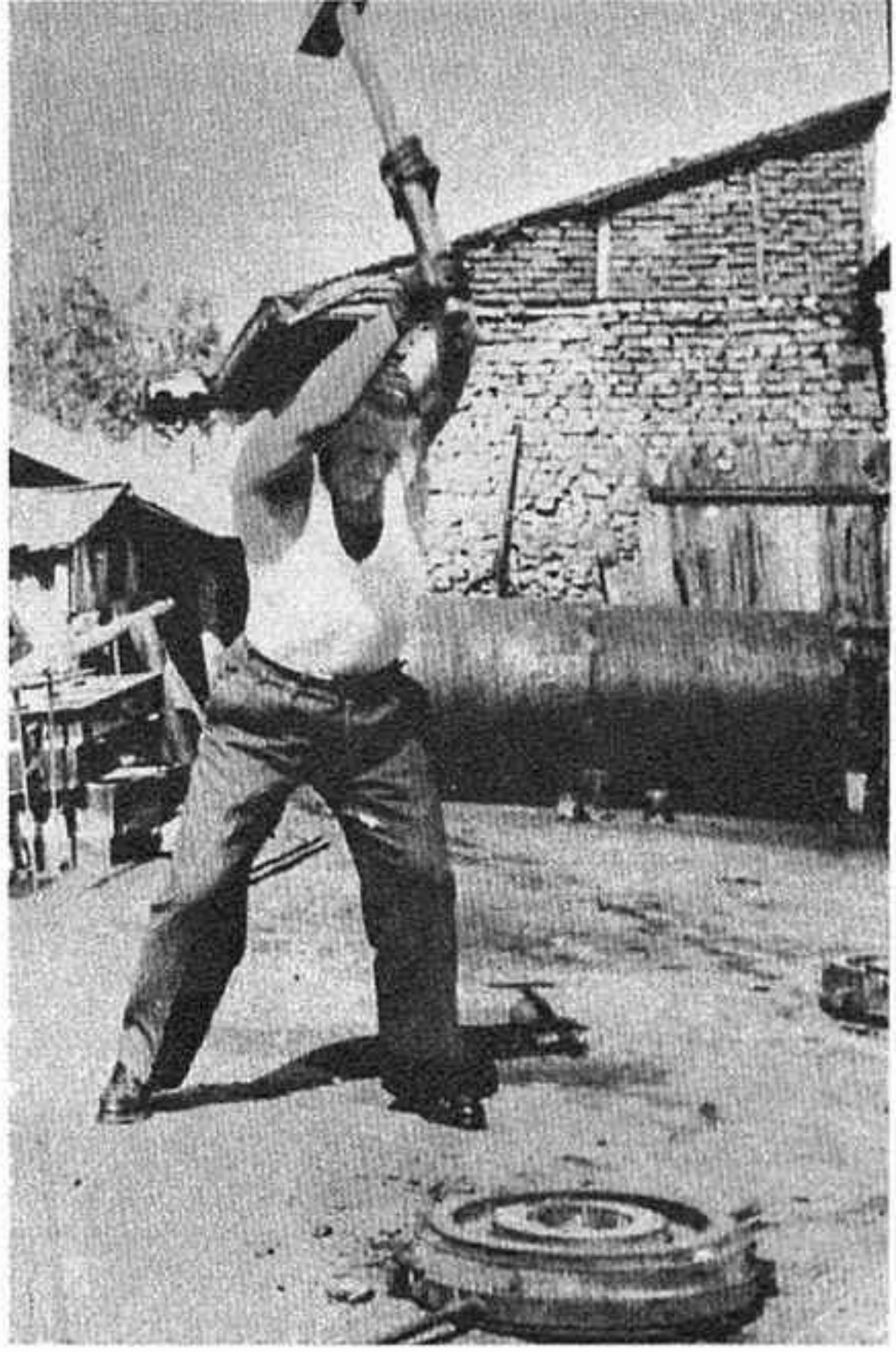

Autorul, ca delegat la un congres (Niamey.)
Sosirea pe aeroport

Prof. dr. docent Valerian Popescu

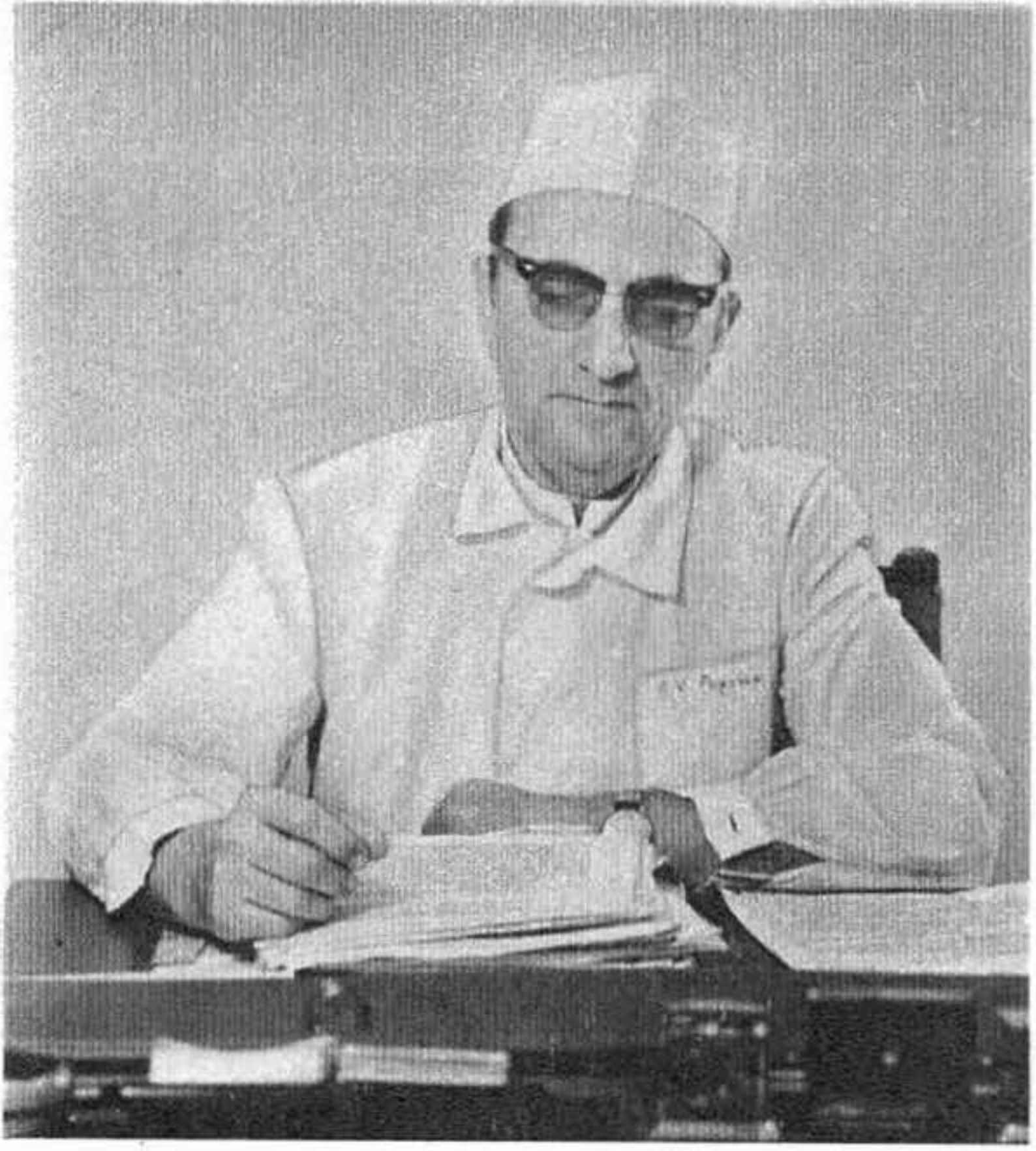

La un congres pe meleaguri africane. Ultimul din dreapta, președintele EABA, francezul Bernard Restout

Gh. Negrea (dreapta), atacînd în meciul cu V. Mariuțan

Al. Năstac, în celebrul meci cu Rîșkiev (stînga)

Arbitrul C. Chirlac și I. Covaci readucîndu-l în ring pe boxerul olandez

Între Ion Alexe și Victor Alain, campionul Franței

Constantin Nour

Lucian Popescu, fost triplu campion al Europei

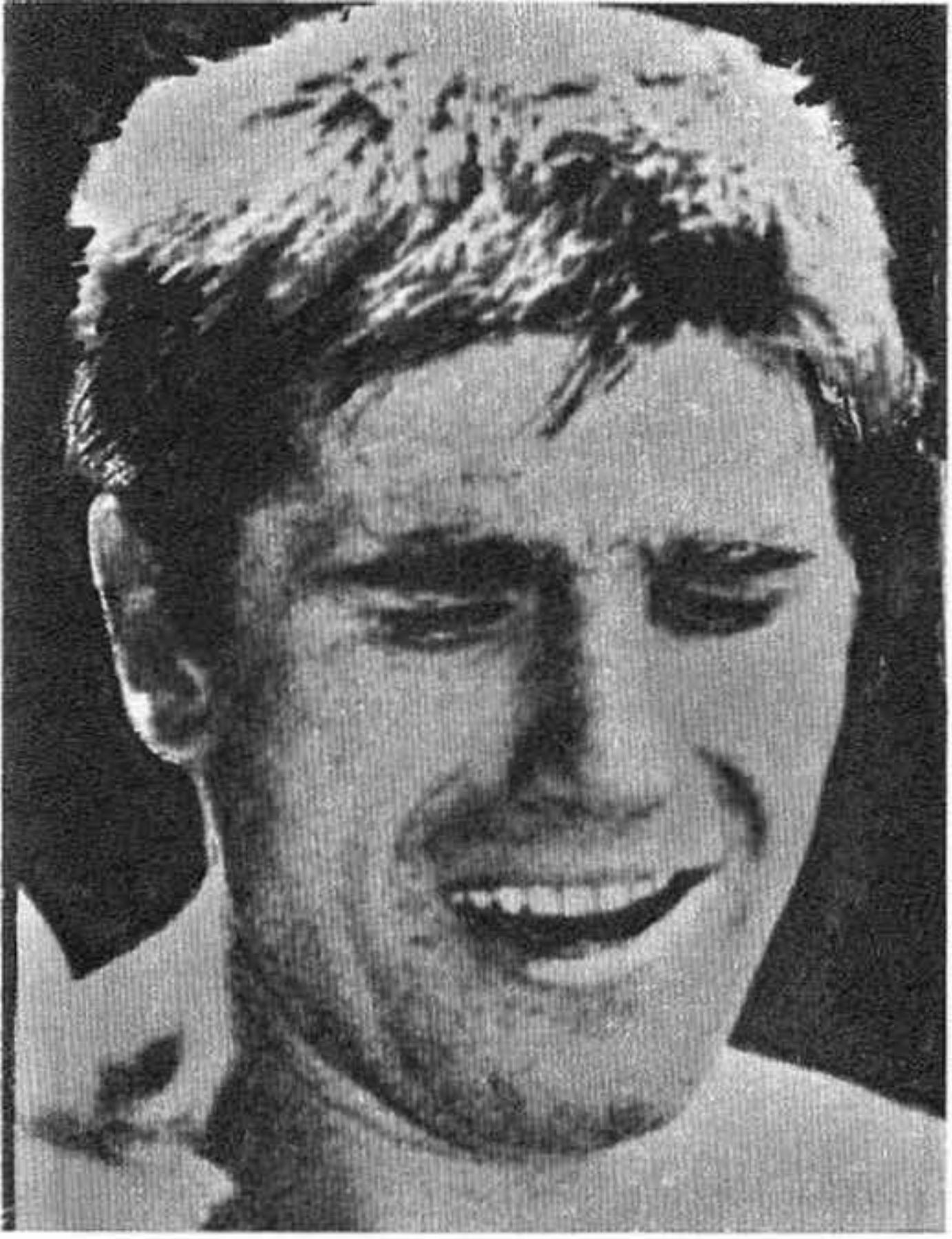

Lacrimi pentru Nino

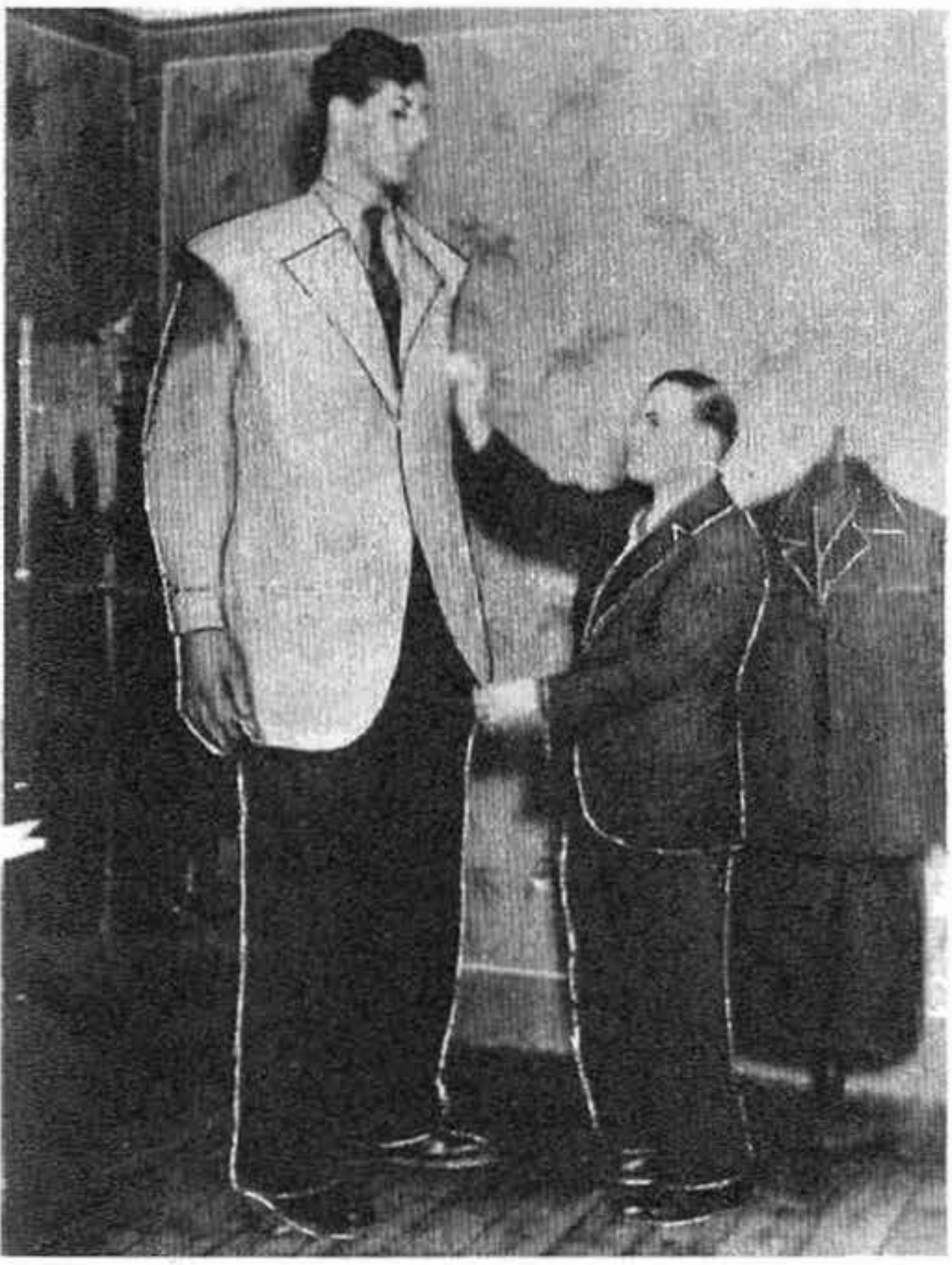

Gogea Mitu la proba... a doua

Sosirea la Saint Brieuc

Holmes, expeditiv în partida cu Spinks

Kid Chocolate

Ion Chiriac, o fostă mare vedetă a boxului românesc

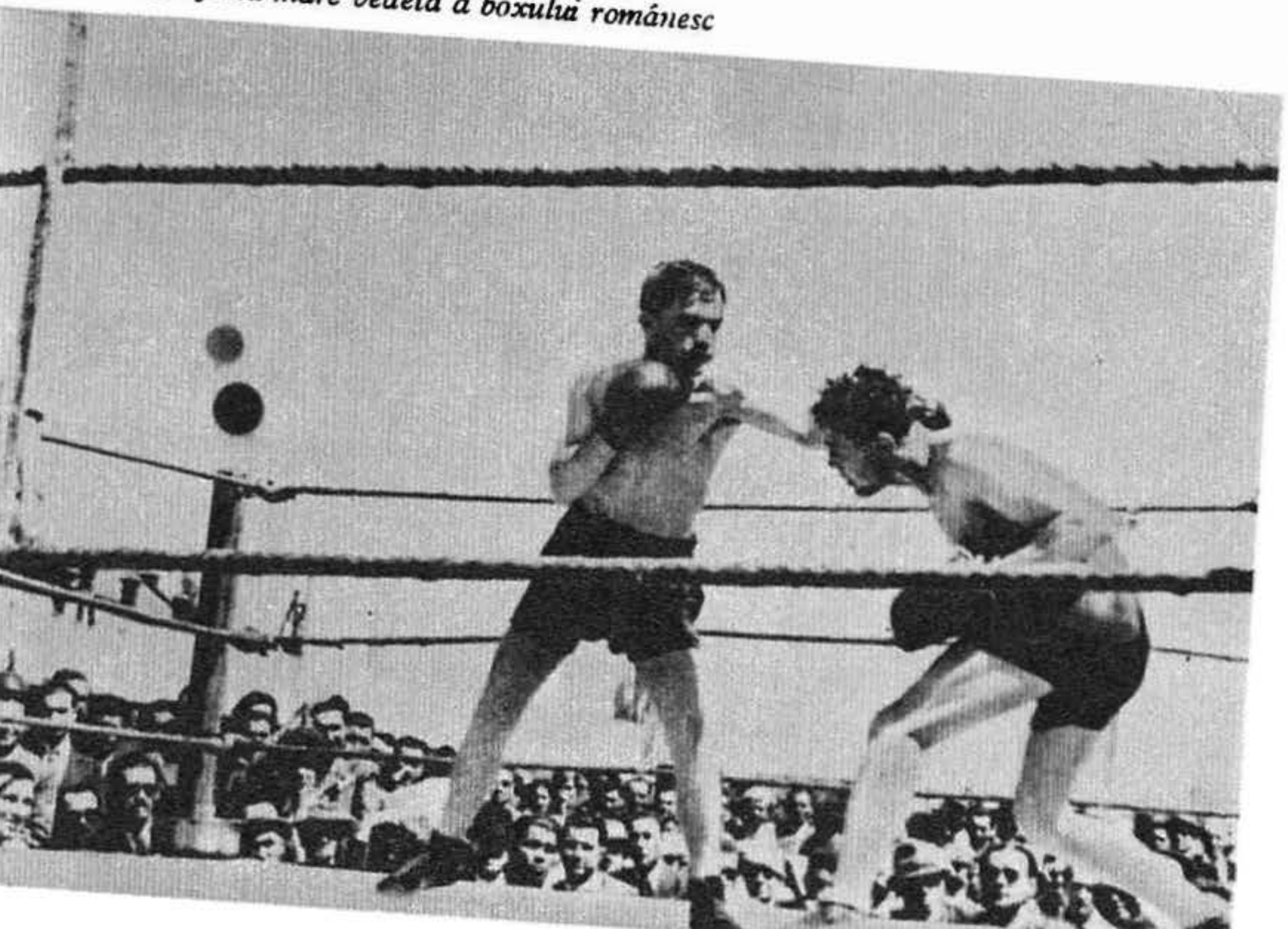

Autorul, împreună cu John Castle, fost vicepreședinte AIBA

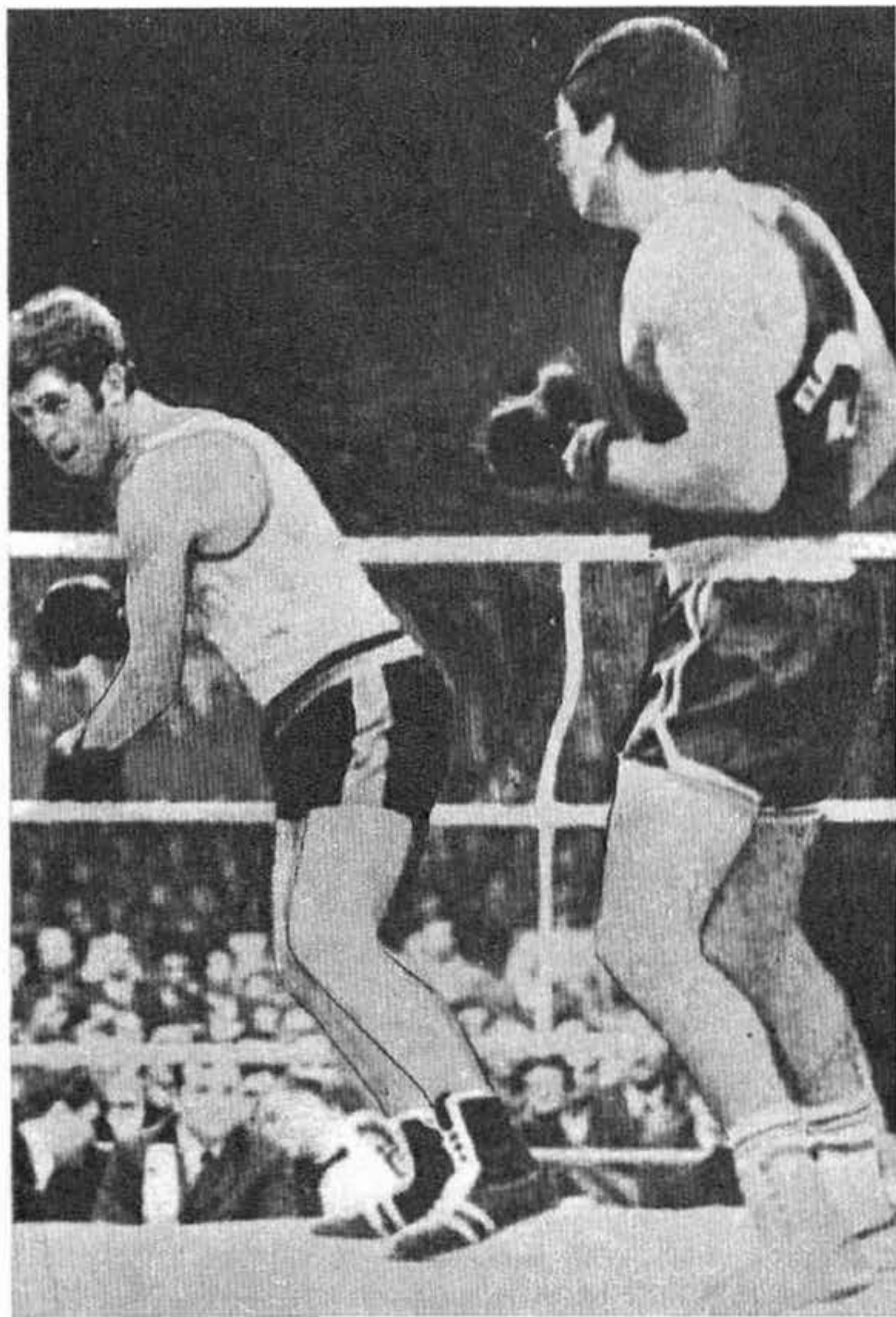

Mate cel Voinic

Simion Cuțov, afectat după înfrîngerea de la Havana

La Paris, Gogea Mitu în compania piticilor de la Circul Medrano

Vasile Roșca

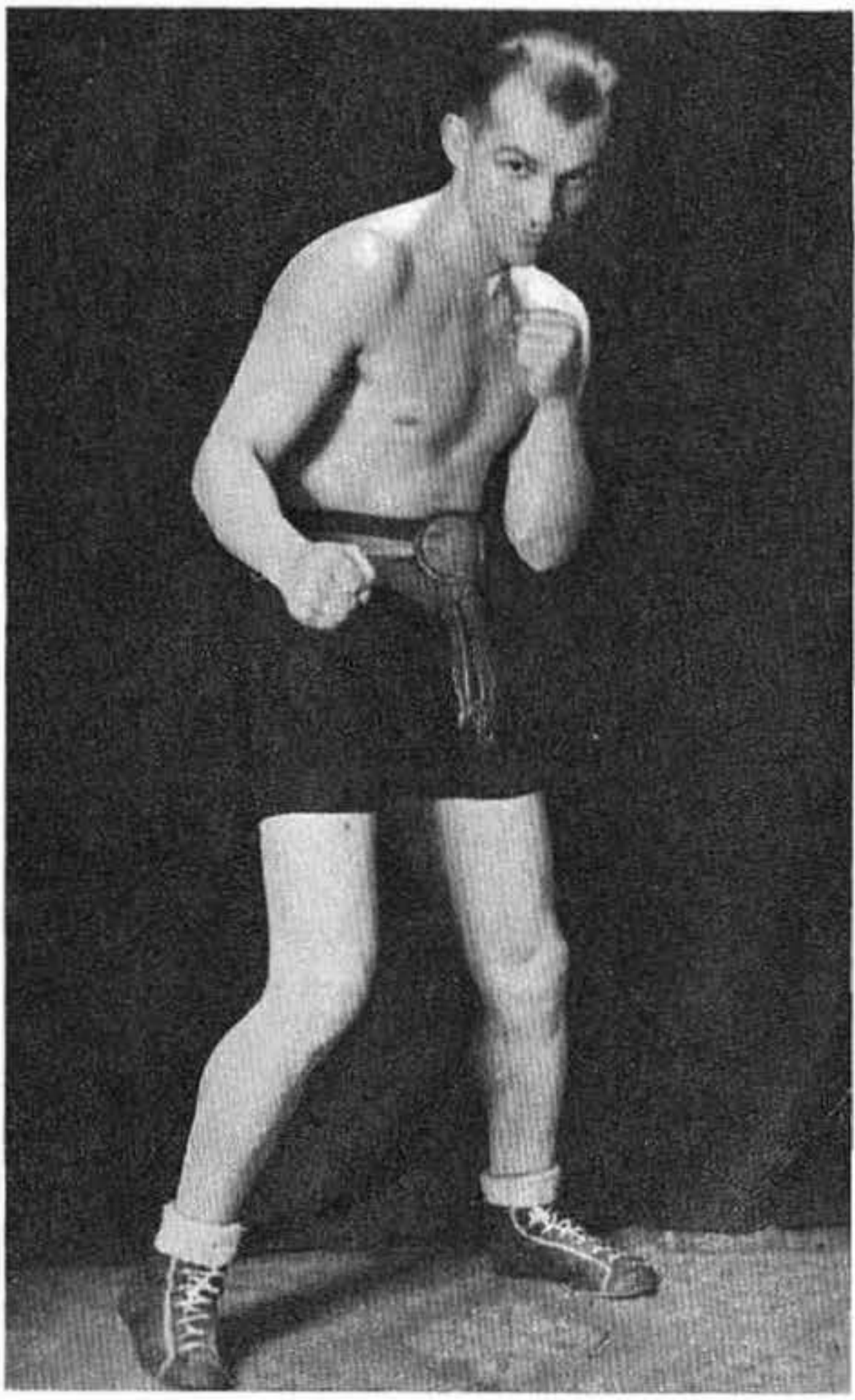

Gh. Popescu, fost șalanger la titlul european

13 aprilie 1938. Al. Brown îl face k.o. în repriza a 8-a pe Val. Angelman (Franța)

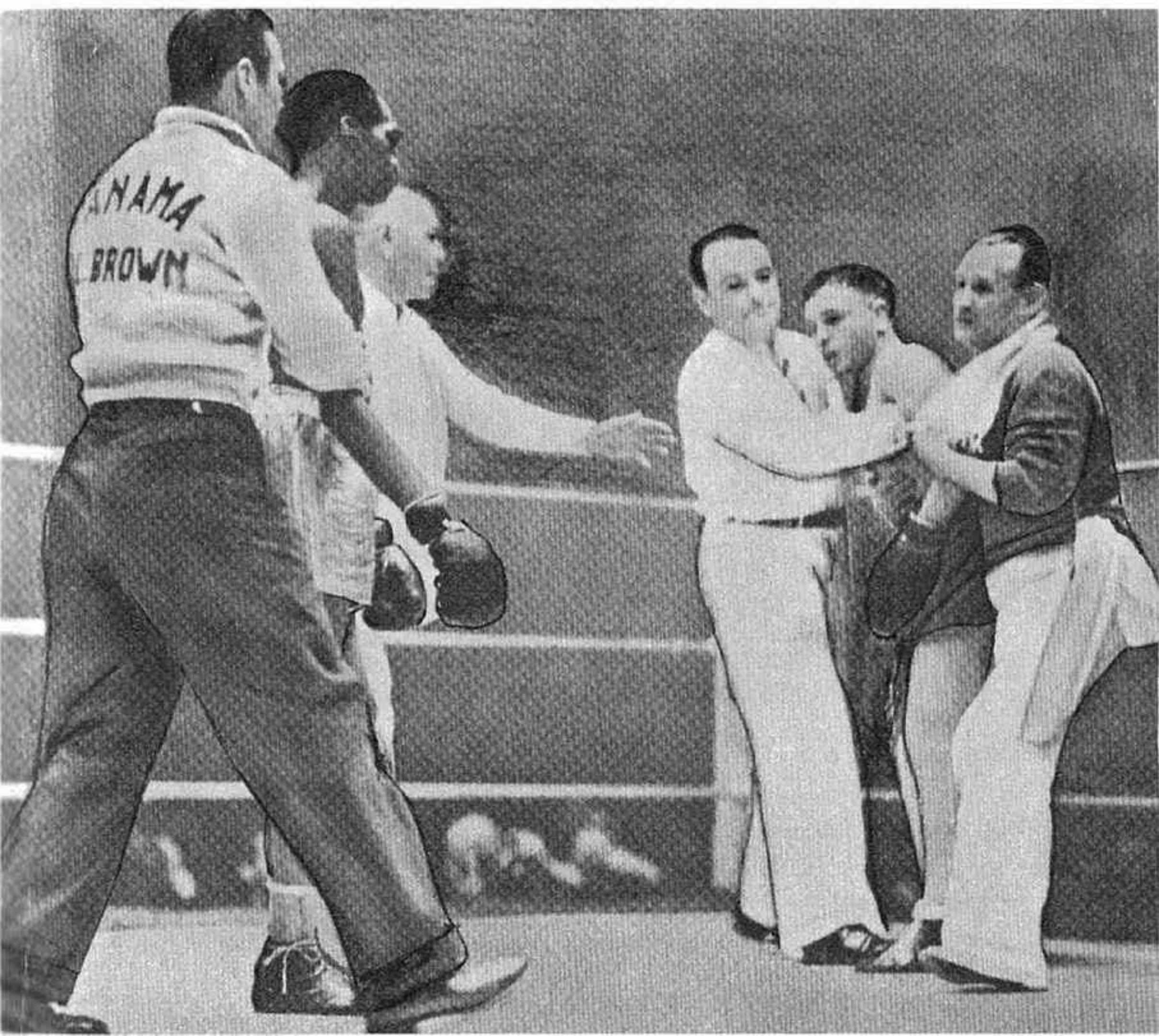

Patru campioni de altă dată (de la stînga la dreapta) : regretatul Puiu Nicolae, C-tin Ciu Ion Monea și Florea Pătrașcu

Crainicul Ion Argăseală : «Eliberați ringul, începe repriza a 3-a!»

drăcesc, evitînd schimburile cu Dempsey și am eschivat toate loviturile. Săream în lături, înapoi, cu o agilitate de panteră. Dempsey mă urmărea înverșunat dar nu reușea nici măcar să mă atingă. Spre sfîrșitul reprizei, obosit, a încetinit alura, sunetul gongului punînd punct reprizei."

Tunney arată apoi cum a reușit la rîndul lui în repriza următoare, cînd Dempsey și-a neglijat garda, să-l contreze cu o dreaptă la bărbie și să-l expedieze la podea spre stupefacția mulțimii. Apoi, net superior, Tunney a controlat ultimele reprize, obținînd verdictul la puncte, care i-a permis să-și păstreze centura „greilor."

Profesorul

Prin februarie 1976 mi-a apărut un hematom sub maxilarul stîng. De unde această „umflătură", cînd n-am urcat niciodată în ring și nici nu m-am încăierat cu vreun huligan pe stradă? M-am dus la mulți medici specialiști, care m-au consultat cu atenție și apoi au dat din umeri. „Faceți o radiografie și apoi veniți la noi", mi-au recomandat toți, de parcă se înțeleseseră. Un vecin amabil, medicul Stelian Alexandrescu, m-a bătut pe umăr, încurajîndu-mă : „Lasă vecine, mi-a zis el, mîine dimineață te iau de mînă și te duc la celebrul profesor Valerian Popescu, aici aproape, la doi pași de noi, la Clinica maxilo-facială de pe lîngă decanatul de stomatologie din Calea Plevnei și... ai să mă pomenești". Toată noaptea n-am dormit de emoție. Îmi făceam fel de fel de gînduri negre. Dimineață m-am sculat cu noaptea în cap și, împreună cu amabilul dr. Alexandrescu, de fel de pe meleagurile tîrgoviștene, am luat-o agale spre calea Plevnei, la secția de chirurgie. Înainte ca profesorul să ne invite în cabinetul său, l-am întrebat pe dr. Alexandrescu : „Vecine, profesorul este un om simpatic, vesel sau un tip ursuz ?". „Vezi de treabă, mi-a răspuns el, n-ai cunoscut în viața dumitale un om așa de sociabil, atît de comunicativ. Te va cuceri".

După o așteptare de 5 minute, mă aflam pe un fotoliu, în fața celebrului profesor Valerian Popescu, „echipat" gata să

între într-o operație, care m-a întîmpinat cu o căldură deosebită, strîngîndu-mi foarte tare mîna. Și ce credeți că mi-a spus ? „V-am strîns mîna cu putere pentru că știu că sînteți cronicar de box și am citit multe din articolele dumneavoastră ca și ale colegului Petre Hențț. Mai înainte de a vă consulta, vă rog să-mi spuneți de ce nu s-a ridicat la timp Tunney în cel de al doilea meci cu Dempsey ? Credeți că ar fi pierdut prin k.o. dacă lupta continua imediat?" M-am bucurat nespus cînd profesorul a început să-mi vorbească despre box, însemna că îi plăcea acest sport și că era „omul meu". I-am explicat profesorului că în acel meci Dempsey a ratat ocazia de a-l învinge înainte de limită pe Tunney din cauza unei greșeli inadmisibile de interpretare a regulamentului. Profesorul a rămas uluit, probabil că era un admirator al marelui Jack Dempsey. În sfîrșit, după o discuție mai prelungită despre box (în acele clipe, sincer să fiu, numai la box nu-mi era gîndul), profesorul a început să-mi pipăie maxilarul, așa cum atinge un pianist clapele înainte de a ataca partitura. M-a privit în ochi și a început să glumească, după care m-a liniștit. „Nu-i nimic grav. Mergeți cuminte acasă și să vă prezentați peste trei zile să vă trag un croșeu la maxilarul stîng". Aceasta, probabil, în limbajul profesorului care stătea de vorbă cu un cronicar de box, însemna că urma să mă opereze peste trei zile.

Operația a decurs normal. Profesorul mă simpatiza. După ce m-a operat, m-a și cusut, atît de fin, încît astăzi nu mai am nici un semn. Am rămas șapte zile în clinică și vizitele zilnice, mai ales cele pe înserate, după contravizită, pe care mi le făcea la rezervă, erau pentru mine o adevărată desfătare. N-am întîlnit încă în viața mea un om atît de sociabil, atît de documentat în toate domeniile de activitate, ca profesorul universitar doctor Valerian Popescu. I-am promis la ieșirea mea din spital că ne vom revedea și că voi veni să-l vizitez într-o miercuri sau vineri nu numai pentru o șuetă, ci și pentru... o iahnie de fasole, pe care bucătăreasa clinicii o gătea excelent.

Au trecut ani de atunci, ne-am dat telefoane, ne-am vizitat reciproc, am făcut schimb de cărți, de reviste și am discutat nu numai probleme ale boxului, muzicii, literaturii, picturii, cît și ale tenisului, fotbalului și, mai ales, rugbyului. Dacă am cunoscut un om de asemenea valoare, era și păcat să ratez ocazia de a lua un interviu unui savant de renume mondial,

care în general este și un pasionat de sport. Și iată-mă, din nou, față în față cu profesorul Valerian Popescu, la domnia sa acasă. L-am rugat să fie tot atît de amabil ca în ziua cînd ne-am cunoscut și să-mi permită să-l fac măcar... 3 reprize a cîte 3 minute, pe care vi le prezint în interviul ce urmează :

— Într-adevăr, vă place boxul ?

— Boxul este un spectacol sportiv în care „fair-play"-ul joacă un rol important. Spre deosebire de alte sporturi, în box se cunoaște imediat adversarul mai bine pregătit. Desigur, îmi place boxul, fiind un sport al oamenilor curajoși și hotărîți.

— Considerați că boxul este un sport periculos ?

— În general, nu. Dacă există, însă, o mare diferență de valoare între combatanți atunci, desigur, unul dintre ei poate risca un accident. Un rol important îl au în această problemă antrenorii și directorii de ring. Primii au datoria de a angaja meciuri pentru elevii lor cu adversari de aceeași valoare, iar ceilalți trebuie să oprească la timp o luptă care a devenit inegală.

— Ați asistat vreodată la o gală de box ?

— Chiar la cîteva. Ultima oară am urmărit finalele campionatelor europene de la București, fiind impresionat de meciul Monea—Pozniak. A fost una dintre cele mai formidabile întîlniri. Am admirat doi pugiliști bine dotați și pregătiți care au purtat lupta într-un ritm drăcesc. Monea a fost într-adevăr senzațional, bătîndu-se eroic, însă cu un adversar mai rutinat.

— Care au fost vedetele dumneavoastră preferate și de ce?

— Cînd eram pe băncile liceului „Matei Basarab" din Capitală și se vorbea despre box, aceasta însemna Dempsey și Tunney. Meciurile lor, relatate cu mare lux de amănunte în ziarele vremii, ne-au captat interesul. În plus, aveam un profesor de gimnastică, pe Petrică Georgescu, care și el... ținea cu Dempsey. El zicea că sînt supercampioni și o altă explicație nu pot să vă dau.

— Urmăriți cumva și întîlnirile de box prezentate pe micul ecran ?

— Cu o mare regularitate. Nu-mi scapă nici una. În mod special mi-au plăcut „serialele" „Careului magic", deoarece am revăzut cele două întîlniri Tunney—Dempsey.

— Se pot evita accidentele maxilo-faciale în acest sport?

— Se pot înlătura printr-o pregătire serioasă a blocajului și o perfectă însușire a elementelor tehnice în ceea ce privește eschivele. În general, însă, fiecare boxer urmărește aceeași țintă : mandibula. Fracturile apar în situația cînd un boxer recepționează lovitura cu gura deschisă. În acel moment, mandibula cedează, fiind un os mobil. Să știți că nu avem prea mulți accidentați proveniți din rîndul boxerilor. Mai mult ne dau de furcă accidentații jocului de fotbal sau de rugby. În ultimii ani numărul celor internați la noi, dintre fotbaliști, a fost de trei ori mai mare decît al boxerilor. Fractura de mandibulă se vindecă în trei luni, după care boxerul revine în ring și poate practica sportul lui preferat. Apoi, să nu uităm că și marele Clay a suferit o fractură la mandibulă într-un meci cu Norton și s-a făcut bine, redevenind chiar campion al lumii.

— Dacă ați fi avut un băiat, l-ați fi lăsat să practice boxul?

— Da. Însă nu ca sport de performanță. Boxul este foarte eficient în dezvoltarea fizică generală. Antrenamentul în box, în care se pune accentul pe multă gimnastică, este util și-l recomand. Apoi, dacă mai cunoști cîte ceva din tainele boxului, la o adică poți să te și... aperi.

— După părerea dumneavoastră, care a fost cel mai bun boxer din lume ?

— Inegalabilul Joe Louis, pentru stilul său elegant. Boxa în... linie, cum scrieți dumneavoastră cronicarii. L-am admirat nu de mult la TV într-o frumoasă retrospectivă. Clay nu mi-a plăcut ca stil, juca prea mult teatru.

— Dar din țara noastră ?

— Înaintea celui de-al doilea război mondial i-am aplaudat pe Lucian Popescu, Ion Chiriac și Moți Spakov, care, după părerea mea, aveau clasă internațională. Mai recent, am avut doi boxeri grozavi în persoana lui Gh. Negrea și Simion Cuțov.

— Ce măsuri de protecție ați iniția dacă ați lucra ca medic în domeniul boxului ?

— Mai întîi aș cere adaptarea așa cum se cuvine a protezelor, care ar putea fi confecționate dintr-un material suficient de rezistent, dar cu o oarecare elasticitate, pentru a amortiza traumatizarea. Apoi, aș iniția examene periodice în sfera maxilo-facială, cu controlul sistemului dentar, pentru a depista eventualele focare dentare evolutive în preajma meciurilor. Ar trebui făcute, de asemenea, controale radiografice ale oaselor maxilare pentru a se vedea dacă nu prezintă stări patologice (chisturi, procese infecțioase) și consti-

tuţionale (deficienţe de mineralizare şi o structură osoasă nerezistentă, care scad capacitatea osului la traumatisme).

Am mulţumit profesorului Valerian Popescu, preşedintele de onoare al Asociaţiei internaţionale de stomatologie şi vicepreşedinte al Asociaţiei internaţionale de chirurgie bucomaxilo-facială, cu sediul la Paris, promiţîndu-i că-i voi face o nouă vizită, într-o miercuri sau vineri, la clinica din calea Plevnei, aşa cum obişnuiam în trecut.

— Vă aştept cu plăcere, mi-a răspuns domnia sa, dar cînd mă invitaţi la o gală la „Arenele Romane", vă rog să mă anunţaţi cu 3 zile înainte.

3 oameni de... colţ

În cursul activităţii mele reportericeşti de aproape 33 de ani, am văzut la lucru zeci şi zeci de antrenori sau mai binezis oameni de... colţ. Unii dintre ei se arată în timpul meciurilor mai nervoşi, alţii sînt calmi, alţii deosebit de agitaţi sau chiar gălăgioşi, făcînd parte din diferite categorii de pedagogi care-şi dirijează cu sau fără pricepere elevii aflaţi pe ring. În vacarmul arenei, mulţi dintre aceşti elevi aud sfaturile oamenilor de colţ şi ştiu să aplice tactica adecvată. Pentru că omul de colţ, care are o vastă experienţă a ringului, tocmai datorită experienţei sale, are un rol mare într-o întîlnire şi ştie mai întotdeauna să găsească antidotul pentru ca elevul său să contracareze planurile adversarului.

Dintre aceşti nelipsiţi „actori", deseori mult comentaţi de ziarişti, aplaudaţi sau huliţi de spectatori, am selecţionat trei mari figuri de antrenori, „oameni de colţ" care s-au bucurat de o mare stimă în lumea pugilatului internaţional. Cu aceşti antrenori m-am întîlnit de multe ori, fie la campionatele mondiale, fie la cele europene, turnee olimpice sau internaţionale, oameni care, datorită cărţii lor de vizită, şi-au cîştigat o reputaţie bine meritată.

Afară ploua cu găleata. Ne aflam în sala de recepţie a hotelului „OUD LONDON" din localitatea olandeză Zeist, unde amabilele noastre gazde îşi luau la revedere de la reprezen-

tanții „nobilei arte", care în decursul a 5 reuniuni evoluaseră pe ringurile orașelor Haga, Utrecht, Amsterdam, Enschede și Maastricht. Bătrînelul din față, antrenorul polonez Feliks Sztamm, savura o țigară „Litoral" pe care i-o oferise, cu amabilitatea ce-l caracterizează, colegul său de breaslă, „omul nostru de colț" Ion Popa.

Pedagogul polonez, care, timp de 40 de ani, a crescut și inițiat în tainele sportului cu mănuși o pleiadă de mari maeștri ai ringului cum au fost Kukier, Drogosz, Adamski, Pietrzykowsky, Kulej, Grudzien, Walașek, Chycla și alți campioni olimpici sau europeni, a fost considerat, într-o perioadă, cel mai bun antrenor din Europa, datorită autorității și competenței sale. Feliks Sztamm, ca tînăr, a practicat boxul, susținînd doar 13 întîlniri, după care s-a dedicat meseriei de antrenor. Primul său mare succes l-a obținut în această calitate în anul 1937, la campionatele europene de la Milano, unde „pana" Alexander Polus (a boxat și la noi în țară, prin 1942, ca profesionist) a cucerit medalia de aur, învingîndu-l la puncte pe italianul Cortonesi.

Ploua în continuare la Zeist. Timpul se scurgea pe nesimțite. *Pan* Feliks Sztamm fuma țigară după țigară. Era nemulțumit de decizia pronunțată în meciul „ușorilor" Kulej (Polonia) — Kajdi (Ungaria) și ne spunea : „După mine, boxul tehnic trebuie preferat celui în forță. Din păcate, mulți arbitri nu pricep frumusețea acestui sport. Prin boxul tehnic, adevăratul box pur și nu bătaia rudimentară, înveți multe lucruri bune, printre care să fii și calm. Nu-mi plac directorii de ring care uneori frînează prin intervenții inutile un meci spectaculos în care combatanții pun accentul pe procedeele tehnice. De aceea, recomand antrenorilor să-și inițieze elevii în spiritul unui box tehnic, iar pe arbitri îi rog să nu favorizeze brutalitatea.

De asemenea, în timpul meciurilor, mulți oameni de colț încalcă normele de conduită, ignorînd deseori regulamentul. Ceea ce nu-mi place uneori la omul din colț este că la sfîrșitul meciului, înaintea pronunțării deciziei, în intenția de a induce în eroare pe oficialii mai slab pregătiți, își întîmpină elevii, indiscutabil învinși, cu fraze care de multe ori sună cam așa : „Bravo, tu ai fost mai bun. Ai cîștigat clar". Asemenea practici le dezaprob. Este regretabil că, educîndu-și într-un astfel de spirit elevii, aceștia uită să mai aibă relații de politețe cu oficialii și chiar cu reprezentanții presei, considerîndu-se, chipurile, nedreptățiți.

Veritabilii oameni de colț sporesc prestigiul de care se bucură cei care prin munca de zi cu zi contribuie la dezvoltarea boxului".

Acele ceasornicului din holul hotelului „Oud London" arătau ora 2 noaptea cînd am părăsit sala de recepție, îndreptîndu-ne spre camerele noastre. Cu acel prilej, Feliks Sztamm ne-a anunțat că în scurt timp se va pensiona, ceea ce a și făcut la 1 ianuarie 1969. Marele antrenor Sztamm a decedat cu ani în urmă, federația poloneză organizînd anual un turneu denumit „Memorialul F. Sztamm", la care participă cu regularitate și boxerii români.

Boxerii peninsulari au avut un antrenor de mare notorietate în persoana simpaticului Natale Rea, figură atît de bine cunoscută publicului nostru. Rea, ajutat de Poggi, a vizitat de multe ori Bucureștiul cu „Squadra azzurra", iar eu m-am întîlnit cu el în multe orașe europene, unde ne-am strîns mîinile și am comentat cîteodată, mai ales în ultimii ani, declinul boxului din Europa. Ca pugilist, Natale Rea a trecut corzile ringului la vîrsta de 13 ani, obținînd victorii aplaudate. În anul 1937, la New York, tînărul Natale Rea a cîștigat celebra competiție „Mănușa de aur", iar după numai un an a abandonat sportul cu mănuși. El s-a înscris la școala de antrenori și în anul 1957 a fost numit antrenor federal. Datorită calităților sale, Rea a călăuzit spre victorie pașii unor veritabili campioni ai ringului ca Benvenuti, Lopopolo, De Piccoli, Atzori, Napoleoni, Cane și alții. Ca și Feliks Sztamm, antrenorul Natale Rea, cu care m-am întîlnit ultima oară la campionatele mondiale de la Havana, considera că antrenorii au marea datorie de a îndruma tinerii începători către boxul tehnic. În camera doctorului Petre Radovici, de la etajul 22 al hotelului „Havana Libre", unde Rea venise cu un elev al său ca medicul nostru să-i „sudeze" o arcadă, el ne spunea : „Antrenorul are datoria de onoare de a forma un pugilist tehnic și nu un bătăuș. Un rol important îl are arbitrul din ring, care trebuie să aprecieze acuratețea stilului. Consider că boxul european este în regres. În țara noastră tinerii preferă să practice alte sporturi mai ușoare decît boxul, care cere multă muncă. Iar apoi, cei care vin la box nu susțin nici 4 sau 5 meciuri ca amatori și sînt recrutați de manageri, trecînd la profesionism. În felul acesta boxul amator pierde multe elemente de valoare".

La 30 iulie 1977, după o gală internațională rezervată juniorilor, desfășurată în stațiunea Balaton (Ungaria), antrenorul ungur Lászlo Papp, fost triplu campion olimpic (Londra, Helsinki și Melbourne) și campion al Europei la profesionism (neînvins în 29 de meciuri) era tare necăjit. De ce ? Unul dintre elevii săi fusese surclasat de adversar, arbitrii oferindu-i însă în dar boxerului lui Papp o decizie pe care nu o merita.

A doua zi, în pauza dinaintea finalelor, mă aflam pe plaja lacului Balaton împreună cu translatorul nostru, alături de Lászlo Papp, băiatul crăcănat din Budapesta, „artistul cu pumnii de oțel", cu părul ondulat și negru ca smoala, cu mustăcioara subțire acoperind buza și cu ochii atît de vigilenți de parcă niciodată nu i-ar închide, așa cum bine l-a descris colegul de la ziarul „Sportul", Victor Bănciulescu, în cartea sa „Am dat mîna cu ei".

L-am întrebat pe Lászlo Papp de ce s-a supărat, mai ales că doi dintre cei trei oficiali făceau parte din corpul de arbitri al federației locale. Ce credeți că mi-a răspuns Papp ? „Sînt împotriva acestor metode. Nu este sănătos să înveți pe tinerii boxeri cu astfel de practici. Am fost și sînt împotriva arbitrilor care fură munca boxerilor și antrenorilor. Elevul meu a primit multe lovituri și s-a dovedit mai slab pregătit tehnic. Deviza mea este să lovești mai mult și, desigur, să primești mai puțin. Or, în acel meci situația a fost inversă, elevul meu fiind în inferioritate".

Sincer să fiu, m-a impresionat atitudinea lui Papp, un om de colț conștiincios și corect.

Șalangeri și... șalangeri

Pentru redactarea acestui capitol trebuie neapărat să mă întîlnesc și să mă consult cu „veteranul" boxului românesc, antrenorul emerit Constantin Nour, care, timp de 57 de ani, a slujit cu devotament și pricepere „nobila artă". În tinerețea sa Constantin Nour a fost un boxer de valoare care a repurtat victorii semnificative în fața unor elemente de prima

mînă ca Pedro Alfio, Dumitru Teică (k.o.—2, 1927), Umberto Lancia, în palmaresul său figurînd şi un „non-combat" în celebrul meci cu campionul francez Emile Romerio, una din vedetele „team"-ului managerului Jeff Dickson, pe care l-a dominat, însă oficialii n-au găsit o altă soluţie de a-l salva pe Romerio decît de a pronunţa o astfel de decizie. Şi apoi să nu uităm că Nour încă mai deţine, în ţara noastră, recordul în materie de k.o., de 17 secunde, timp în care l-a scos din luptă, în prima repriză, la „Circul Sidoli", pe „mijlociul" bulgar Boris Alekseev. De atunci şi pînă astăzi nici un boxer român n-a reuşit să egaleze această performanţă. După ce a abandonat boxul, C. Nour s-a dedicat meseriei de antrenor, devenind, datorită vastelor sale cunoştinţe tehnice, cel mai valoros om de... colţ. Din 1932, de cînd a îmbrăţişat meseria de antrenor la Galaţi, Constanţa şi apoi în Capitală, la Macabi, Herdan, Facultatea de Drept, Tirul şi, mai tîrziu (din anul 1948), la clubul sportiv Dinamo, antrenorul Nour, o adevărată enciclopedie a boxului internaţional, a crescut şi îndrumat numeroşi campioni, şlefuind în acelaşi timp o serie de tineri care s-au dovedit de real folos „scrimei cu pumni" româneşti. Este suficient să amintim că prin mîna lui C. Nour au trecut boxeri ca C. Dumitrescu, C. Gheorghiu, I. Monea, Toma Constantin, I. Covaci, Ilie Dragnea, I. Mihalik, D. Gheorghiu, V. Mariuţan, fraţii Cuţov şi atîţia alţii, care au reprezentat cu onoare boxul din România.

Desigur, datorită competenţei sale şi mai ales a bogatului bagaj de cunoştinţe despre istoricul pugilatului românesc, am apelat la maestrul Constantin Nour pentru a ne pune de acord cu o serie de probleme legate de capitolul „Şalangeri şi... şalangeri".

La 78 de ani, C. Nour arăta foarte bine. Tocmai venise de pe litoral, unde în fiecare vară îşi petrece vacanţa mai bine de două luni, înotînd sau făcînd scurte crosuri pe plajă. Desigur că în discuţia noastră am abordat şi alte probleme legate de activitatea pugilistică, de boxul de ieri şi de astăzi.

— *Stimate tovarăşe Nour, mai întîi, ca să nu ne abatem de la titlul capitolului „Şalangeri şi... şalangeri", vă rugăm să ne indicaţi boxerii români care au avut dreptul să lupte pentru centura continentală.*

— Ca şalangeri oficiali, ţara noastră i-a avut în ordine pe Lucian Popescu, Toma Aurel, Gheorghe Popescu, Gh. Axioti şi Ion Chiriac. După cum ştiţi, dintre ei marele per-

former a fost Lucian Popescu, care a deținut alternativ trei titluri europene, la „muscă", „cocoș" și „pană".

— *Ne-ați putea da câteva detalii în plus despre meciurile susținute de Lucian Popescu; mai ales că la unul dintre ele ați fost chiar „om de colț" ?*

— Desigur. La 7 iunie 1930, pe arena „Romcomit", Lucian Popescu, în vîrstă de 17 ani, a cucerit titlul continental la „muscă", învingîndu-l prin abandon în repriza a 10-a pe francezul Kid Oliva, care pînă atunci făcuse cunoștință cu podeaua de 7 ori. Antrenorul Umberto Lancia, care l-a condus din colț cu mult tact, a fost entuziasmat de modul exemplar în care Lucian a abordat lupta. După acest meci, Lucian Popescu n-a mai putut face greutatea, slăbind foarte mult. El s-a prezentat la Manchester, în fața englezului Jackie Brown, sleit de forțe și a pierdut la puncte. Boxer excepțional, cu o directă de stînga inegalabilă în Europa și un joc de picioare de-a dreptul fenomenal, Lucian Popescu a atacat apoi cu brio titlul Europei la „cocoș". Eu l-am asistat la colț în întîlnirea disputată la 22 septembrie 1931 pe ringul „Arenelor Romane", cînd l-a surclasat la puncte pe spaniolul Carlos Flix. Lucian a fost într-o formă magnifică și aș putea spune cu mîna pe inimă că a făcut cel mai formidabil meci din cariera sa. Am acceptat să-i fiu om de colț ca urmare a rugăminții tatălui său și mai ales a lui Lucian, care avea o mare încredere în mine. Păcat că din cauza unei decizii eronate în partida de la Viena, Lucian a cedat centura în fața lui Ernst Weiss. Ne-am bucurat apoi că un alt român, Toma Aurel, a reușit, la 26 iulie 1936, pe arena „Venus", să-l învingă prin abandon în repriza a 11-a pe Poppy Decico (Franța) și să readucă titlul continental la București. Fără discuție, a fost un meci de zile mari, în care șoferul din Babadag, excelent și rapid în seriile de la semidistanță, l-a depășit net pe Decico. Acesta, de-a dreptul sufocat, a fost abandonat la timp de antrenorul său Tassin, prin prosopul aruncat.

— *Ce ne puteți spune de al treilea titlu cucerit de Lucian Popescu ?*

— După 8 ani, mulți amatori de box credeau că Lucian Popescu nu mai este capabil să-l învingă pe belgianul Phil Dolhelm, campionul Europei la „pană". Lucian Popescu, acest inegalabil produs al boxului nostru, un pugilist care se

pregătea cu o rară conștiinciozitate, a demonstrat că totul este posibil cînd ai ambiție și te antrenezi științific. În întîlnirea care a avut loc la 3 iunie 1939 la „Arenele Romane", Lucian Popescu l-a pistonat sistematic pe belgian și l-a învins clar la puncte după ce în rundul 4 arbitrul l-a numărat pe Dolhelm. Aș putea afirma că a fost o victorie a boxului pur, Lucian Popescu întrecîndu-se pe sine. Pentru amatorii de statistici. Lucian Popescu a pierdut titlul, la Reggio Emilia, în fața unui boxer mai tînăr ca el și tot atît de tehnic, pe nume Gino Bondavalli. În rundul 10, Lucian Popescu, accidentat la o mînă, a abandonat.

— *Ne-a bucurat pe vremea aceea cînd am aflat că un alt boxer român, Gh. Popescu din Ploiești, a fost apoi acceptat șalanger la titlul deținut de Bondavalli. Ce puteți să ne spuneți despre această partidă ?*

— Pugilistul ploieștean era posesorul unei lovituri de k.o. În clipa cînd „te găsea" cu lovitura lui favorită, fără discuție erai făcut k.o. El s-a pregătit serios pentru această întîlnire care s-a disputat într-o călduroasă dimineață a lunii mai 1942 pe arena „Venus". În colțul ringului lui Gh. Popescu a stat chiar Lucian Popescu. Gh. Popescu a greșit însă tactic, acceptînd boxul de la distanță în care Bondavalli era în domeniul său. El a dansat în jurul lui Gh. Popescu, ținîndu-l la respect cu directele sale. Eu stăteam în preajma ringului alături de Jim Călinescu și strigam pînă la răgușeală că ploieșteanul trebuie să atace în forță, să-l înghesuie în corzi pe Bondavalli și acolo să-l lovească în plex pentru a-i tăia suflul. Gh. Popescu a făcut-o însă prea tîrziu, în reprizele a 13-a și a 14-a, italianul cîștigînd pe merit la puncte.

— *Ne-ați spus că și „mijlociul" Axioti a luptat pentru titlul european.*

— Da. Gogu Axioti a fost un exemplu de curaj, voință și tenacitate. Astfel că forul european l-a acceptat ca șalanger la titlul pe care-l deținea atunci excelentul belgian Gustave Roth. La 21 iunie 1933, Axioti a încercat, de multe ori, să-l surprindă cu dreapta lui așa-zisă „împușcată", în limbajul nostru, dar belgianul se deplasa excepțional și contra eficace. Axioti a pierdut la puncte, dar să știți că a fost învins de un boxer de clasă internațională.

— *Știm că celebrul francez Marcel Thil, fost campion al Europei și campion al lumii la „mijlocie" a evoluat la Bucu-*

cureşti. Cînd s-a întîmplat evenimentul şi ce adversari a avut ?

— Marcel Thil, o mare figură a boxului mondial, a susţinut la Bucureşti două meciuri amicale. La 1 noiembrie 1930, cînd deţinea titlul de campion al Europei, l-a întîlnit la circul „Sidoli" pe Moţi Spakov, pe care l-a învins prin k.o. în repriza a 7-a. Thil era formidabil în lupta corp la corp şi plasa cu eficienţă stînga upercutată la plexul solar. Al doilea meci l-a susţinut la 5 septembrie 1931, la „Arenele Romane", împotriva lui Gh. Axioti. Thil însă pierduse centura continentală, fiind învins la Milano cu un an mai înainte de Mario Bosisio. Axioti i-a rezistat 10 reprize, lăsînd victoria la puncte lui Thil, care nu era prea bine antrenat, deoarece venea după o vacanţă petrecută pe Coasta de Azur. După acest meci, Thil, care s-a antrenat cu seriozitate, a cucerit titlul de campion al lumii, învingîndu-l prin descalificare în repriza a 11-a pe Gorila Jones într-o partidă desfăşurată la 11 iunie 1932 la Paris.

— *Dar despre Ion Chiriac ce părere aveţi ?*

— Ultimul nostru şalanger dintre... şalangeri, „cocoşul" Ion Chiriac a fost, fără îndoială, cel mai mare talent al boxului românesc. Acest pugilist avea o viteză de execuţie excepţională, eschiva spectaculos, lucra fantastic de la semidistanţă cu lovituri variate şi bine plasate şi, în plus, dispunea de un suflu inepuizabil. A avut ghinion că nu s-a întîlnit cu campionul european Theo Medina (Franţa), deoarece s-a declanşat al doilea război mondial. După părerea mea, Chiriac avea prima şansă, deoarece Medina era lent şi „telefona" loviturile.

— *Maestre, să revenim la boxul din ultimii 20 de ani. De acord ?*

— De la bun început vreau să vă reamintesc că, dacă vrei să fii cineva în box, trebuie să întruneşti neapărat următoarele calităţi : viteză mare în execuţia loviturilor, rezistenţă fizică, forţă de lovire şi mijloace de apărare prin interpunere (blocaj). După părerea mea, boxul amator prezintă din cîteva puncte de vedere dificultăţi mai mari decît cel profesionist. În boxul amator ritmul luptei este mult mai rapid, sistemul nervos fiind fără îndoială mult mai solicitat. Şi aceasta pentru că — din cauza duratei scurte de luptă — trebuie chiar de la prima lovitură de gong să ştii să te orientezi în funcţie de tactica adversarului. Or, acest lucru cere un efort cere-

bral deosebit. În schimb, boxul amator nu este un sport periculos pentru că arbitrajul nu permite unele acțiuni neregulamentare, mănușile sînt mai mari și măsurile de protecție a boxerului s-au înmulțit în ultima vreme din toate punctele de vedere. Iată de ce salut inițiativa organizațiilor noastre sportive care au desființat cu ani în urmă boxul profesionist.

Consider că printre cei mai buni boxeri români din ultimii 20—25 ani și mai devreme s-au numărat combativul Mircea Dobrescu, excelent în lupta de aproape, Constantin Dumitrescu, un bun tehnician, puncherul Gh. Negrea, I. Monea, N. Linca, care, ca începător, dacă ar fi avut un antrenor bun, să-i șlefuiască tehnica, fără îndoială ar fi fost de departe nr. 1 în boxul românesc, Ion Alexe, frații Calistrat și Simion Cuțov etc.

M-am despărțit de Constantin Nour, mulțumindu-i pentru concursul pe care mi l-a dat în redactarea rîndurilor de mai sus. L-am privit încă o dată cu admirație pe acest bătrînel șuetar în vîrstă de 78 ani, care, după cum bine scria odată un confrate, și-a petrecut o viață în colțul ringului. Cînd mi-a strîns mîna, luîndu-și la revedere, a zîmbit, spunîndu-mi că este cu conștiința împăcată, deoarece și-a făcut datoria față de boxul nostru. Desigur, nea Costică și-a făcut pe deplin datoria. Succesele repurtate de pugiliștii noștri pe ringurile internaționale, mai ales de cei dinamoviști, de-a lungul anilor, au dovedit, fără putință de tăgadă, că el și-a cucerit ca antrenor o faimă pe deplin meritată.

Tatăl și fiul

Să nu judecați niciodată greșit boxerii, considerîndu-i niște brute. În general, ei sînt oameni amabili, sentimentali, generoși, care au o comportare frumoasă în societate și sînt capabili de gesturi impresionante. În lunga mea carieră de gazetar sportiv am redactat zeci de știri prin care informam opinia publică din țara noastră că o celebritate a boxului a donat bursa sa pentru ajutorarea sinistraților de pe urma

seismelor, fondului luptei împotriva cancerului, ajutorării copiilor orfani, etc. Gesturile lor au cucerit, desigur, inimile celor sentimentali, gesturi care nu au avut ca scop publicitatea. Pentru că un mare campion, odată ajuns în vîrful piramidei, nu mai are nevoie de publicitate. Marcel Cerdan, Rocky Marciano, Joe Louis, Ray „Sugar" Robinson, Carlos Monzon, Nino Benvenuti, Emile Griffith, Jack Dempsey și atîția alți maeștri ai ringului au boxat gratuit pentru acțiuni de caritate, cedînd burse de sute de mii de dolari. Numele lor sînt înscrise cu litere de aur în cartea de onoare a umanității.

Povestea care urmează este legată, însă, de faimosul boxer american de culoare Ray „Sugar" Robinson, fost dublu campion al lumii la categoriile semimijlocie și mijlocie, boxerul care a evoluat în ring pînă la vîrsta de 45 de ani, care-și permitea să-și cumpere în fiecare an un „Cadillac" de tip nou și purta la recepții un frac din piele de leopard.

Ca orice copil nevoiaș care vagabonda pe străzile orașului Detroit, Ray „Sugar" Robinson, pe adevăratul său nume Walker Smith, a cunoscut de mic sărăcia. Ray mai avea două surori, Marie și Evelyn. Părinții lui — bătrînul Smith lucra în industria bumbacului, fiind foarte prost retribuit, iar soția acestuia, Leila, era simplă femeie de serviciu la un hotel. Bugetul familiei era mic și cu greu puteau face față la hrănirea a... 5 guri. La toate aceste necazuri se adăuga și faptul că tatăl lui Ray bea peste măsură și nu aducea săptămînal acasă cei 10 dolari cu care era plătit. Neînțelegerile se înmulțeau și într-o zi a urmat divorțul, tribunalul lăsînd în grija mamei pe cei trei copii mici, Ray, Marie și Evelyn.

Walker Smith, alias Ray „Sugar" Robinson, s-a descurcat cu greu ca băiețandru, dar în clipa cînd a pășit în sala de box a celebrului antrenor George Gainford a fost „băgat în seamă", deoarece avea mult talent. Au trecut cîțiva ani și Ray „Sugar" Robinson, după ce a cîștigat celebra competiție rezervată amatorilor, „Golden Gloves", a trecut la profesionism, obținînd victorii după victorii, devenind unul dintre cei mai populari pugiliști din S.U.A. Fericit, Ray „Sugar" Robinson ducea acum o viață lipsită de griji. Îi interzisese mamei sale să mai lucreze ca femeie de serviciu și se îngrijea de cele două surori ca un adevărat tată. Pe bătrînul

Smith îl uitaseră, de parcă-l înghițise pământul. Nimeni din familie nu știa dacă mai trăiește, unde se află și dacă s-a recăsătorit.

Într-o zi, mai precis la 26 februarie 1941, Ray „Sugar" Robinson se afla împreună cu antrenorul său Gainford într-un hotel din Detroit, orașul care a furnizat poate cei mai formidabili campioni americani, în frunte cu regretatul Joe Louis. Venise în orașul copilăriei sale pentru meciul cu Gene Spencer, pe care trebuia să-l întîlnească a doua zi. După o scurtă plimbare prin oraș, Ray se trîntise în pat și citea ziarele. Deodată sună telefonul : „Domnule Sugar, îl anunță funcționara de la recepție, vă caută un oarecare Walker Smith. Sînteți de acord să vină la dumneavoastră ?" Sugar tresări. În afară de el, doar un singur om mai purta acest nume : tatăl său. Oare de cînd nu-l mai văzuse ? Poate de 15 ani. Cum o fi arătînd ?

Revederea a fost emoționantă. Ray l-a iertat pe bătrînul său tată care-și abandonase familia în mizerie și îi lăsase pe drumuri. Ba mai mult, l-a invitat să urmărească și meciul pe care urma să-l susțină în compania lui Gene Spencer. Foarte expeditiv, după ce a jonglat 4 reprize cu Spencer, în următoarea Ray „Sugar" Robinson i-a plasat o directă în vîrful bărbiei, făcîndu-și k.o. adversarul.

Desigur, la banchetul care a fost organizat, lîngă Ray se afla tatăl său. În decursul banchetului Ray, pe sub masă, i-a strecurat tatălui său o sută de dolari. Era pentru prima oară cînd Ray își ajuta părintele, nepurtîndu-i ranchiună pentru că atunci cînd era de o șchioapă își abandonase soția cu 3 copii. Din ziua aceea, tatăl lui Ray era prezent la toate meciurile fiului său și, desigur, nelipsit de la banchetele care se organizau în onoarea marelui campion. Ray băga totdeauna mîna sub masă și îi dădea cîte o sută de dolari tatălui său.

Astăzi, Ray „Sugar" Robinson, care și-a pierdut toată averea în 12 spălătorii automate pe care nu a știut să le administreze, este un simplu funcționar al unei „Fundații de tineret" din Los Angeles, trăind dintr-un modest salariu. Desigur, el continuă să fie invitat din cînd în cînd la cîte un banchet, deoarece a fost o celebritate în boxul mondial. Dar este invitat numai el. Nu știm ce s-a mai întîmplat cu tatăl său. Parcă din nou l-ar fi înghițit pămîntul.

Ion Chiriac, un maestru al eschivelor

Cînd i-am telefonat lui Ion Chiriac, să-i spun că maestrul Constantin Nour mi-a declarat că cel mai mare talent al boxului românesc a fost... minusculul Ion Chiriac, acesta a fost în culmea fericirii şi m-a rugat să-l aştept acasă, că în mai puţin de o oră va sosi pentru a avea cu mine o discuţie mai amplă. Nu ştiu ce gîndea Chiriac, dar bănuiesc că vroia să-i repet de vreo cîteva ori afirmaţia lui Nour. Personal, am avut o admiraţie deosebită faţă de I. Chiriac, acest formidabil produs al pugilatului nostru dinaintea celui de-al doilea război mondial, pe care l-am urmărit în zeci şi zeci de meciuri. Boxerul, crescut pe una din străzile mahalalelor Abatorului, la rugăminţile-i fierbinţi şi insistente, a primit la o vîrstă fragedă (14 ani) asentimentul părinţilor de a face box, cu dorinţa de a călca, zicea el pe vremea aceea, pe urmele... lui Toma Aurel. În scurt timp el cucerise cu talentul său, prin anii 1941—1944, sufragiile tuturor amatorilor de box, devenind vedeta nr. 1. Aşa cum era şi firesc, pînă în zilele acestea condeierii din ţara noastră au scris în mai multe variante viaţa romanţată a lui Ion Chirac, triplu campion al ţării la „muscă", „cocoş" şi „pană", şi mai tîrziu şalangerul lui Theo Medina (Franţa) pentru titlul de campion al Europei. Dar de data aceasta, în rîndurile care urmează vom încerca să aflăm de la Ion Chiriac o serie de amănunte în ceea ce priveşte modul în care se antrena, viaţa sa sportivă şi altele, amănunte care, sperăm, să nu fi văzut pînă la apariţia acestei cărţi lumina tiparului. Aşadar, să începem.

— *Cînd tatăl dumneavoastră v-a dus la antrenorul Zamfir Popazu, ce a zis acesta ?*

— Acest „eveniment" s-a întîmplat la 15 februarie 1936, cînd aveam vîrsta de 14 ani. Tatăl meu a plătit taxa de înscriere la secţia de box „Turda" şi m-a dat pe mîna lui nea Zamfir. În acelaşi timp, i-a spus acestuia cu toată seriozitatea : „Domnule antrenor, te rog să-i scoţi chiar în această după-amiază gărgăunii din cap acestui puşti care zice că vrea să ajungă ca Toma Aurel. După ce plec din sală, pune pe cineva să-i dea o mamă de bătaie ca să se lase de box". În

timp ce tata părăsea sala, nea Zamfir m-a invitat să urc în ring, să „fac la mănuși" cu C. Tudose, un boxer experimentat care din cîteva lovituri m-a expediat de trei ori la podea. Nu m-am descurajat și am venit și a doua zi. Din nou, Zamfir Popazu m-a „aruncat" în pumnii lui Barasch, un alt pugilist cu vechi state de serviciu, care nici el nu m-a iertat, administrîndu-mi o bătaie în adevăratul sens al cuvîntului. Nu m-au intimidat aceste „corecții" și a treia zi am fost prezent la apelul lui Zamfir Popazu, de parcă nu se întîmplase nimic. Acesta, surprins, le-a zis elevilor săi : „Puștiul o să ajungă boxer". Apoi m-a pus imediat la lucru. Eram fericit, aveam deja carnet de boxer legitimat la „Turda". Îmi făceam antrenamentele într-o sală mică, situată deasupra cinematografului „Izbînda" de pe calea Văcărești.

— *Dar mama dumneavoastră a fost și ea de acord ?*

— Da de unde. Cîteva zile au fost certuri serioase între părinții mei, mai ales cînd, într-o seară, mama m-a văzut cu nasul julit. În drum spre casă, cînd veneam de la antrenament, vecinii care stăteau în porțile caselor, Petrică al lui Bîrcă, Oaie al lui Dicu, Fane al lui Boloboc sau Gheorghiță al lui Natitie, mă arătau cu degetul și rîdeau de mine, spunînd că o să ajung campion cînd o face plopul mere și răchita micșunele.

Anii au trecut, am început să obțin performanțe bune și mama s-a împăcat cu gîndul că am ajuns boxer. Buna mea mamă îmi confecționa chiar ea chiloții, îmi spăla bandajele și ciorapii, îmi făcea valiza cu echipamentul necesar înaintea fiecărui meci.

— *Care a fost cel mai redutabil adversar la amatori ?*

— Aveam vîrsta de 16 ani cînd l-am înfruntat pe C. Tutoianu, care era cu 6 ani mai mare ca mine. Am cîștigat la puncte, dar am suferit foarte mult. Tutoianu executa rapid loviturile și mai ales puncta cu lateralele de stînga pe care nu le puteam evita. Acel meci mi-a fost de mare folos. Trebuia să învăț neapărat să eschivez și să știu să blochez.

— *Totuși, de ce ați trecut la profesionism ?*

— Tatăl meu decedase în anul 1940 și eu am rămas „cap de familie" urmînd să întrețin pe mama, doi frați — Tănase, care a murit mai tîrziu, Constantin — și o soră bolnavă. Eu eram cel mai mare, avînd 17 ani. Cu banii cîștigați în ring am reușit să o vindec pe sora mea, iar lui Constantin i-am oferit posibilitatea să urmeze cursurile Academiei Militare

de Construcții, devenind mai tîrziu inginer și... arbitru de box. Să știți, boxul este sportul oamenilor săraci și prin el am reușit să-mi întreținfamilia. După ce profesionismul a fost desființat în țara noastră, am devenit antrenor și am primit și titlul de „emerit" la clubul „Steaua", cîștigîndu-mi toată viața existența din box.

— *De ce l-ați preferat ca antrenor pe Lucian Popescu în locul lui Popazu ?*

— Lucian Popescu a fost un adevărat dascăl pentru mine. Ajunsesem la o perioadă în care trebuia să progresez neapărat pentru a deveni un boxer complet. M-am dus la el și l-am rugat să mă antreneze după metodele sale. Numai Lucian Popescu putea să mă instruiască așa cum trebuie și mai ales să mă perfecționeze în executarea directei de stînga. El a fost cel mai mare meșter în utilizarea acestei arme teribile și eficace în box. În felul acesta am progresat mult, repurtînd o serie de frumoase victorii.

— *Vă rugăm să ne dezvăluiți cîteva din metodele dumneavoastră de antrenament.*

— Am privit fiecare antrenament cu o seriozitate exemplară. Nu m-am abătut cu nimic de la sfaturile lui Lucian Popescu. Dimineața pe aleile de la Șosea făceam 6 crosuri a cîte 3 minute, în care acceleram ritmul alergării spre sfîrșitul fiecărei... reprize. După-amiază, la sală, lucram timp de 2 ore, evoluînd la toate aparatele. Băteam la sacul cu nisip, la punchingball și timp de trei sferturi de oră făceam gimnastică, mai întîi în picioare și apoi întins pe saltea. O mare importanță acorda Lucian Popescu lecțiilor tactice la mănuși și blocajului. Foarte mult am învățat în arta de a te apăra de la colegii mei Marin Gaspar și Nicolae Rădan. Eram ultimul care părăsea sala de antrenament. După ce ajungeam acasă și mîncam o friptură la grătar și beam un suc de vișine, începeam în fața oglinzii de la șifonier un nou antrenament de eschive și de... lansare a directelor. Într-un moment de neatenție am lovit oglinda, care s-a spart, fiind certat serios de mama mea. Mă antrenam în fiecare zi, cu excepția zilei de duminică.

— *Dar ce ne puteți spune despre viața dumneavoastră sportivă ?*

— Odihnă totală. La ora 22 eram în pat. Mîncam rațional, nu făceam abuzuri alimentare și preferam legumele și fructele. N-am cunoscut gustul vinului și al țuicii decît după

vîrsta de 25 de ani, cînd am abandonat boxul. Nu am fumat niciodată ca boxer, considerînd că tutunul este o adevărată otravă pentru un sportiv de performanță.

— *Care a fost cel mai greu moment al carierei dumneavoastră?*

— În anul 1944, la circul „Paladium", făcusem meci nul cu teribilul puncheur Sandu Ion, care boxase cu succes și la Paris. În meciul revanșă l-am întîlnit pe același ring pe Sandu Ion, în joc fiind titlul de campion național la „cocoș". A fost poate cel mai greu examen pe care l-am susținut în cele 131 meciuri care figurează în palmaresul meu. A trebuit să mă concentrez fantastic, deoarece Sandu lovea năprasnic cu dreapta. L-am învins chiar cu arma lui. Tot meciul am simulat că lovesc cu directele de stînga, ca apoi să plasez imediat dreapta, care, sistematic, și-a atins ținta. Am cîștigat la puncte, nu fără a ieși însemnat din această partidă. În repriza a 11-a, Sandu mi-a trimis o adevărată „ghiulea" în frunte, făcîndu-mi un cucui de mărimea unei nuci.

— *De ce vă urcați în ring nebărbierit?*

— Nu eram superstițios. Înaintea unei întîlniri nu mă rădeam timp de trei zile. Barba îmi ajuta să nu mă zgîrie șireturile de la mănuși și mai ales evitam praful sacîzului care mai rămînea pe mănuși.

— *Sincer, ați lovit pe cineva pe stradă, chiar dacă ați fost provocat?*

— Un boxer nu are voie să lovească pe nimeni, chiar dacă este provocat. Nu demult, într-o seară, în jurul orei 23, cînd mă întorceam acasă pe o stradă cam întunecoasă, un individ mai înalt ca mine m-a oprit și mi-a cerut o țigară. Eu i-am răspuns amabil că nu fumez. Atunci el mi-a ripostat că nu mă crede și să-l las să mă caute în buzunare. Mi-am dat seama că am de-a face cu un răufăcător și l-am lăsat. În clipa cînd s-a aplecat, i-am expediat un croșeu de stînga la bărbie, făcîndu-l k.o. Ajunsesem la capătul străzii și cînd am întors capul să văd ce s-a mai întîmplat, individul în cauză era încă la... podea. Ghinionul lui. Dacă dădea peste un cetățean care în viața lui n-a practicat boxul, rămînea bietul om lefter.

— *Acuma, în pragul pensionării, puteți să ne alcătuiți un clasament al celor mai buni 10 boxeri români amatori?*

— Notați: 1. M. Dobrescu; 2. Gh. Negrea; 3. Simion Cuțov; 4. N. Linca; 5. N. Gîju; 6. Alec Năstac; 7. C. Gruescu; 8. C. Ciucă; 9. Calistrat Cuțov; 10. A. Dumitrescu.

— Care au fost boxerii străini care v-au impresionat cel mai mult ?

— Dintre amatori mi-au plăcut Enghibarian, Pietrzykowski, Lagutin și Popencenko, iar dintre profesioniști Joe Louis, Marcel Cerdan, Robert Charron și Max Schmeling.

Jackie la Motta la Paris!

N-am crezut niciodată că va veni ziua cînd boxerul american Jackie la Motta, fost campion al lumii la categoria mijlocie, va sosi în vizită la Paris și va fi chiar ovaționat (zice el în cadrul unui interviu) de publicul francez. Pentru că într-adevăr, cu prilejul unei gale, managerii francezi l-au prezentat spectatorilor pe „turistul" Jackie la Motta, boxerul despre al cărui mod de a-și apăra uneori șansele în ring, sînt multe de spus.

La Motta, sau, cum i se spunea prin anul 1946, „Taurul din Bronx", a fost pugilistul care, datorită hazardului, a oprit din drumul spre titlul de campion al lumii pe francezul Laurent Dauthuille. Cine nu-și amintește ce bătaie a luat la Motta timp de aproape 14 reprize ; dar cu numai 10 secunde înaintea gongului final, cînd nimeni nu se mai aștepta, un croșeu norocos plasat în bărbia francezului l-a făcut pe acesta k.o. Și iată că nefericitul Dauthuille n-a putut aduce țării sale mult rîvnita centură cu diamante. Apoi, să nu uităm că marele Cerdan a pierdut centura în fața lui Jackie la Motta în repriza a 10-a, cînd se afla în avantaj, însă spre norocul americanului, Cerdan și-a fracturat mîna dreaptă, fiind nevoit să abandoneze. Ca urmare a acestor două întîlniri în compania pugiliștilor Dauthuille și Cerdan, Jackie la Motta a fost considerat în Franța cel mai detestat boxer de peste Ocean. Dar anii au trecut și spectatorii francezi au uitat probabil cariera dubioasă a „bătrînului" Jackie la Motta, amestecat în multe afaceri necurate cu reprezentanții Mafiei care operează în pugilatul american.

Jackie la Motta a sosit la Paris pentru a-și prezenta cartea și filmul intitulat „Ca un taur sălbatic" și cu acest prilej a dat o serie de interviuri, arătînd mai întîi că Marcel Cerdan

a fost fără îndoială cel mai apreciat boxer european pe care l-a întîlnit vreodată. În ceea ce privește meciul cu Dauthuille, Jackie la Motta a evitat orice discuție. La Motta a arătat că în prezent boxul profesionist este în mare declin și că actualii campioni ai lumii, mai ales cel de la mijlocie (Hagler), n-au valoarea celor din trecut.

Astăzi, ca orice boxer profesionist care nu a știut să-și administreze banii, Jackie la Motta are o situație financiară nu dintre cele mai bune, mai ales că a fost căsătorit de 5 ori, plătind pensii alimentare și datorii față de fisc. La întrebarea pusă de un ziarist dacă Mafia a avut vreo influență asupra carierei sale, Jackie la Motta a răspuns, chipurile, că numai într-un singur meci s-a „culcat" la podea (vezi întîlnirea cu Fox, din 1946) nu pentru suma oferită, ci pentru promisiunea ce i s-a făcut de către gangsteri că va lupta în viitoarea întîlnire pentru titlul de campion al lumii. „Docilul" Jackie la Motta, la vremea lui un boxer suspect, și-a încheiat declarațiile spunînd că dacă nu ar fi practicat boxul, care i-a făcut o adevărată educație, ar fi ajuns un... asasin sau un hoț. Acest ultim răspuns al interviului l-a făcut totuși pe ziaristul francez Guy Mislin să scrie că la Motta a rămas același... farsor. Ceea ce credem și noi.

P.S. În interviul său, Jackie la Motta uită să spună ce bătaie i-a administrat, la 14 februarie 1951, pe un ring din Chicago, celebrul Ray, „Sugar" Robinson. Arbitrul a oprit „masacrul" în repriza a 13-a, cînd boxerul mafiot era totuși în picioare, transformat în punchingball, dar îi sticleau ochii și ambele arcade sîngerau abundent. Nici n-a vrut să conceapă întreruperea întîlnirii decît după intervenția oficialilor și a oamenilor săi de colț. Ajuns în cabină fără centura de campion al lumii, pe care o pierduse, Jackie la Motta a leșinat imediat, medicii aplicîndu-i baloane de oxigen pentru a-și reveni. După acea înfrîngere, Jackie la Motta a rămas surd de o ureche. A boxat pînă la vîrsta de 33 de ani, ultimul meci susținîndu-l la 14 aprilie 1954, cînd a fost învins la puncte, la Miami Beach, de un oarecare Billy Kilgore. Palmaresul lui la Motta : 106 meciuri : 30 cîștigate prin k.o., 53 la puncte, 4 egale, 15 pierdute la puncte și 4 prin k.o. Și cine credeți că este acum secretarul lui Jackie la Motta ? Chiar unul din fiii săi.

Jackie, crescut pe maidanele unei suburbii din cartierul rău famat al Bronx-ului, este prudent și evită să aibă treabă

cu alți... secretari, care să-l reprezinte și să-i semneze contractele. Fostul mafiot știe că pe culoarele arenelor boxului profesionist sau pe cele ale burselor de afaceri, mai mult sau mai puțin curate, își poartă pașii mulți escroci de teapa lui. Iar dacă-l va păcăli cineva — vorba lui —, atunci măcar să fie fiul său. Fără comentarii.

Vă mai amintiți de „Ringo"?

Agențiile internaționale de presă au transmis la vremea lor cu lux de amănunte asasinarea fostului șalanger la titlul mondial al „greilor", argentinianul Oscar Bonavena, poreclit și „Ringo". Nu era primul caz în istoria boxului mondial cînd un campion sau chiar o mare vedetă a ringului cădea în stradă răpus de gloanțele Mafiei sau ale altor manageri lipsiți de scrupule care circulă în culisele boxului profesionist. Campionul lumii, „mijlociul" american Stanley Ketchel, a fost dealtfel prima victimă a unui asasin, care l-a răpus cu focuri de pistol la 15 octombrie 1910 în orașul unde locuia : Gonway. Ketchel ceruse un pahar cu apă și valetul său Dipley i l-a servit, aducîndu-i tava cu paharul cerut. În clipa cînd Ketchel ridică paharul, de sub tava pe care o ducea Dipley descărcă în pieptul lui Ketchel întreaga încărcătură a revolverului. Deși au trecut atîția ani, nimeni nu a putut dezvălui cauzele uciderii campionului mondial, mai ales că asasinul dispăruse de parcă-l înghițise pămîntul. Mulți cunoscători ai boxului profesionist au presupus că Dipley era în legătură cu lumea interlopă a boxului și că în după-amiaza aceea l-ar fi surprins pe Ketchel vorbindu-i invitatului său Dickerton despre unele propuneri incorecte ce i s-au făcut. Un alt campion al lumii ucis a fost Battling Siki, un puternic african, care, la 24 septembrie 1922, l-a învins prin k.o. în repriza a 6-a, la Paris, pe celebrul Georges Carpentier. Battling Siki, pe numele său adevărat Louis Phal, denumit și senegalezul, a fost ucis cu 7 focuri de armă într-o dimineață (15 decembrie 1923) la New York. Poliția nu s-a grăbit prea mult cu cercetările, deoarece Battling Siki avea la comisariat

o fișă că lucrează mînă în mînă cu reprezentanții lumii interlope.

Dar să revenim la Oscar Bonavena, pentru că poliția i-a redeschis dosarul. La 34 de ani el a fost șalanger la titlul mondial (a fost învins de Cassius Clay) ; fără nici o meserie și în declin de formă, nu mai avea nici un angajament serios, mai ales că fusese învins cu un an în urmă și de modestul Ron Lyle. El își petrecea timpul mai mult în S.U.A., în anturajul unor persoane suspecte, certate cu poliția. Mare amator de a-și petrece vremea prin barurile de noapte în compania dansatoarelor de mîna a treia, a trișorilor, Oscar Bonavena devenise de la un timp și un nelipsit client al rubricilor de fapte diverse, fiind recunoscut ca scandalagiu. Dealtfel, cu doi ani în urmă, apăruse de mai multe ori în fața justiției, deoarece făcuse k.o. într-un bar mai mulți consumatori, printre care și un avocat.

Înainte de a fi „lichidat", Oscar Bonavena locuia într-un motel din apropierea orașului american Reno (Nevada), unde avea ca „prieten" pe Joseph Conforte, o figură destul de dubioasă. Boxerul argentinian a fost ucis de persoane neidentificate cu trei focuri de revolver care l-au lovit în inimă. Organele de poliție locale au procedat la un prim interogatoriu, arestîndu-l pe Willard Ross Brymer, una din „gorilele" lui Conforte, care fusese inițiatorul unui mare scandal încheiat cu împușcături. Cert este că în această crimă principalul regizor era Joseph Conforte care, se pare, ros de gelozie, a „indicat" echipei sale uciderea lui Bonavena. Acest lucru era întărit de o declarație a unui organizator spaniol, Martin Berrocal, care încheiase cu Bonavena un contract pentru a-l întîlni la Madrid pe americanul Hamilton. Managerul spaniol trimisese lui Bonavena trei bilete de avion, dintre care unul era pe numele lui Sally, infidela soție a lui Conforte. Noua dramă, în care și-a pierdut viața boxerul Bonavena, a demonstrat pentru a nu știu cîta oară, că tinerii boxeri încăpuți pe mîna afaceriștilor care le exploatează talentul, cînd ajung la sfîrșitul carierei, fără a cunoaște o meserie pentru a-și cîștiga cinstit existența, devin victime, plătind chiar cu viața o glorie efemeră.

Am revenit asupra cazului Bonavena, zis și Ringo, pentru că la capătul unor lungi cercetări s-a constatat că un martor ocular l-a văzut trăgînd cu pistolul în Ringo pe Willard Ross Brymer, în vîrstă de 34 de ani, una din acele „gorile", salariate la „Mustang Ranch" (Reno-Nevada).

Mai întotdeauna se face mult zgomot în presa occidentală cînd un astfel de asasin este arestat, dar niciodată nu se comentează cîți ani de detenție primesc acești indivizi, certați cu societatea, cu munca cinstită. Pentru cei ce n-au văzut filmul „Dreptate pentru toți", cu inegalabilul actor Al. Pacino, nu ne rămîne decît să-i invităm să se grăbească.

După ce mănușile au fost agățate în cui

Cu ce se poate ocupa un boxer profesionist după ce a renunțat la activitatea competițională ? Sau, mai bine spus, după ce și-a agățat mănușile în cui. Desigur, sînt prea puțini gladiatorii luptelor pe bani care-și încheie cariera cu o situație financiară bună. Cei mai mulți dintre oamenii aceștia nu au nici o meserie și privesc viața cu o naivitate de-a dreptul copilărească. Așa se explică faptul că ei investesc banii cîștigați, cu prețul sănătății și chiar al vieții, pe ring, în niște afaceri la care nu se pricep cîtuși de puțin. Fauna escrocilor de tot felul știe să le vîndă iluzii, smulgîndu-le banii cu ușurință... Începînd pe mîna unor asemenea șarlatani, au fost ruinați „bombardierul din Detroit", Joe Louis, neînvinsul Rocky Marciano, transformat peste noapte în agricultor, fostul dublu campion mondial Ray „Sugar" Robinson, care nu a știut să-și administreze cele 12 spălătorii, și atîția alții. Prea puțini au fost marii campioni care, odată ce au agățat mănușile în cui, au acceptat în continuare să ducă o viață modestă, mulțumindu-se cu un trai acceptabil de la o zi la alta.

Fără îndoială, au fost și celebrități care, încheind odată socotelile cu managerii, au acceptat fie să facă reclamă unei firme sau unui produs, fie să lucreze într-o serie de mari întreprinderi la serviciul „relații cu publicul", fie să filmeze pe platourile de la Hollywood în roluri de mîna a treia sau de figurație, ca în cazul regretatului Tony Galento, zis „Domnul tonă", care l-a expediat o dată la podea pe Joe Louis, Ray „Sugar" Robinson, Willie Pepp, poate cea mai senza-

țională „pană" a tuturor timpurilor, Rocky Marciano, Max Baer, care a jucat în filmul „Boxerul și doamna", alături de Myrna Loy, sau Jack Dempsey, vedeta filmului „Departe de țară" etc.

Dar și în acest domeniu de activitate impresarii și regizorii de filme au acceptat angajarea unor foști mari boxeri numai cu scopul publicitar de a le specula faima sportivă și numele. Istoria cinematografiei ne arată că primul redutabil campion care a evoluat pe platourile de filmat a fost, în anul 1892, campionul mondial din acea vreme la categoria grea, James Corbett, învingătorul prin k.o. în repriza a 21-a, la New Orleans, al lui Sullivan. Corbett a deținut rolurile principale în trei filme care au cunoscut un remarcabil succes de public : „Gentleman Jim", „Cadetul" și „Profesiunea lui Cashel Byron". În ultimii ani, mult comentatul Cassius Clay a încercat fără succes, cu toate că este fotogenic, să facă carieră la Hollywood, la acest capitol fiind însă net întrecut de argentinianul Carlos Monzon, fost campion mondial al „mijlociilor", care, timp de 12 ani, nu a fost învins, predînd centura cu diamante fără luptă. Monzon, după ce a abandonat boxul, a încasat burse serioase, jucînd rolurile principale în filmele „El Macho" și „Calibru 30—30", alături de actrița franceză Nathalie Delon.

În filmul prezentat anul trecut de televiziunea noastră „Prima de asigurare", cu Walter Mathau și Jack Lemmon, într-o scenă petrecută pe terasa unui local, un uriaș a făcut ordine cu... pumnii, salvîndu-l de la o mamă de bătaie pe rugbystul Bum-bum Jackson, care intrase în conflict cu niște scandalagii. Cine a fost acel actor, cu figură clasică de pugilist profesionist, care împărțea cu o precizie rară directe, swinguri și upercuturi ? Pentru cei care ne-am ocupat o viață întreagă de box nu a fost greu ca în personajul respectiv să-l recunoaștem pe fostul campion mondial al semigreilor, pugilistul american de culoare Archie Moore. După ce a încheiat tîrgul cu impresarii boxului, Archie Moore, în vîrstă de 68 de ani, s-a dedicat filmului și mai ales educației unor tineri delincvenți care au înțeles că trebuie să pornească în viață pe un drum bun. Principala sa activitate se desfășoară la „The ABC Box Club of America" din San Diego. Cu mult succes a jucat Archie Moore în filmul „Huckleberry Finn", care a rulat cu ani în urmă și pe ecranele cinematografelor noastre. Pentru mai tinerii amatori de box este cazul să arătăm că Archie Moore a devenit campion al lumii la „semi-

grea" la 17 decembrie 1952 (la 39 de ani), ca urmare a unei victorii la puncte obținută la St. Louis în fața lui Joey Maxim. Archie Moore, pe numele său adevărat Archibald Lee Wright, a fost distins cu decorațiile „John F. Kennedy" și „Patriotul anului", ca o frumoasă recunoaștere a meritelor sale de actor-educator.

Managerii și Conteh

Amatorii de box știu că mulți dintre campionii ringului „pe bani" au învățat abc-ul pugilatului în sălile de gimnastică ale penitenciarelor din țările occidentale. Desigur, acești indivizi certați cu societatea, la ieșirea din închisori tentați de o glorie efemeră, au acceptat să semneze contracte de boxeri profesioniști cu o serie de antrenori dispuși oricînd să racoleze astfel de elemente, gata oricînd să le asculte ordinele. Acești așa-zișI „maeștri de box" îi speculează crunt pe cei ce trăiesc cu visul că într-o zi vor fi oameni înstăriți și, poate, fericiți.

Numeroși manageri operează chiar în sălile de gimnastică ale penitenciarelor, recrutînd pentru boxul profesionist elemente declasate, foști criminali la drumul mare, asasini sau traficanți de droguri, tineri fără nici o meserie care, pentru a se „salva", își pun iscălitura pe un contract, vînzîndu-și sănătatea, tinerețea, talentul și mușchii unor negustori ai lumii sportive profesioniste. Istoria boxului ne arată că mulți tineri au învățat boxul în penitenciare, ca în cazurile lui Sonny Liston, Floyd Patterson și Rocky Graziano, eroul filmului „Cineva acolo sus mă iubește". Dar să vedem despre ce este vorba.

Cu ani în urmă, organizațiile boxului profesionist mondial (W.B.C.) au anunțat că englezul John Conteh a fost deposedat de centura mondială la categoria semigrea, deoarece nu a acceptat să-l întîlnească pe argentinianul Miquel Angel Cuello, noul său șalanger oficial, desemnat de acest for. Întîlnirea Conteh — Cuello urma să aibă loc la Monte Carlo în organizarea cunoscutului manager Rodolfo Sabbadini, negustorul de talente sportive, care a acaparat lumea boxu-

lui european, devenind peste noapte nu numai o celebritate, dar și un om foarte bogat. Pentru a nu scăpa din mîini această afacere, în care a fost amestecat chiar și primarul orașului Monte Carlo, dl. Jean-Louis Medecin, Rodolfo Sabbadini i-a oferit un ultim termen de gîndire lui Conteh, 36 de ore înaintea începerii reuniunii, caz unic în analele luptelor pentru campionatul lumii. Pe străzile orașului Monte Carlo mii de turiști citeau afișe multicolore prin care se anunța mult așteptatul meci dintre englezul John Conteh, invincibil pînă atunci, și argentinianul Miguel Angel Cuello, teroarea din Santa Fé, care, la 31 de ani, reușise în decurs de 20 de întîlniri susținute să obțină tot atîtea victorii, în 19 partide culegînd chiar succese prin k.o. Și în timp ce Cuello se antrena într-una din sălile orașului Monte Carlo în văzul spectatorilor curioși și al numeroșilor fotoreporteri, care îi făceau o mare publicitate, a doua zi a explodat o știre-bombă. John Conteh nu acceptă sub nici o formă să-l recunoască șalanger pe Cuello, anunțînd de la Londra că nu se va prezenta la această întîlnire.

Cum afacerea era șubredă și *mister* Rodolfo Sabbadini urma să plătească din buzunar toate cheltuielile, istețul manager, sfidînd orice regulament, a fabricat urgent un șalanger pentru a-l întîlni pe Cuello, salvînd gala și, desigur, interesele sale financiare.

Foarte expeditiv, Rodolfo Sabbadini a ignorat pe cei care aveau dreptul să lupte împotriva lui Cuello și anume Victor Galindez, un alt pugilist argentinian, clasat pe locul doi în ierarhia mondială, și iugoslavul Mate Parlov, care ocupa locul 3 în acest clasament și, în plus, deținea și titlul de campion al Europei. Sabbadini, minte ageră de manager pus pe căpătuială, i-a eliminat total pe aceștia, aducînd diferite scuze, printre care și aceea că ei, chipurile, nu ar fi pregătiți pentru a-l înfrunta pe Cuello. Apoi, domnul manager a stabilit de la sine putere că învingătorul din meciul dintre Cuello și viitorul său adversar de la Monte Carlo să devină campion al lumii în locul lui John Conteh. Pe cine să aducă Sabbadini imediat, care să lupte cu Cuello pentru centura mondială ? Nu i-au trebuit prea multe minute lui Sabbadini să se gîndească pentru a da răspunsul necesar. Omul de afaceri a căzut de acord cu unii manageri de peste Ocean ca viitorul adversar al lui Cuello să fie americanul Jesse Burnett, clasat pe locul 4. Pugilistul american a rămas perplex la aflarea veștii că va lupta pentru centura cu diamante. S-a

urcat în primul avion și a sosit la Monte Carlo cu exact 48 de ore înaintea primei lovituri de gong. Întrebat de ziariști în ce formă se află, Jesse Burnett a spus : „Îmi voi intensifica antrenamentele aici la Monte Carlo. Mi s-a oferit o șansă de a deveni campion. Nu trebuie să o ratez". Și declarațiile au început să curgă. Dl. Sabbadini, care posedă un tupeu unic în lume, a spus, la rîndul său, următoarele : „Jesse Burnett se află în formă mare, de aceea l-am înlocuit imediat pe Conteh". De unde știa Sabbadini în ce stadiu de pregătire se afla Burnett ? Omul de culise a făcut această declarație pentru a deruta pe spectatori și organizațiile sportive mondiale care, mergînd mînă în mînă cu interesele afaceriștilor, au fost de acord ca întîlnirea Cuello—Burnett să aibă un caracter oficial, învingătorul fiind proclamat campion al lumii în locul lui Conteh.

Cine era Jesse Burnett ? Jesse Burnett, unul dintre cei 8 copii ai unei familii de oameni săraci, era în vîrstă de 31 de ani și învățase boxul foarte tîrziu, cînd avea 23 de ani. La 17 ani, fără nici o ocupație, hoinărind pe străzi înfometat și cu mîinile în buzunare, gata oricînd să accepte orice pentru a-și cîștiga existența, Jesse Burnett a fost întemnițat o perioadă de 7 ani pentru atac înarmat și jaf la drumul mare. El s-a inițiat în tainele sportului cu mănuși în sălile de antrenament ale unui penitenciar din California, devenind la 24 de ani un boxer amator de valoare. Dealtfel, Jesse Burnett a participat la J.O. de la München, fiind descalificat în sferturile de finală pentru lovituri sub centură. Trecînd apoi la profesionism, Jesse Burnett s-a impus de la un meci la altul, fără însă să lase o impresie deosebită. Odată ajuns la Monte Carlo, presa occidentală nu l-a „iertat" pe Burnett pentru trecutul său, făcîndu-i o mare popularitate. Mai mult decît atît, Burnett, în cadrul unui interviu, a recunoscut că a fost întemnițat, făcînd o senzațională declarație care a demonstrat cu prisosință din ce lume face parte, cu cine mai colaborează în continuare. Iată ce a spus el : „Dacă nu aș fi fost întemnițat 7 ani, de mult eram mort. Am fost un copil rău". Prin declarația sa Jesse Burnett vrea să arate că încă de copil era „înrolat" într-o bandă de tineri delincvenți și că ar fi putut fi ucis dacă nu se preda poliției fără să riposteze. Se mai poate înțelege și că Burnett ar fi fost împușcat mai tîrziu, dacă nu încăpea pe mîinile poliției, de către șeful unor alte bande de răufăcători la concurență, care operează ziua și noaptea pe străzile orașelor americane.

In sfîrşit, meciul disputat la Monte Carlo a constituit o adevărată „farsă", cei păcăliţi fiind numai spectatorii, care au plătit sume piperate pentru a urmări un campionat mondial pus într-o falsă scenă de Sabbadini. Bineînţeles că argentinianul Cuello, de profesie cantonier din Santa Fé, a cîştigat înainte de limită. El i-a dat lovitura de graţie lui Jesse Burnett în repriza a 9-a, cînd arbitrul mexican Raimundo Solis l-a numărat pînă la 10 pe fostul deţinut din Inglewood, obosit şi agăţat în corzi.

Imediat, o maşină a Salvării l-a transportat la spital pe Burnett, care a intrat în „tratamentul" medicilor de serviciu. Bietul Burnett nu deţinea o condiţie fizică corespunzătoare pentru un asemenea meci, forma sa sportivă contrazicînd vădit declaraţia lui Sabbadini, că este în mare vervă. Medicii au constatat că Burnett a mai suferit în plus şi mai multe fracturi. După ce l-au pus în gips, doctorii l-au trimis pe Burnett la hotel.

În faţa unei adevărate „armate" de fotoreporteri, Burnett a declarat următoarele : „Am fost obosit şi nu am putut ataca. Cînd voi fi bine pregătit îi voi cere revanşa lui Cuello".

Desigur, Burnett ar dori să se mai întîlnească cu Cuello, însă această ocazie nu se va mai ivi niciodată, pentru că Sabbadini şi-a jucat numărul cu boxerul american, urmînd acum să treacă la rînd o altă „victimă" a sa. Şi cine credeţi dumneavoastră că a fost cel mai supărat din această nouă afacere a boxului profesionist ? Chiar Sabbadini, care a declarat că-l va da în judecată pe englezul John Conteh, ex-campionul mondial, care a refuzat tîrziu să accepte condiţiile contractuale ale lui *monsieur* Sabbadini. Managerul îi va cere mari daune lui Conteh, acuzîndu-l pe boxerul englez că a încălcat contractul. Acest conflict manager-boxer pune pentru a nu ştiu cîta oară într-o lumină nefavorabilă boxul profesionist, dezvăluind practicile care continuă în culisele fratelui vitreg al pugilatului amator.

Dar ce s-a petrecut cu Conteh în continuare ? Iată întrebarea la care trebuie să răspundem. Mulţi manageri l-au evitat, trecîndu-l pe... lista neagră. Boxerul englez de culoare a mai susţinut cîteva meciuri, apoi, învins de vîrstă, s-a retras acum un an. El are o situaţie financiară precară, plătind avocaţii şi pagubele comise de fratele său, un escroc în sensul deplin al cuvîntului, mereu certat cu poliţia londoneză. Dacă Conteh a ieşit pe uşa din dos a boxului, în schimb managerul Sabbadini îşi măreşte contul în bancă,

continuînd să opereze pe ringurile mondiale, speculînd talentul şi sănătatea unor tineri dornici de a deveni, chipurile, bogaţi peste noapte. Vise, vise. Şi chiar cele mai frumoase dintre ele nu durează chiar atît de mult. Întrebaţi-l pe Conteh. Cazul său nu este singular.

Un nou Ray „Sugar"?

În plină criză de elemente de certă valoare în boxul mondial, puţini erau specialiştii care mai sperau ca în viitor să apară un nou Ray „Sugar" Robinson, pugilistul care a deţinut două centuri mondiale şi care a impresionat prin eleganţa şi stilul său eficace. Este adevărat că aceştia au aşteptat cam mulţi ani, poate chiar zece, pînă ce pe firmamentul boxului „pro" a apărut o nouă stea : Ray „Sugar" Leonard. Anul trecut, ambiţiosul Ray „Sugar" Leonard şi-a recucerit centura pierdută în faţa celebrului Roberto Duran (Panama), pugilistul cu „pumni de piatră", care din cele 71 de întîlniri nu pierduse decît una.

În meciul disputat la New Orleans, Ray „Sugar", în mare formă (este elev al antrenorului Angelo Dundee, omul de colţ al lui Clay), l-a învins prin abandon în repriza a 8-a pe Duran care, acuzînd dureri la abdomen, a renunţat imediat la luptă. „Nu mai avea nici un rost să continui", a spus Duran, care la 29 de ani a declarat că va agăţa mănuşile în cui. Antrenorul lui Duran, bătrînul Freddy Brown (81 de ani), a explicat ziariştilor că elevul său a făcut o mare greşeală în ceea ce priveşte alimentaţia înaintea meciului, consumînd două porţii de supă şi două biftecuri. Examenul medical care a avut loc după întîlnire a arătat că într-adevăr Duran a suferit de crampe în timpul întîlnirii. Organizatorii, însă, nu l-au „iertat" pe Duran pentru uşurinţa cu care a abandonat, amendîndu-l cu 7 500 de dolari.

Dar să revenim la Ray „Sugar" Leonard. Americanul de culoare Ray „Sugar" Leonard, în vîrstă de 26 de ani, are un palmares impresionant pentru scurta sa carieră de profesionist. El este născut la 16 mai 1956 la Wilmington, în Carolina de Nord, avînd nu mai puţin de 6 fraţi. A început să

practice boxul la vîrsta de 15 ani, susținînd ca amator 150 de partide (a cîștigat 145). După ce a cîștigat titlul de campion olimpic la Montreal, Ray „Sugar" Leonard a susținut, în decurs de doi ani, 26 de întîlniri pe care le-a cîștigat cu ușurință. La 30 noiembrie 1979 a devenit campion al lumii la „semimijlocie", învingîndu-l prin abandon în repriza a 15-a pe portoricanul Wilfredo Benitez, într-o partidă care a avut loc la Las Vegas. Apoi, la 17 martie 1980, și-a apărat centura, făcîndu-l k.o. în repriza a 4-a pe Dave Green (Anglia). În următorul meci oficial Ray „Sugar" Leonard a primit replica veteranului Roberto Duran, de care a fost învins la puncte (15 iunie 1980, Montreal) la capătul unei întîlniri echilibrate. Ray nu s-a descurajat și, în meciul revanșă, care s-a disputat în 1981 la New Orleans, și-a recucerit titlul. În cadrul unei conferințe de presă Ray „Sugar" Leonard, considerat la ora aceasta cel mai tehnic și mai valoros boxer profesionist din lume, a declarat că își va pune titlul în joc în fața lui Tommy Hearns (S.U.A.), un semimijlociu „devastator" care, din 29 de întîlniri susținute, a cîștigat 27 prin k.o.

Mai întîi, Ray „Sugar" Leonard a renunțat de a mai semna contractul pentru meciul cu Tommy Hearns. El a declarat ziariștilor că intenționează să calce pe urmele marelui său predecesor Ray „Sugar" Robinson, care a deținut două centuri mondiale la „semimijlocie" și „mijlocie", ratînd ocazia de a cuceri și pe cea de a treia (a pierdut surprinzător în fața lui Joey Maxim). Și atunci, Ray „Sugar" Leonard l-a provocat pe campionul lumii la „mijlocie mică," ugandezul Kalule, pe care l-a învins la Las Vegas înainte de limită (k.o. repriza a 7-a), devenind dublu campion al lumii. În felul acesta, Ray „Sugar" Leonard a egalat performanța celebrului Ray „Sugar" Robinson. Va ataca el oare și titlul la „mijlocie", pentru a deveni, ca Bob Armstrong, triplu campion al lumii sau se va opri aici ? Pînă la urmă meciul său cu „semimijlociul" Tommy Hearns, așteptat cu legitim interes, fiind considerat în S.U.A. un nou... „meci al secolului", a avut loc la 16 septembrie 1981, în prezența a peste 25 000 de spectatori. Ray „Sugar" Leonard și-a confirmat clasa, obținînd victoria prin abandon în repriza a 14-a. Printre cei care l-au aplaudat pe Ray „Sugar" Leonard la sfîrșitul meciului s-au numărat actorii-cîntăreți de cinematograf Dean Martin, Paul Anka, tenismenii John McEnroe, Vitas Gerulaitis și boxerii Ken Norton, Muhammad Ali, Larry Holmes și alții.

Stop! Lupta a devenit inegală!

Am scris de nenumărate ori că boxul profesionist a făcut și continuă să facă multe victime în rîndul tinerilor exploatați de către managerii veroși. În ultimii ani, „dramaticele" lupte ale gladiatorilor ringului s-au încheiat cu un bilanț trist, numeroși tineri, care visau la o glorie ce s-a dovedit efemeră, plătind chiar cu viața dorința de a ajunge mari campioni ai lumii. Este cunoscut amatorilor de box din țara noastră că la sfîrșitul anului 1980 agențiile internaționale de presă au anunțat cu lux de amănunte moartea pe un pat de spital a englezului Johnny Owen, campion profesionist al Europei la „cocoș", care a căzut, la Los Angeles, într-o lungă comă (nu și-a mai revenit niciodată), ca urmare a loviturilor primite de la campionul lumii, mexicanul Pintor.

Pentru a nu știu cîta oară organizațiile sportive mondiale au tras din nou „semnalul de alarmă", unele dintre ele încercînd chiar să treacă la o serie de măsuri pentru protejarea boxerilor profesioniști, pentru evitarea accidentelor în ring.

Cu prilejul ultimului congres al Consiliului Mondial al Boxului (W.B.C.), cu sediul la Ciudad de Mexico, acest for a adoptat noi măsuri care să pună la adăpost viața tinerilor care au semnat un contract pentru a evolua în arena luptelor pe bani. De pildă, ca o primă măsură, W.B.C. a stabilit ca în viitor corzile ringului să fie în număr de 4 în loc de 3, ca pînă în prezent, aceasta pentru a se evita căderile în afara... „careului magic". O altă măsură vitală este aceea de a se interzice meciurile revanșă în campionatul mondial. În această situație, mai mult ca sigur că actualul deținător al centurii cu diamante la categoria grea, Larry Holmes, nu se va mai întîlni oficial cu Cassius Clay. Nu știm în ce măsură organizatorii de întîlniri vor lua în considerație această hotărîre a W.B.C., deoarece ei au sfidat, cînd nu le-au convenit, deciziile unui for ce s-a dovedit ineficace în lupta cu managerii, care dealtfel conduc din umbră destinele pugilatului „pro".

Desigur, s-au luat și unele hotărîri bune, care, dacă nu vor fi anihilate de „Mafia" boxului profesionist, se va putea face o cotitură în ceea ce privește protecția boxerului. Astfel, se va reglementa mai strict structura categoriilor, prevenindu-se efortul la care sînt supuși boxerii pentru a face... greutatea înaintea întîlnirii. La acest capitol, medicii prezenți la

congres au insistat asupra alimentației boxerilor, a controlului obligatoriu la oculist și neurolog, cerîndu-se și diversificarea metodelor de antrenament.

Decesul lui Johnny Owen a impresionat lumea boxului din Anglia. Organizatorii britanici au cerut, chipurile, o anchetă, care mai niciodată nu elucidează cu precizie cauzele decesului, principalul vinovat fiind... dispărutul. Pentru a „salva" boxul, ei au pus mînă de la mînă și au inițiat o societate de asigurări rezervată în exclusivitate boxerilor profesioniști. Mai mult decît atît, pentru început, patronii acestei așa-zise societăți de asigurare au și emis un cec familiei îndoliate a boxerului Owen. Fiți siguri, însă, că inițiatorii acestei societăți nu s-au scotocit în buzunarele lor pentru a face această plată, suma fiind achitată din bursele unor boxeri care, de astăzi înainte, vor trebui în mod obligatoriu să se asigure numai la respectiva firmă, dacă vor ca în caz de accident sau de deces urmașii să primească despăgubirile ce li se cuvin.

Dar iată că n-a trecut prea multă vreme și o familie a fost din nou îndoliată. Organizatorii n-au aplicat nici o măsură de protecție pentru a evita accidentele. Pe un pat mizer de spital a decedat un alt boxer, pe nume Santiago Monzon (Spania).

Nefericitul pugilist, care începuse să cocheteze cu gloria sportivă, a pierdut la 30 iulie 1980, pe un ring din Tenerife (Insulele Canare), un meci prin k.o., învingătorul său fiind campionul „ușorilor" Garcia Requena (Spania). Din ziua aceea și pînă în iunie 1981, deci aproape un an, Santiago Monzon nu și-a mai revenit, rămînînd în comă în pofida încercărilor chirurgilor de a-i salva viața.

O depeșă de peste Ocean ne informează că boxul a făcut o altă victimă. La Easton, în Pennsylvania, un antrenor nechibzuit a comis o gravă imprudență, permițîndu-i elevului său pe nume Bruce Fitzgerald (amator) să evolueze într-o zi în cadrul a două reuniuni : una programată după-amiază, iar cealaltă seara. În primul meci, Fitzgerald, laureat al „Mănușii de aur" din Pennsylvania, a obținut victoria la puncte (a fost însă numărat în ultima repriză). În partida secundă, Fitzgerald a pierdut înainte de limită, fiind salvat de k.o. de către arbitru. „Omul său de colț" a fost indiferent la ce se întîmpla în ring și n-a aruncat prosopul la timpul potrivit. Rezultatul ? La venirea în cabină Fitzgerald a căzut la podea, suferind o comoție cerebrală și a decedat apoi la cîteva ore. Iată cum, din vina unui „om de colț" nepriceput, semigreul Bruce Fitzge-

rald, în etate de 24 de ani, tatăl unei fetițe de 5 ani, și-a pierdut viața în ring.

Este bine de știut că „omul de colț" joacă un rol de seamă într-un meci de box. El nu are simpla misiune de a stropi cu apă pe boxer sau de a-i împrospăta forțele prin masaje ușoare și prin cuvinte de îmbărbătare. „Omul de colț" este un element activ în timpul partidei și mai întotdeauna el trebuie să găsească „antidotul" în contracararea tacticii adversarului. Acest „om de colț" trebuie să dea dovadă de maturitate, de „gîndire pugilistică", găsind imediat cele mai eficace mijloace pentru ca elevul său să-și impună superioritatea. Tot lui îi revine marea sarcină de a ști să-și oprească la momentul potrivit elevul care se află în situație dificilă, protejîndu-i în felul acesta sănătatea și integritatea corporală. În box, această misiune este foarte importantă.

Cu ani în urmă, am avut „oameni de colț" excepționali ca D. Călinescu, C. Nour, L. Popescu, M. Spakov, Gh. Axioti, Gh. Popescu, Gh. Bobinaru, P. Mihai, I. Stoianovici, I. Popa, I. Chiriac (ambii în pragul pensionării), regretații N. Buză, I. Doculescu, P. Pop, Z. Popazu, antrenori care s-au dedicat cu o totală dăruire acestei meserii dificile. Astăzi însă dispunem de prea puțini „oameni de colț" care muncesc cu seriozitate pentru a forma, șlefui și lansa în ring boxeri redutabili pentru „schimbul de mîine" al pugilatului nostru. Am putea să-i numărăm pe degete pe acești „oameni de colț" cu o bună pregătire : C. Dumitrescu, T. Niculescu, I. Dumitru, V. Mariuțan, I. Monea, F. Ambruș, E. Fürész, Ș. Neacșu, I. Chendreanu, Ad. Teodorescu, Gh. Vlad și... cam atîta. Desigur, un număr insuficient pentru boxul nostru care are nevoie de mult mai mulți „oameni de colț" capabili să dirijeze cu succes activitatea secțiilor din țară.

Dar în timpul unei lupte nu numai „omul de colț" are sarcina de mare răspundere să vegheze și să apere sănătatea boxerului. Un rol primordial îl are și arbitrul de ring. Nici la acest capitol nu excelăm. Am dori să vedem într-un viitor apropiat arbitrînd, dintre fostele glorii, pe un Calistrat Cuțov, Dinu Teodor, Ion Györffi, Paul Dobrescu, C. Dafinoiu sau Simion Cuțov, pentru ca spectatorii să fie încredințați că la conducerea întîlnirilor se află oficiali care la vremea lor au cunoscut pe propria piele efectele unui upercut, unui croșeu sau unei lovituri directe, și care știu fără îndoială să se orienteze mai bine cînd unuia dintre combatanți „i s-au... muiat

genunchii" sau „îi sticlesc ochii". Cînd unul dintre aceşti oficiali va dicta : „Stop ! Lupta a devenit inegală !", sîntem siguri că vom fi puşi la adăpost de accidente, iar spectatorii vor aprecia intervenţiile unor arbitri competenţi.

Trebuie să ştii să te retragi la timp...

Nu există un sport mai dur şi cu urmări mai tragice ca boxul profesionist. Această meserie este dificilă şi riscantă, mulţi tineri părăsind „careul magic" cu traumatisme grave, plătind din greu o glorie care nu poate fi decît efemeră. În box, trebuie să ştii să te retragi la timp. Istoria luptelor „coloşilor ringului" pentru centura cu diamante ne arată că multe celebrităţi ale pugilatului pe bani au ştiut totuşi să părăsească ringul în plină glorie, pentru a nu risca mai mult. Este cazul lui Max Baer, Jack Dempsey, Gene Tunney sau Rocky Marciano, care n-au mai fost tentaţi de manageri să continue lupta cu... moartea pentru un pumn de dolari.

Marele boxer care a fost Cassius Clay, alias Muhammad Ali, n-a înţeles acest lucru, cu toate că are o situaţie financiară demnă de invidiat. El n-a refuzat cecul semnat de managerul Don King şi, în înfumurarea sa, a sperat că va obţine cea de a patra centură cu diamante de campion al lumii. La 38 de ani, lipsit de reflexe şi de o rezistenţă adecvată, pe ringul unei arene din Las Vegas, Clay a fost pur şi simplu surclasat de campionul lumii „en titre" Larry Holmes, prin 1972 „sparring-partner" al fostului campion al lumii. Agenţiile internaţionale de presă relevau în comentariile lor că Muhammad Ali i-a decepţionat cumplit pe cei 25 000 de suporteri, părăsind ringul cu figura complet tumefiată de loviturile năprasnice ale unui campion dezlănţuit. Numai într-una din reprize (este vorba de a 5-a) Clay a recepţionat 41 de lovituri în plină figură. Şi iată cum un strălucit campion, care a dominat aproape 20 de ani ringul internaţional, iese pe uşa din dos a arenei, neînţelegînd să renunţe la timpul potrivit la activitatea

competiţională. Clay trebuie să mulţumească arbitrului din ring, Richard Green, care, la sfîrşitul reprizei a 10-a, a pus capăt unei lupte ce devenise complet inegală. După meci, Larry Holmes a declarat următoarele : „Clay a dat dovadă de un curaj extraordinar. Nu înţeleg de ce după repriza a treia a mai continuat să boxeze. El rămîne un mare campion şi personal îmi pare rău că şi-a încheiat cariera cu o înfrîngere înainte de limită". Într-adevăr, aceasta a fost prima înfrîngere prin k.o. tehnic suferită de Clay în cariera sa (el a pierdut la puncte 3 întîlniri — în faţa lui Joe Frazier, Ken Norton şi Leon Spinks, dar s-a revanşat mai tîrziu). Clay n-a făcut nici o declaraţie. „Palavragiul", cum i se mai spune lui Clay, l-a rugat de managerul său, Angelo Dundee, să facă declaraţii. Acesta a arătat că Larry Holmes este un remarcabil campion şi că meciul trebuia oprit în repriza a 7-a. Aşa şi-a încheiat glorioasa carieră Cassius Clay. Cu două săptămîni înaintea meciului, el n-a ascultat sfaturile medicului F. Pacheco de a renunţa la contract ; acesta a declarat ziariştilor că pacientul său trebuia să se retragă din box încă de acum 5 ani.

După înfrîngerea suferită înainte de limită în faţa campionului lumii, Larry Holmes, Cassius Clay şi-a motivat insuccesul prin faptul că a fost suferind şi ieşit din formă. Mai mult decît atît, Clay a declinat acuzaţiile aduse de medici, care au constatat că fostul triplu campion utilizase o serie de medicamente interzise, analizele fiind însă dovezi incontestabile împotriva pugilistului din Louisville. Pe Clay însă nu l-au „deranjat" asemenea acuzaţii, continuînd să declare că el este adevăratul campion al lumii şi că în viitor nimeni nu-i va putea sta în faţă. Dar iată că în primele zile ale acelui an, Cassius Clay a şi primit o „lovitură" din partea Comisiei de box a statului Nevada, cu sediul în oraşul Las Vegas, care, în urma unei şedinţe de cîteva ore, a luat în unanimitate hotărîrea de a i se retrage licenţa de boxer. Motivul ? Membrii acestei comisii au ajuns la concluzia că la 39 de ani (i-a împlinit la 17 ianuarie 1980) Clay nu mai are ce căuta în ring, motivînd, printre altele, că dacă va mai boxa, riscă să se accidenteze grav. „Noi vrem ca marele Clay să se retragă sănătos la cap şi să nu-şi pericliteze viaţa" — a declarat un membru marcant al acestei comisii, după ce hotărîrea a fost luată.

„Bătăiosul" Clay nu s-a lăsat intimidat de această decizie luată de Comisia de box a statului Nevada şi a intentat un

proces forului respectiv. În cursul primei şedinţe, avocatul lui Clay, un anume Michael Phenner, a pledat fără succes pentru clientul său, arătînd că această decizie este absurdă şi nu se încadrează în nici un regulament. Apoi, a trecut la „bară" Clay, care a arătat consiliului de judecată că n-a fost bine antrenat pentru meciul cu Holmes şi că în viitor va susţine, chipurile, meciuri pe... scurtă distanţă, care să nu-i pericliteze sănătatea. În continuare, Clay a pledat în apărarea sa, solicitînd licenţa, anunţîndu-i în acelaşi timp pe membrii juriului că are deja un contract semnat cu managerii din Londra de a susţine o partidă amicală cu campionul european, englezul John Gardner. Pe de altă parte, forul englez de specialitate n-a eliberat respectivilor manageri aprobarea de desfăşurare a acestui meci.

După cum se poate uşor constata, marele Clay a călcat cu stîngul în 1980. Dealtfel, o decizie a luat şi organizaţia boxului mondial W.B.C., cu sediul la Ciudad de Mexico, care, mai întîi iertîndu-l pe Clay pentru că s-a dopat, a luat hotărîrea de a nu-l mai accepta ca nou şalanger al lui Holmes.

Cassius Clay a devenit un serios client al tribunalelor americane. El a fost acuzat de un fermier că, fără voia acestuia, în timpul unor antrenamente Clay i-a tăiat cu toporul nu mai puţin de 12 pomi fructiferi. Gurile rele spun că numai „avocatul" Al. Pacino, din filmul „Dreptate pentru toţi", îl mai putea salva pe Clay, ameninţat să plătească serioase daune respectivului fermier. Pînă la urmă, Clay a băgat mîna în buzunar, achitînd aceste daune.

Apoi Clay, alias Muhammad Ali, suferind de o pneumonie, a fost internat într-un spital. El a organizat o conferinţă de presă ad-hoc în camera în care se afla, de faţă fiind şi medicii care-l îngrijeau. Şi ce credeţi că a declarat ziariştilor ? Nici mai mult nici mai puţin, Clay a spus că va solicita o nouă licenţă, marea sa dorinţă fiind ca la 39 de ani să mai facă cîteva demonstraţii pe ringul celebrei arene newyorkeze „Madison Square Garden". Pînă atunci am crezut că Muhammad nu a renunţat la ideea de a ataca din nou titlul mondial. Dar după această declaraţie, credem că „palavragiul" Clay a devenit ceva mai modest. Se pare că Larry Holmes i-a mai dezumflat lui Clay... „balonul îngîmfării".

La 11 decembrie 1981, pe un ring din Nassau (Bahamas), Clay, la vîrsta de 40 de ani, a încercat din nou fără succes

să-şi facă reintrarea victorios. El a fost învins net la puncte de canadianul Trevor Berbick. Clay s-a compromis definitiv în ochii amatorilor de box de pretutindeni. Păcat ! Un mare campion care n-a ştiut să se retragă la timp...

Spinks din nou... în dificultate

Poliţia americană a redeschis dosarul inculpatului Leon Spinks, de profesie boxer, fost campion al lumii la categoria grea şi nefericitul şalanger al lui Larry Holmes. Este cunoscut amatorilor de box de pretutindeni că, la 13 septembrie 1978, la New Orleans, în ajunul meciului revanşă cu Cassius Clay, Leon Spinks, campion olimpic la Montreal (semigrea), posesor pentru scurt timp al „centurii cu diamante", îşi „pierduse" deja capul. Spinks începuse de pe atunci să ducă o viaţă nesportivă, comportîndu-se „à la Sonny Liston", care, după cum se ştie, n-a fost niciodată un model de virtute. În acele zile, Leon Spinks a fost arestat de poliţia rutieră pentru că a circulat cu maşina în stare de ebrietate şi fără permis de conducere, iar altă dată a plecat pe uşa din dos a unui motel fără a plăti chiria şi convorbirile telefonice în valoare de peste 1300 de dolari. Numele său a apărut apoi de multe ori în rubricile de fapte diverse ale ziarelor. Cu 48 ore înaintea partidei cu Clay (1978), Spinks a intrat pentru a nu ştiu cîta oară în „vizorul" poliţiei, asupra sa fiind găsite pliculeţe cu cocaină. Pentru a scăpa din închisoare, Spinks a trebuit să achite o cauţiune de 5 000 de dolari.

Nu de mult Leon Spinks a călcat din nou în strâchini, fiind arestat pentru port ilegal de armă. Este interesant de arătat modul cum a fost depistat de organele poliţiei. Am putea spune că de data aceasta Spinks a fost lipsit de... noroc, comiţînd în felul său de a gîndi o aşa-zisă imprudenţă. Conducînd în partea de vest a oraşului Detroit maşina sa, care nu avea la zi verificarea tehnică şi nici licenţa respectivă achitată pe anul în curs, poliţia rutieră l-a reperat, somîndu-l să oprească. Spinks a stopat, a deschis torpedoul de la bordul maşinii pentru a prezenta permisul de conducere, dar, spre ghinionul lui, poliţistul vigilent a observat acolo un

pistol de calibru mare. Condus la poliție pentru a da explicații, Spinks n-a putut justifica prezența armei de foc, fiind arestat de sergentul Daniel Carr. Achitînd o cauțiune de 1 000 de dolari, Spinks, a fost eliberat la cîteva ore, după aceea urmînd să fie judecat la o dată ce urmează să fie stabilită. El nu va putea părăsi orașul Detroit și, după cum a declarat judecătorul Donald L. Hobson, Spinks este pasibil de o pedeapsă de 5 ani închisoare.

Dar oare de ce avea el la îndemînă o armă de foc ? Iată întrebarea care se pune. Spinks, care în ultimii doi ani avea relații cu reprezentanții Mafiei și cu negustorii de droguri, timorat probabil de amenințările acestora, începuse să-și ia măsuri de precauție. Se mai poate pune și problema că bookmakerii (organizatorii de pariuri) l-au „avertizat" că a pierdut poate prea repede (k.o. 3) meciul cu Larry Holmes. Ca și Jackie la Motta, Rocky Graziano sau Sonny Liston, Leon Spinks rămîne un personaj misterios în boxul pe arginți. Recidivistul Spinks are toate șansele să nu-și încheie cariera pugilistică primind flori pe ring, pentru că Mafia nu este obișnuită cu astfel de festivități.

Și în timp ce Leon Spinks se agita împreună cu mama și avocatul său pentru a ieși din această nouă încurcătură, pe un ring din Las Vegas, fratele său Michael Spinks devenea campion al lumii la categoria semigrea, învingîndu-l la puncte după 15 reprize pe Mustafa Muhammad, alias Eddy Gregory. Spinks, campion olimpic la Montreal („mijlocie") a susținut ca profesionist, pînă la acest meci, 17 întîlniri, pe care le-a cîștigat cu ușurință. În partida cu Muhammad, acesta din urmă a fost numărat de două ori, fiind la un pas de k.o.

Ultimul trofeu

Cu 30 de ani în urmă, cunoscutul ziarist american Wilfrid Diamond publica în editura newyorkeză „The Paebar Company" o carte deosebit de interesantă intitulată „Cît de mare a fost Joe Louis ?". Într-adevăr, de atunci și pînă astăzi, cu

toate că au trecut mai bine de 30 de ani de cînd celebrul pugilist american de culoare şi-a agăţat mănuşile în cui, lumea boxului mondial continuă să vorbească elogios de acest teribil şi regretat boxer, poate cea mai grandioasă figură a pugilatului internaţional. Fără îndoială, Joe Louis sau, cum i se mai spunea, „Bombardierul din Detroit", rămîne o personalitate a cărei măiestrie în scrima cu pumnii este socotită în continuare inegalabilă. Chiar dacă în anii din urmă un alt „zeu" al „careului magic", Cassius Clay, a încîntat ochii iubitorilor de sport şi, desigur, de spectacole pugilistice, Joe Louis e socotit şi în zilele noastre un unicat. Acest „rege al boxerilor" şi-a apărat timp de aproape 12 ani coroana, pusă în joc în 25 de bătălii. El a rămas „marele maestru", „idolul" tuturor celor care doresc să cucerească celebritatea pe scena împrejmuită cu cele 12 corzi.

O depeşă sosită la începutul anului 1980 de peste Ocean ne-a invitat parcă să scriem ceva despre acest boxer care, la vremea lui, a cucerit o glorie sportivă ce continuă să fie pe larg comentată. Ce transmiteau telexurile agenţiilor internaţionale de peste Ocean ? La 22 februarie, la New York, marele Joe Louis, în vîrstă de 66 de ani, a fost sărbătorit de organizaţia boxului mondial W.B.C., care i-a înmînat titlul de „Cel mai bun boxer al secolului". Iată că, după 30 de ani, Joe Louis a urcat din nou în ring pentru a primi, fără îndoială, cel mai important premiu al carierei sale sportive. Pentru mai tinerii noştri cititori este cazul să facem o scurtă prezentare a acestui celebru boxer de categoria grea care a deţinut centura cu diamante timp de 11 ani şi 4 luni.

Joe Louis, pe adevăratul său nume Joseph Louis Barrow, era fiul unui indian cherokee şi al unei negrese. Copilăria lui Joe a fost grea, lipsită de bucurii, ca dealtfel şi bătrîneţea. Ca amator, a obţinut numeroase victorii, cucerind celebra competiţie „Mănuşa de aur". După o serie de meciuri cîştigate şi multe pierdute, în anul 1934 Joe Louis renunţă la „hermina albă" şi debutează în acelaşi an la profesionism, făcîndu-l k.o. în prima repriză (4 iulie) pe un oarecare J. Kraken. Experienţa căpătată, dar mai ales forţa sa excepţională, îi aduc în anii următori victorii rapide. În anul 1936, ca urmare a unor succese de prestigiu obţinute în faţa lui Max Baer şi Primo Carnera, Joe Louis este socotit ca un serios pretendent la titlul mondial deţinut de James Braddock. La 22 iunie, pe ringul arenei „Comiskey Park" din Chicago, în faţa a peste 45 000 de spectatori, „Bombardierul negru"

se prezintă în „careul magic" cu vigoarea și ambiția celor 23 de ani ai săi, în timp ce Braddock, la 32 de ani, avea în spate doar o faimă uitată, neconfirmată prin nimic în ultimii doi ani. În runda a 8-a, un puternic croșeu de dreapta fulgeră bărbia lui Braddock, care s-a prăbușit k.o. la podea. Noul campion mondial al greilor se numea Joe Louis.

În continuarea carierei sale fantastice, Joe Louis și-a apărat cu brio titlul în fața lui Nathan Mann (k.o. 3), Harry Thomas (k.o. 5), Tommy Farr (b.p.), Max Schmeling (k.o. 1), J. H. Lewis (k.o. 1), Jack Roper (k.o. 1), Tony Galento (k.o. 4), Bob Pastor (k.o. 11), Arthuro Godoy (k.o. 8), Buddy Baer (descalificare), Billy, Conn (k.o. 13), Lou Nova (k.o. 6) și alții. La 25 iunie 1948, în ultima întîlnire, Joe Louis îl face k.o. în repriza a 11-a pe Joe Walcott, într-un meci desfășurat la New York, după care anunță că predă centura fără luptă. Joe Louis avea 34 de ani și se afla totuși în plină glorie. La 36 de ani, adică după doi ani, plin de datorii, celebrul Joe Loius revine în ring în dorința de a-și recuceri titlul abandonat cu un an și jumătate în urmă. El nu reușește acest „come-back", pierzînd la puncte meciul cu Ezzard Charles (27 septembrie 1950).

În cursul carierei sale, Joe Louis a susținut 71 de meciuri dintre care a cîștigat 68 (54 prin k.o.), pierzînd 3 (la Max Schmeling, Rocky Marciano și Ezzard Charles). Joe Louis, boxerul care a impresionat pe toți care se pricep în „arta pugilistică", locuia în orașul Las Vegas. În ultimii ani a suferit două operații de cord, spitalizarea fiind plătită de prietenii săi, printre care figura și actorul Frank Sinatra.

În anii din urmă, Joe Louis lucra la hotelul „Caesar's Palace" din Las Vegas, ducînd o viață grea. Înainte de a fi primit trofeul de „Cel mai bun boxer al secolului", Joe Louis paralizase și circula cu un cărucior pe rotile.

Moartea începuse să-l pîndească. După ce a urmărit meciul dintre greii Holmes și canadianul Berbick pentru titlul mondial, Joe Louis s-a dus acasă. Peste noapte i s-a făcut rău, fiind internat la spitalul „Desert Springs" din Las Vegas. Duminică 19 aprilie 1981, la ora 4 dimineața, a încetat să mai bată inima aceluia ce a fost „Bombardierul din Detroit". Joe nu împlinise 67 de ani.

În urma unei hotărîri a „Casei Albe", Joe Louis a fost înmormîntat la cimitirul „Arlington" de lîngă Washington, loc rezervat doar celebrelor personalități ale S.U.A. „Campionul campionilor", boxerul care a uimit întregul glob pă-

mîntesc, americanul de culoare Joe Louis, avea pe carul mortuar cel mai de preț și unicul trofeu din lume obținut pînă acum de vreun supercampion. În memoria sa, pentru ca el să nu fie dat uitării, organizațiile sportive ale orașului Detroit, unde s-a născut Joe Louis, au decis ca cea mai mare arenă de aici să poarte numele „Boxerului secolului", organizînd mai tîrziu acolo meciul pentru titlul mondial al greilor dintre Larry Holmes și Leon Spinks.

Larry Holmes, urmașul lui... Norton

Istoria boxului mondial ne arată că cel de al 26-lea campion al lumii la categoria grea, Cassius Clay, un rege al ringurilor „coloșilor", după ce l-a învins, la 15 septembrie 1978 (Las Vegas), pe Leon Spinks, a anunțat oficial că abandonează titlul fără luptă. Este știut că el s-a prezentat la sediul forului internațional (W.B.A.), depunîndu-și chiar și licența de boxer. Într-o asemenea situație, al doilea for mondial, W.B.C., l-a desemnat în mod oficial campion al lumii pe Ken Norton, care, o dată în cariera sa, îl învinsese pe Clay la puncte și îi... fracturase și maxilarul. Dar, cîteva luni mai tîrziu, Norton acceptă provocarea lui Larry Holmes, un pugilist de culoare care nu cunoscuse pînă atunci înfrîngerea. Boxînd excelent și pistonîndu-l sistematic pe Norton, Larry Holmes a primit decizia la puncte, devenind cel de-al 28-lea purtător al centurii cu diamante. Apoi, este cunoscut tuturor că la 2 octombrie 1980, pe un ring din Las Vegas, Larry Holmes l-a scos din luptă pe Cassius Clay, care, obosit, încercînd un „come-back", a rămas țintuit în scaunul său în repriza a 10-a. În continuarea succeselor, campionul lumii versiunea W.B.C. l-a înfrînt la puncte (11 martie 1981) în orașul Las Vegas pe Trevor Berbick.

Larry Holmes și-a păstrat titlul de campion al lumii la categoria grea, rămînînd astfel neînvins (33 de ani, 39 de meciuri, dintre care 29 victorii prin k.o.). A surprins pe toți specialiștii rezistența puțin comună a șalangerului său, ca-

nadianul de origine jamaicană Trevor Berbick, care s-a bătut vitejește toate cele 15 reprize. Berbick, în vîrstă de 27 de ani, a susținut înaintea acestei întîlniri, ca profesionist, 20 de partide, obținînd 18 victorii înainte de limită, un meci egal și o surprinzătoare înfrîngere prin k.o. (repriza 1) în fața columbianului Bernardo Mercado. Printre spectatorii care au asistat la acest meci desfășurat în orașul Las Vegas s-a numărat și celebrul Joe Louis, care, după 24 de ore, așa cum am mai spus, a fost internat în stare de comă la spital, decedînd puțin mai tîrziu în urma unei crize de cord.

După aceste două succese Larry Holmes a declarat ziariștilor că va abandona curînd centura cu diamante, motivînd că este mai recomandabil să se dedice total familiei sale ; tentat însă de bursele pe care i le ofereau managerii, a acceptat totuși ca la 12 iunie 1981, pe ringul unei arene din Detroit, să-și pună titlul în joc în fața fostului campion al lumii, mult comentatul Leon Spinks, care se pare că, în ceea ce privește viața particulară, merge pe urmele lui Sonny Liston. Larry Holmes a declarat ziariștilor că Leon Spinks este o „pradă" ușoară pentru pumnii săi „betonați" și că acesta nu va reuși să ajungă la capătul reprizei a 6-a, pentru el acest meci fiind o simplă formalitate.

Într-adevăr, campionul lumii (versiunea W.B.C.), americanul de culoare Larry Holmes, n-a exagerat cu nimic cînd a declarat că șalangerul său Leon Spinks (90,830 kg), învingătorul și apoi învinsul lui Cassius Clay, va fi o „pradă" ușoară pentru el. În meciul disputat la Detroit în prezența a peste 16 000 de spectatori, Larry Holmes (96,280 kg) a convins din nou că posedă clasa unui mare campion, transformîndu-și adversarul într-un adevărat „punching-ball" pe... picioare. Încolțit de Holmes, după ce mai fusese numărat la începutul reprizei a 3-a, Spinks a recepționat o suită de lovituri care l-au expediat din nou la podea. Antrenorul său a aruncat prosopul și și-a salvat elevul care, însă, conform regulamentului forului pugilistic din Michigan, își va trece în palmares o înfrîngere prin k.o., deoarece acest for nu recunoaște decizia de abandon. Spinks a încercat să contracareze forța adversarului cu viteza execuțiilor sale, provocîndu-l pe acesta să lupte fără gardă în prima repriză. Desigur, Holmes a riscat totul cînd s-a aventurat, dar în același timp a demonstrat că are și capacitatea de rezistență necesară unui remarcabil campion. Și aceasta pentru că în box trebuie să știi și să primești

în momentele grele și nu numai să lovești. În runda a 3-a, minutul 2'34", directorul ringului, Richard Steele, și-a dat seama de ce va urma și, avertizat de prosopul aruncat, a oprit meciul, salvîndu-l pe Spinks de la o severă corecție. Campion de trei ani, neînvins în 39 de meciuri, Larry Holmes a declarat ziariștilor următoarele : „În sfîrșit v-am demonstrat că știu să mă bat, să fac box cînd trebuie, calități de care are nevoie un pugilist complet. Dedic victoria mea memoriei celebrului campion dispărut Joe Louis". La rîndul său, Leon Spinks a spus : „Am pierdut în fața unui remarcabil campion. care lovește năpraznic".

Aflat într-un fotoliu de ring, Jerry Cooney, viitorul șalanger al lui Holmes, boxerul care l-a făcut k.o. în numai 54" pe Ken Norton, a declarat : „Nu sînt impresionat de Holmes. Campionul lumii se laudă peste tot că mă va face k.o. în mai puțin de trei reprize. Vă asigur că nu va fi așa și voi răsturna toate pronosticurile".

Dar cine este Larry Holmes ? El s-a născut la 8 noiembrie 1949 la Cuthbert (Georgia) și locuiește de 5 ani în Eaton (Pennsylvania). Larry practică boxul de la vîrsta de 17 ani (ca amator a susținut 22 de meciuri, dintre care a cîștigat 19). În anul 1973 a trecut la „pro". Holmes sau, cum este poreclit, „Asasinul din Eaton", este un pugilist complet, excelînd în loviturile croșetate cu brațul stîng. Este căsătorit și are trei copii. Holmes este un boxer complet, sobru, stilist, care înainte de a deveni boxer profesionist a practicat diferite meserii : lustragiu, spălător la o stație de mașini, macaragiu, montor electrician și camionagiu. Holmes a fost descoperit de un oarecare Gene Kilroy, care a întrezărit în el un mare talent și l-a... promovat ca sparring-partner al lui Clay.

Irlandezul-american Jerry Cooney (26 de ani, 2 metri înălțime, 102 kg) s-a hazardat cînd a declarat că va răsturna toate pronosticurile și-l va învinge pe Larry Holmes.

La 11 iunie 1982, pe un ring din Las Vegas, într-un nou „meci al secolului", Cooney n-a știut să-și pună în valoare alonja, nerezistînd loviturilor campionului mondial. Colosul — o copie a zidarului italian Primo Carnera — a fost numărat de cîteva ori, fiind salvat de la o adevărată „demolare" în rundul 13, cînd a intrat în ring antrenorul său, care a pus capăt unei lupte ce devenise inegală. Așa a pierdut Cooney

această întîlnire — prima înfrîngere din cariera sa. Așa a cîștigat Larry Holmes acest meci, în care și-a apărat pentru a 12-a oară „centura cu diamante".

Aici am pus punct însemnărilor mele de reporter cu vechi state de serviciu în disciplina tinerilor curajoși și puternici, cei care practică boxul. Mîine, poimîine, voi fi pensionar. Îmi voi sprijini pe umăr cele două lansete, luînd drumul „colțului de rai" al pescarilor : Delta Dunării. Pentru că acolo, într-o baltă, după lacul Fortuna, în apropiere de Maliuc, pe care o visez la fiecare început de aprilie, sau sfîrșit de septembrie— cînd încep diminețile răcoroase și vegetația cade la fundul apei, anunțînd sosirea toamnei, dihăniile de știuci atacă ca adevărate submarine linguriței „pișcot" de culoarea argintului.

Mi-a rămas, totuși, în memorie un sfat al marelui scriitor Ernest Hemingway, care, într-un interviu, spunea : „Este absolut necesar să asiști anual la cîteva meciuri bune de box. Dacă le eviți vreme mai îndelungată, uiți de ele și asta-i rău".

Desigur că mă voi duce la box, luînd loc la „galerie", alături de adevărații fideli ai pugilatului, care, mîncînd semințe, îți mai dau și coate cînd partidele devin pasionante. Acolo, la „galerie", unde pentru prima oară în viața mea am cunoscut atmosfera fantastică a galelor de box, sper să mă simt pentru cîteva ore din nou tînăr.

Cuprins

Amintiri 5
„Este mincinos acela care spune că nu-i e dor de locurile natale !“ 12
Speranțe spulberate 15
Mamă, te rog să bați un cui în perete ! 19
S-a petrecut în Kansas 23
De la Jean Gabin la Alain Delon 25
La „Madison Square Garden“ 30
Milo și Rocky 32
Acasă la scriitorul american Ernest Hemingway 34
De ce ai mai venit, Sandule, tot pierzi prin k.o. ! 38
50 de dolari ! 40
Nu întotdeauna triumfă tehnica ! 45
„Uriașul din Marshall“ 48
În „Orașul de aur“, Gh. Negrea a strălucit ! 51
Lacrimile lui Nino 57
Suferințele, lui Monea 61
Mate cel voinic 63
„Tumba“ și... bărbia lui Simion Cuțov 65
Paolino 69
Medalia lui Alec Năstac 72
Eu și Kid 78
Laleaua neagră 81
Pascualino... jocheul 88
„Eliberați ringul, începe repriza a 3-a !“ 91
Cea mai lungă... numărătoare 94
Profesorul 97
3 oameni de... colț 101
Șalangeri și... șalangeri 104
Tatăl și fiul 109
Ion Chiriac, un maestru al eschivelor 112
Jackie la Motta la Paris ! 116
Vă mai aminiți de „Ringo“ ? 118
După ce mănușile au fost agățate în cui 120
Managerii și Conteh 122
Un nou Ray „Sugar“ ? 126
Stop ! Lupta a devenit inegală ! 128
Trebuie să știi să te retragi la timp 131
Spinks din nou... în dificultate 134
Ultimul trofeu 135
Larry Holmes, urmașul lui... Norton 138

Redactor : GHEORGHE DEREVENCU
Tehnoredactor : ECATERINA ALBICI

Bun de tipar : 2 septembrie 1982
Coli de tipar : 9+16 pag. planșe

Comanda nr. 20 485
Combinatul poligrafic „Casa Scînteii",
Piața Scînteii nr. 1, București,
Republica Socialistă România

MADISON SQUARE

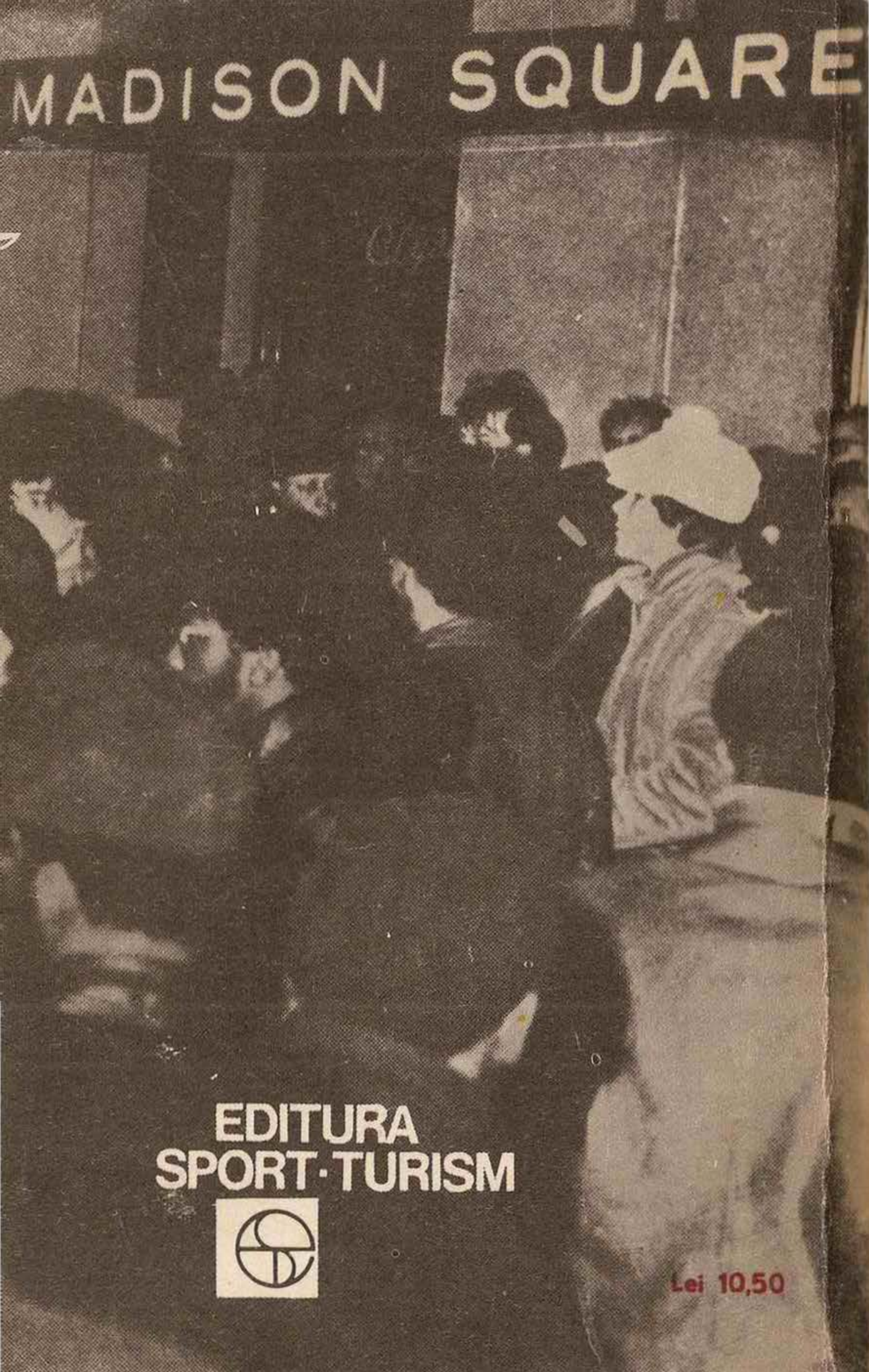

EDITURA
SPORT-TURISM

Lei 10,50